

NOT: Kitapta yazım ve eksik metinler var.

Her muhit kuşatılır, her muhkem bölge düşer, Hakikat karşısında, dil susar belge
düşer...
Dolunayın hilâli, gündüzün gecesi var, Ovaya gölge salan, dağa da gölge düşer...

Benzi uçtu. Yosun yeşiline dönük, daha çok soğumuş kül rengini andırıyordu yüzü... Gözlerinin içi taze bir yağmurun ardından buhar buhar kaynaşan toprağı hatırlatıyordu...

Mesafesiz ufuklar aralıyor gibi kısık bakan gözleri, muhtemeldir ki görmüyordu... Dışarılarda, doğayı dalgın uykusundan uyandırmaya çalışan manzaranın dekor ve nakışlarını hazırlamak için çırpman yeryüzünde, hareketlilik vardı... Ne yazık ki desen desen çiçekleriyle havanın rayihasını değiştirecek günlerin muştusunu haykırmaya çalışan yeryüzünün, seremonisinde değildi onun bakışları...

Oysa, dünyaya nefis bir görüntü kazandıracak olan baharın hazırlıkları içindeydi toprak...

Akdeniz, hırçın dalgaların uslanmaz kabarışlarıyla çalkalanıyordu şu an. Evleri denize yakın bir mesafedeydi ve aralarında hiçbir engel yoktu. Dalgaların hoyrat vuruşlarıyla kıyıları amansız tokatlayışı, ona ürpertili heyecanlar yaşatırdı seyrederken. donmuş insan gibi, anlamsızdı bakışları.

Genç kız cumbalı evin, denize bakan odasının pencere kenarındaydı... Hırçın dalgaların, azmış köpüklerinin üzerinde bırakmıştı gözlerini... Odasmda yalnızdı... Yer yer bulutların istilâsma uğrayan gökyüzünün loş ışıkları vuruyordu içeriye... İçinde gamlı bir sessizlik hâkimdi... Mahmur gözlerine hüznün taktığı perdeler, düştüğü her noktada içli bir manzara oluşturunuyordu...

Yeşil gözlerinin altında vicdan azabı gibi halkalanan keskin çizgiler, çehresindeki yeisi artırıyor, çatık duran kaşları, iç dünyasında depreşen hummanın esiri oluşunun kesin belgeleri gibi yansıyor...

Genç kız, son dört ay içinde ömrünün en renkli günlerini yaşamıştı. Sevincin ve hazzın, gençlik sevdalarının, başında deli deli esen kavak yellerinin önüne katılmıştı gönlü... Ne var ki dünya çok çabuk yüz çevirmişti ondan... Şu an, acının en demli anlarını yaşıyordu... Kâbusla dolu iniltili gecelerde ışıldayan münzevi alacalıklar gibi parlıyordu gözleri. O, artık hayatında alışkanlık hâline gelen buhurdanlarla kaynaşan içli bakışlar, çehresinde meçhul bir esrar cazibesi oluşturuyordu... Yine ruhsuz bir heykelin katılığındaydı vücudu...

Sahi, onun dış dünyasına yansıtmak için çırpılmışlar verdiği, içindeki sarp amansız duvarlarla ördüğü yasaklı mahzenlerin kapısına, açılması güç kilitler vuruşunun sebebi neydi?...

Derin bir soluk aldı ciğerlerine... Kahırla doluydu ufku kapalı bakışları... Parmağmdaki nişan yüzüğüne dikmişti puslu gözlerini... Nişanlıydı... Son günlerde yaşadıkları inanılmazdı... İki katlı ahşap binanın alt katındaki geniş salonda, nişanlısının annesi ve babası vardı. şan takılmadan önceki günlerine dönebilmek için zorluyordu...

Odasına çekilmiş ve kapısını üzerine kilitlemişti. Misafirlerin yanına inmesi gerektiğini biliyordu aslında; fakat inmiyordu her nedense...

Kafasının içinde hapsettiği ve dışarıya sızmasına asla izin vermediği sıkıntıların kışkacında sıkışıp kalmıştı.

Yasin'i seviyordu hâlâ... Duygulanndaki yoğunluk, sevdasının belgesi gibiydi. Bütün bunlara rağmen, evlerine düğün gününü kararlaştırmak için gelenlerin yanlarına inmeyişi, diğer yandan parmağmdaki nişan yüzüğünü yorgun uğraşlarla bir an önce çıkarmak için acele edişi, inanılmazdı...

Misafirler, sabırsızlık içinde gelinin yanlarına geleceği anı bekliyorlar, birbirlerinin yüzlerine bakıp, fırsat buldukça göz kaş hareketleriyle anlaşılmaya çalışıyorlardı.

Hasret, yukarıda kendi dünyasının çıkmazlarına saplanmıştı. Âdeta onların varlıklarından habersiz gibi hülyalara dalmıştı... Yasin'le ilk karışlaştıkları günü hatırlıyordu...

Tanıştıkları o günden şu ana kadar geçen zamanı düşünüyor, az sonra olabilecekleri, dipsiz bir kahrın vurdumduymazlığı içinde âdeta umursamıyordu...

Hafif esen rüzgârın, ağaçların dallarına vurdukça çıkardığı sesler, kulaklarında sihirli nanelere dönüştükçe, hayat efsaneli Akdeniz'in mavi suanna ua*.a.u auçap tm* ^u.* nunda görünürdü sık sık. Daha çok, sıkıldığı anlarda yapardı bunu.

Bazen güneşin batışını seyreder, ayın ve yıldızların sularda yıkanışını gözetlerdi buradan. Bazen de güneşin doğuşunu, şafağın söküşünü seyrederdi çıkıp... Hasret bir evin tek çocuğuydu. Kim bilir, belki de surf bu yüzden olmalı ki, adını Hasret koymuşlardı... Çok az arkadaşı vardı.

Hele liseyi bitirdikten sonra, münzevi yalnızlıklar içinde çırpman bir gönlün sahibi olmuştu...

Annesine yardım ederdi daha çok. İşlerinin olmadığı anlarda, gününü etrafı sedir ağaçlarıyla çevrilmiş evin arka bahçesindeki muhteşem mevkide geçirirdi...

Hele ilkbahar ve yaz mevsimlerinde bir başka olurdu bu bahçe... Desen desen çiçeklerin höykürdüğü, canhıraş renklerle selâmlardı onu... Rodos gülleri, frenk inciri, zeytin ağaçları, portakal, limon ve yenedünyaların efsane manzaraları arasında rahatlatırdı yüreğini...

Sıcaklarda, meyve ağaçlarının altında ya da gölge vadeden ahşap çardağın içinde olurdu genellikle...

Etrafını kilim gibi dokuyan asmaların altında kitap okur; uzaklarda, bütün azametiyle karşısında dikilen Toros dağlarının duman eksik olmayan zirvelerinde bırakırdı gözlerini... Şiirler yazardı gönlünce...

Çocukluk yıllarından beri en vefalı dostu olmuştu bu bahçe.

Evlerini yazlık kiraya verip Toroslar'ın eteklerine göçen yerli halk da artık evlerine dönmüştü...

Hasret, böyle bir değişikliği hiç yaşamamıştı ömründe. Çünkü onlar yaz ve kış, bu baba yadigârı ahşap evin bekçileriydi...

Nüfusçu Ali'nin kızı diye tanınırdı onu... Sıska, orta boylu; fakat sırim gibi bir yapısı vardı Nüfusçu Ali'nin... Geniş omuzlu, kemikli bir adamdı Nüfusçu... Daha kırk yaşlarında, sarı dalgalı saçlı ve keskin bakışlıydı. Saçıyla aynı renkte olan bıyıkları oldukça uzundu. Onları sık sık tarardı aynaya bakıp. Çakırboncuk mavisindeydi gözleri. Otoriter bir yansıması vardı çehresinin...

Sessiz mülayim bakışlarıyla, evin huzurunu sağlayan müstesna bir insandı evin kadını. Adı Selma olduğu hâlde Hasret bile babasından duyduğu lâkapla seslenirdi annesine.

"MAVİŞ" derlerdi ona baba kız...

O, bakışlarından normal zamanlarında bile, şedit ürpertili ışıklar yansıtan adam, onunla konuşurken yumuşar, sakinleşir, âdeta erirdi karşısında.

Maviş, şefkat ve hoşgörü abidesi bir kadındı, eşi ve çocuğuna karşı... Onu en sert öfkeler bile, incitmeye kıyamazdı. Adeta değişirlerdi karşısında. O, her şeyden önce insanı yatıştırıcı bir ruh iklimine sahip müşfik bir yapının insanıydı...

İlçe, sonbaharın ilerlemiş günlerine rağmen, yaz aylarının unuttuğu günlerden bir iklimi yaşıyordu...

Dalgalar fersizdi bugün... Sedef rengindeki kumsala yorgun men havadaki boguntulu sıcaklar Hasret'i bahçeye doğru çekmişti. Portakal ağaçlarının dalları meyveden kırılacak gibi eğilmişti... Limon ağaçları ve narların görüntüsü iç açıcıydı bugün...

Biraz dolaştıktan sonra bahçedeki çardağa çekilmişti yine. Yalnızlık hissi basmıştı ruhunu ve iç mahzenlerin duvarları arasından sızan hissiyatı gamlıydı bugün...

Bahçeye açılan pencereden gelen, annesinin sesiyle toparlanmıştı:

- Hasret!

İnce bir kitap vardı elinde. Onun satırlarının arasına gömüldüğü bir andı... Gözlerini kitabın sayfasından çekip, annesinin sesine dikkat kesilmiş ve o istikamete çevirmişti bakışlarını:

- Çabuk gel.

Elindeki kitabı çardaktaki kanepenin üzerine bırakıp koşmuştu. İçeriye girdiğinde önce annesi, sonra sedirin üzerine uzanmış kıvranan babası ilişmişti gözlerine...

Rengi uçuk ve ıstıraplıydı. Babasını seyrederken, yüzü hayret rengindeydi Hasret'in:

- Baba!

Derin, ıstırap dolu bir bakış fırlatıyordu kızma:

- Korkma canım. Doktora çıktım, "Müzmin grip." dedi. Turistler arasında da salgımmış meret.

- İzinli misin?

- Rapor verdi doktor. Bir de reçete yazdı. Eczaneye kadar gitmeyi gözüm kesmedi de ilaçları alman için çağırırdı annen.

- Geçmiş olsun baba. Şimdi gidip alırım. Aceleci bakmıştı annesine:

tsaDa, miltili bir sesle mınldanmıştı:

- Gerek yok kızm. Uslu Eczanesi'ne git. Anlařmalđ orası.

Yorgun bir hareketle cebinden reçeteyi ve sağlık karnesini ęıkartıp uzatmıştı:

- Al; bu yeterli ama istiyorsan yine de para bulunsun yanında.

Hasret ęok ender zamanlarda ęıkardı ęarřıya. Hatta, yerli halkın aynı sokaktaki insanđ bile tanımayabilirdi onu.

Cadde mevsime rağmen yine de hareketliydi... Hasret'in bugüne kadar hię iři dūřmemiřti eczaneye. Babası yapardı bōyle si işleri... Tam eczanenin önüne gelince hatırlamıştı. Lisede aynı sıralan paylaştığı bir kız arkadaşı anlatıp dururdu:

- Bizim eczanemiz var. Ağabeyim eczacı. Ben, boş kaldığım zamanlarda hep onun yanında alırım soluğu. Ağabeyim, eczacılık faköltesinden mezun. Bizimkiler aynı bōlümü yazmamđ istiyor

- İyi ya, sen de öyle yap...

Levhayı okurken lise sıralarında arkadaşıyla konuşmalarını hatırlamıştı.

Acelesi vardı. Dūřüncelerine nokta koyup eczaneye daldı. İğeriye girer girmez yüz ifadesi değişti... Daha eşikten adımını atar atmaz göz göze gelmişti arkadaşıyla.

Ęekingen adımlarla ona doğru yürümeye ęalıřırken, mahcup bir sesle ona ulaşıyordu:

- Yasemin!

Gözlerinin içi gülmiştü onun da; sevinmişti arkadaşını karşısında bulunca... Yürekten gelen bir sesle sevincini ağığa vuruyordu Yasemin:

Uzun boylu, ela ve derin gözlü delikanlı, elini kaşlarının üzerine doğru kaldırıp, parmak uçlarıyla onlara âdeta ęekicilik kazandırmaya ęalıřıyor, ellerini kullanarak bıyıklarının biraz daha düzene girmesi için ęabalıyordu... Esmer yüzünün derisindeki mimiklerin ifadesi değişiyordu sık sık...

Kardeşinin kaçamak bakışları, uçuk bir utancın, al rengini işliyordu yüzüne...

Yıllardır aradığı bir yitiği bulmuřęasma heyecanlı ve tutsaktı delikanlının bakışları...

Yasemin, arkadaşına ağabeyinin ısrarlı bakışlarını sezdirmemek için sarılıyor, sonra elinden sıkı sıkı tutuyordu. Gözlerinin içine bakıp sordu:

- Hayırdır uğramazdın pek?
- Babam hastalandı da.
- Geçmiş olsun.
- Sağol Yasemin. Doktor reçete yazmış, ilaç almak için uğramıştım.
- Neyi var?
- Grip.
- Hay Allah, salgın bu sıralar. Verir misin reçeteyi?

Omzunda asılı duran çantasına sarılıp, önüne doğru çekmişti... Titrek parmaklarını, acemi yöntemlerle zorlamıştı, çan-

..uV v^iaum uajvışicuum aiıııran gözlen, duygusal ve etkileyiciydi... Delikanlı derin bakışlarının farkına varmış olmalı ki genç kızın gözlerinden ayırıp elinde tuttuğu reçetenin üzerindeki yazılara indirmişti bakışlarını... Görmeye çalıştığı yazının görüntüsü, titrek ve pusluydu.

Yasemin ağabeyini, şaşkın, suskun ve uzun uzun seyre dalmıştı... Delikanlı ilaçların isimlerini okuduktan sonra tezgâha geçip, onları raflardan indirmiş ve tezgâhın üzerine koymuştu...

Eline makası alıp fiyatların yazılı olduğu bölümleri keserek reçetenin arkasına yapıştırdı, sonra hesabını yaptı, mühür vurdu ve imzaladı.

Aceleci, heyecan dolu, karmaşık bir ruh hâli vardı delikanlının... İşini bitirdikten sonra Hasret'e yine iradedışı ve derin bir şekilde bakmıştı:

- İmzalar mısınız?
- Reçeteyi mi?

Hasret, efsunlu bakışların çağlayanlarına gömülmüştü. Öylesine anlamlı ve derin bakıyordu ki delikanlı, Hasret elinde olmadan bu bakışların rüzgârına kaptırmıştı

kendisini... Müphem, hatta meçhulden haberler verircesine anlamlar yükleniyordu ela ve derin gözlere...

Hasret âdeta bu anlamlı ve derin bakışların şifresini çözmek istercesine karşılık vermişti delikanlıya...

Delikanlı fırsat bilmişti anlaşılan genç kızın bu şaşkınlığını...

maya yansıyordu aaeia... Lronlune yol bulup akmak istiyordu... Karşılıklı bir anlık bakışların dili, anlamlı ve etkiliydi...

Hasret, farkında değil gibiydi bakışlarını delikanlının gözlerine kaptırışmm...

Duygusallaşan bakışlarda ışıklar hâleleniyor, mücevherden pırıltılarını kuşanıyor, kaynaşan gözler, farkında olmadan eritiyordu genç adamı...

Hasret derin bir nefes alarak irkilmmişti... Farkına varmıştı hatasının. Ateşe düşmüş gibi sıçramıştı... Utanmış ürpermişti; al al olmuştu yanakları, yüzü alev alev tutuşmuştu...

Hemen ayaklarının uçlarına indirmişti bakışlarını ve mahcup bir edaya bürünmüştü davranışları...

Derin gözler buhurdanlaşmıştı, mahcubiyetinden. Elmas pırıltılı bakışlarda küçük damlalar oluşmuştu. Kirpikleri hafif kapanışlarla bırakıyordu yüklerini yanaklarının üzerine... İçli bir sesti dudaklarından, hazin bir yankıya bürünerek çıkan:

- Şey, babam çok hastaydı. İlaçları hemen alıp... Delikanlı Hasret'in konuşmasını yarıda kesmişti:

- Haa, evet anlıyorum. İğne yapan birisi var mı bari yakınınızda?

Gözlerinin içine bakamıyordu artık:

- Şey, bilmem, galiba yok.

- Yasemin'in arkadaşısın madem, babanızı da tanırım. Şayet bir mahsuru yoksa, sizinle birlikte gelip iğnesini yapabilirim...

Zor durumda kalmıştı Hasret. Kaçamak bir bakış fırlatıp, çekmişti gözlerini:

- Zahmet olur size.

- İŖe yaramış olunuz en azından...

sini yazıp bırakın, ben hemen peşinizden gelirim.

Hasret tedirgindi. Yasemin'in gözlerine bile utanarak bakıyordu... Tezgâhın üzerinden aldığı kâğıda adresini yazıp bıraktı ve utangaç bir tavırla sordu:

- Borcumuz var mı? Yasin:

- Yo hayır, anlaşmalıyız o kurumla demişti...

- Teşekkür ederim.

- Geçmiş olsun, az sonra oradayım.

Hasret, sıkılğan bir tavırla dönmüştü arkadaşına:

- Allaha ısmarladık Yasemin; görüşmek üzere.

Arkadaşı elini sıkıp gözlerine manidar bakarken, kısık bir sesle mırıldanmıştı:

- Güle güle Hasret, görüşelim.

- Evi biliyor musun?

- Evet, uğrarım.

- Kusura bakma Yasemin acelem var, mutlaka bekliyorum...

İki kardeş ilginç bakışlarla uğurlamışlardı Hasret'i... Arkadaşı gözlerden kaybolup uzaklaşınca Yasemin sert bir şekilde bakmıştı ağabeyine:

- Ya, anlayamıyorum seni. Ne hâllere girdin öyle kızın karşısında? O bakışlar; birlikte gitmek için can atışın?...

Yasin derin bir soluklanışm ardından toparlanabilmişti.

- şey, o senin arkadaşındı.

- Aksini söyleyen kim?

- Ya, senin hatırın için.

- Evet, aynı sırada oturuyorduk.
- Erkek arkadaşı falan da var mıydı bari?
- Hasret'in mi?
- Onu konuşuyoruz şu an.
- Kız arkadaşı bile yok denilse abartı sayılmaz...
- Nasıl bir kız sence?
- Göründüğü gibi. Tam sana göre ağabey, inançlı, kapalı ve uysal.
- Neyse, gidip iğnelerini yapıp geleyim bari.
- Ya eczane?
- Sen buradasın işte.
- Biliyorsun anlamıyorum fazla.
- Takıldığın bir şey olursa, hemen gelecek dersin; olur biter.
- İyi ya öyle olsun...

Yasin uğradığı evde görevini yapmıştı. Nüfusçu memnun olmuştu delikanlının ilgisinden:

- Eline sağlık evlât, zahmet verdik.
- Estağfurullah Dursun amca.
- /vıana ısmariadiK etendim. 1 eKrar geçmiş olsun, dedikten sonra şaşkın bakışlarla bir de etrafını kolaçan etmişti.

Ortalarda başka kimseler yoktu. Ayrılırken buruk bir çehresi vardı. Ayak sürüyüşü, Hasret'i bir daha görebilmek içindi belki; ama olmamıştı... Hasreti görememişti.

Nüfusçu iyileşmişti. İşinin başındaydı artık. Ana kız, yine baş başa kalmışlardı koca evde. Daha sabahtan işlerini bitirmişler, öğle olmadan yemek işini bile çoktan halletmişlerdi. Ortalık yeniden düzene sokulmuştu ve artık nefeslenebilirlerdi...

Hasret, tam eline bir kitap almış, sayfasını yeni açmıştı ki, kapının cırlak bir sesle öten zilinin çağrısı çekmişti dikkatini. Kitabını kapayıp kapıya koşmuştu. Gözlerine inanamamıştı birden. Yasemin, diye gülümsemişti.

Koltuğunun altında bir ajanda vardı, gözlerinin içi gülüyordu onun da:

- Misafir kabul eder misiniz? Hasret sevinmişti: -Elbette...

Annesinin mutfaktan gelen sesine dikkat kesiliyordu o an:

- Hasret, kızım kim o?

- Anne arkadaşım geldi, Yasemin. Arkadaşına döndü sonra:

- Girsene.

Yasemin içeriye girer girmez kapıyı kapatmıştı. Arkadaşına içtenlikle sormuştu:

- Hava oldukça güzel. Bahçede çardak sohbeti mi istersin, yoksa salonda oturmak mı?...

- Hafif bir rüzgâr var dışarıda.

- O hâlde ikisi de değil. Yukarı odaya çıkıyoruz.

Yol göstermişti arkadaşına ve ahşap merdivenlerden birlikte çıkmışlardı...

Girdikleri oda oldukça tertipli ve göz alıcıydı. Pencere tülleri müsaade ettiğinde, dışarıda Akdeniz'in mavi suları çarpıyordu göze... Koltuklar, kanepenin üzeri el hüneri, göz nuru işlemlerle süslenmişti...

Fiskos masasının üzerine serdiği örtüde, kanaviçenin desenleri konuşuyordu. Üzerindeki kitap çekmişti Yasemin'in dikkatini; ve hemen yanında duran bir defter... Ahşap kütüphanenin üzerinde gezdiriyordu gözlerini. Daha oturmadan önce etrafını didik didik eden bir seyirle incelemişti...

- Hoş geldin Yasemin.

Tokalaşıp yeniden sarılmıştı iki arkadaş. Karşılıklı koltuklara oturmuşlardı sonunda.

Yasemin, koltuğunun altından eline aldığı ajandasını, oturur oturmaz dizlerinin üzerine koymuştu. Ilık bir seyir bırakmıştı Hasret'in üzerinde:

- Eviniz çok güzelmiş doğrusu.

- Eh işte.

- Okuma ve yazma alışkanlığın sürüyor olmalı?

- Sayılır.

- Ne okuyorsun şu an?

- Fiskos masasının üzerinde gördüğün deneme türü bir kitap. Ya sen, sen de merak sardın anlaşılan?

- Yok canım, nerede o bizde?

- Koltuğunun altında ajandayla dolaşmana bakılırsa...

Yasemin önce duraksamış sonra dikkatle bakmıştı arkadaşının gözlerine. Oldukça anlamlıydı bakışları ve dudaklarında şeffaf bir tebessüm vardı.

- İşte o başka bir şey.

- Her neyse, nasılsın?

- Eh işte eczane, ev işleri, derken zaman geçip gidiyor şimdilik...

Yasemin ajandayı dizlerinin üzerinden yeniden eline alıp düşünceli bir şekilde Hasret'in gözlerine bakmıştı. Sonunda kendisini zorlayarak konuşmaya karar vermişti:

-Hasret...

- Efendim.

- Sana çok önemli bir mesaj var.

Hasret gözlerini kısarak bakmıştı arkadaşına:

- Önce söyle bakalım, çay mı kahve mi?

- Ya, şimdi sen onları bırak. Acelem var; fazla kalamayacağım. Başka bir zaman içeriz.

Şaşırtıcı bir taktikti Yasemin'in uyguladığı. Yerinden kalkıp elindeki ajandayı Hasret'in kitap ve defterinin bulunduğu fiskos masasının üzerine bırakıp arkadaşına emrivaki yapmıştı:

- Bak şimdi, beni çok iyi dinlemeni istiyorum. Bana şu an hiçbir şey sormuyorsun. Bıraktığım ajandanın ilk sayfasında, dikkatle kaleme alınmış bir deneme yazısı var; onu okuduktan sonra sadece yazı hakkındaki fikrini söylüyorsun...

oasırmıştı nasret:

- İyi de, ne anlama geliyor bu?

- Ya oku; boş zamanını değerlendir işte. En kısa zamanda uğrayıp cevabını alırım.

- İyi, bırak bırakmasına da...

- Allaha ısmarladık. Seni çok seviyoruz işte. Bakarsın ileride hiç ayrılmayız.

- Ya, ne anlaşılmaz kızsın sen.

Merdivenlerden birlikte inmişlerdi. Garip düşünceler sarmıştı beynini. Ne demek istiyordu bu kız? Dış kapıyı kapar kapamaz merdivenleri koşarak çıkmıştı yukarıya. Odasına girer girmez, sabırsızca sarılmıştı fiskos masasının üzerine bırakılan ajandaya.

Masanın hemen kenarındaki koltuğa oturup, ajandanın sayfasını aralamıştı... Açtığı sayfada mükemmel bir yazı karakteri çekmişti dikkatini. Yasemin'in yazısı değildi bu...

Merakı biraz daha artmıştı. Satırların ihtişamını bırakıp manasına yönlendirmişti düşüncesini...

Ben seni kalbime almazdan önce, Desen desen, renk renk, harf harf okudum... Seni ezberledim senden gizlice, İlmek ilmek, nakış nakış dokudum...

Aşamayacağım bir sevda sancısına dönüştü hislerim... Oysa, nicedir gönlümün kapısına açılmaz kilitler vurmıştu duygularım... Şimdiye kadar vefasızlıklara düşman nişlerimle yaşadım. Sihrini asla çözemediğim bir vuslatın beklentisi içindeydi kalbim.

Tek çiçekle bahar gelsin istiyordum gönlümde... O çiçek hiçbir zaman egzotiklik ürpertilerini taşımamalıydı hislerimde... Gönül topraklarım olmalıydı onun asıl vatani.

Bütün çiçeklerin, renklerin güzelliklerini, kokularını ve özelliklerini üzerinde taşıyacak, iklimleri barındıran, dünyamı bakışlarıyla kuşatan, g neşim, ayım, yıldızlarım, havam ve suyum, toprağım olan, bir tebessümünde yüreğimi yatıştıran diğ r parçamı arıyordum. O, sendin...

Yokluğunda her şey olumsuz... Bir efsunlu bakışın destanını yazan yüreğim, silinmeyecek gibi kazıdı ismini beynime... Bu aşk olmalı... Gönlümün aşılmaz duvarlarla örülen mahzenlerini delen, o emsalsiz bakışlarının tutsağıyım artık... Hayatımın manasını bulduğumu fısıldayan yüreğim, seni arzulamakta...  mr n yollarını birlikte yürümek, acıları, sevinçleri ve sevdaları benimle birlikte yaşamak ister misin?...

Dilersen cevapsız kalabilir satırlarım... Yüreğini okumak için duygularının satırlara dökülmesini istemem... 'Yok' diyorsan, hüzünle ama, yine de saygıyla karşılarım kararını. İstemiyorsan, tek kelime bile olsa bu satırların altına eklemeni arzularım. 'Yok' desen bile o en kısa kelimeyi yazmalısın en azından. Yüreğine kazımaya gücüm yetmemişse sevdalarımı, bir k ğıt üzerinde iz bırakan, en azından senin şekillendirdiğ n harfleri hatıra olarak saklamak isterim Hasret!

Yasin Uslu...

Hasret tek kelimeyle şaşırmıştı... Kalp atışları bile değışmişti... Ajandayı hışımla kapayıp fiskos masasının üzerine bırakmış ve arkasına yaslanıp derin düşüncelere dalmıştı...

esrarını çözmeye çalışıyordu...

Gece uyuyamamıştı... Ertesi gün ve ona bağlanan gece de yine huzursuzdu... Tekrar tekrar okumuştu ajandadaki yazıyı. Hatta kendi defterine, aynı harf karakterini tutturamasa bile, itina ile yazmıştı.

Neden yapmıştı bunu? Aslında net olarak kendisi de bilmiyordu. Henüz hiçbir netlik kazanmamıştı düşüncesi. Sadece ılık bir akış vardı damarlarından kalbine doğru, işte sadece bunun farkındaydı şimdilik...

Ajandaya beklenen yazıyı yazmamıştı... Cevapsız bırakıyordu nedense... Aslında bu da açık bir mesaj sayılabilirdi...

Yasemin tam üç gün sonra, yine aynı saatlerde çalmıştı kapılarını...

Kapıyı annesi açmıştı bu defa.

- Merhaba teyze.

- Merhaba.

- Hasret'in arkadaşıyım. Ajandamı burada unutmuşum geçen gün de onun için uğramıştım.

- Gel kızım. Hoş geldin, Hasret içeride...

- Hoş bulduk teyze. Nasılsınız? Öpeyim...

Maviş'in eline uzanmıştı Yasemin öpmek için. Hasret Yase-min'in sesini duyar duymaz koşmuştu... Heyecan zirvedeydi. Vücudunda ince ince bir titreyiş başlamıştı... Utangaç ve te-

Yasemin de aynı heyecanı duyuyordu arkadaşına yaklaşıırken. Keskin bakışlarıyla onu kontrol ediyor ve gözlerinden ip uçları yakalayabilmek için çabalıyordu...

- Şey ajandamı burada unutmuşum da; şöyle bir uğrayayım dedim işte.

- Hoş geldin.

Sarılıp, tokalaşmışlardı.

- Hoş bulduk. Nasılsın görmeyeli?

- Gördüğün gibi işte, ya sen?

- İyiyim.

- Oturmaz mıydım?

- Başka zaman.

- O hâlde ben ajandayı getireyim istersen.

- Birlikte çıkarım mahsuru yoksa.

- Deli kız, ne mahsuru olacak ki?

Anne ayrılmıştı yanlarından. Merdivenleri birlikte çıkmaya başlamışlardı. Mahcup bir çehresi vardı Yasemin'in. Boğuk bir sesle fısıldamaya çalışıyordu arkadaşına:

- Hasret, kusura bakma ne olur. Çok istedi bunu yapmamı.

Hiç konuşmamıştı Hasret. Merdivenleri çıkıp odasının kapısını aralamış, ajandayı fiskos masasının üzerinden alıp arkadaşına uzatmıştı... Ürkek, çekingen ve utangaçtı bunu yaparken. Arkadaşının gözlerine bakmaya bile cesareti yoktu...

Yasemin merakla sormuştu:

- Bir şeyler yazdın mı bari?

Oldukça anlamlı ve uysal bir işaretli kafasıyla verdiği mesaj.

uyordu Hasret'in verdiği tepkiyi.

Coşkulu bir ifade belirmişti gözlerinde. Hasret'e sarılıp sevgiyle bakmıştı gözlerinin içine:

- Yani babamları istemek için gönderiyoruz demek mi bu?

Hasret yine cevapsız bırakmıştı arkadaşını; utanmış ve kafasını hafifçe önüne eğmişti sadece.

- Çok sevindim buna. Babanların da haberi olmalı bir şekilde; ama nasıl?

Boynunu bükmüştü Hasret cevap olarak.

- Seni telefonla arayabilir miyim?

Nihayet bir şeyler dökülüyordu dudaklarından:

- Neden olmasın?

Kardeşinden aldığı haberle, Yasin ilçeye sığmayacak kadar coşkuluydu... Kabarmış bir yürekle dolaşıyordu yeryüzünde... Onunla birlikte sevinçli günler yaşıyordu aile...

Hasret, Yasemin'in arkasından annesine fısıldamıştı...

- Maviş...

- Efendim?

- Az önce giden o kızı tanıdın mı?

- Bilmem, arkadaşın olduğunu söylemişti.
- Hani, babama iğne yapan eczacı vardı ya?
- Evet.
- İşte onun kardeşi.
- Güzel kızmış.

Nazlanıp anlamlı anlamlı baktı annesinin yüzüne:

- Maviş, ben çok mu büyüdüm? Hayret ifadesi vardı annesinin gözlerinde:
- Ne demek şimdi bu?...
- Bu şu demek, işte o kızın babama iğne yapmaya gelen ağabeyi beni sizden istetecekmış.

Annesinin neşesi kaçmıştı birden; hatta rengi uçmuştu telâşından:

- Ya! boşuna gelmemiş demek!
- Bilmem...
- Sen nereden biliyorsun bunu?
- Kızma hemen. Kardeşi söyledi.
- Demek istemeye geleceklermiş.
- Maviş... Yasemin ağabeyini dürüst ve ahlâklı biri olarak anlatırdı.
- Yani, sen de beğendin ve istiyorsun?

İçli bir ifadeyle bakmıştı annesine. Alıngan bir ses tonuyla konuşuyordu bu yüzden:

- Maviş, nereden çıkardın şimdi bunu?... Kız kardeşi geldi gördüğün gibi. "Babamlar seni ağabeyime istemek için gelecekler." dedi ve gitti.
- Anlaşıldı. Ajanda bahaneydi... Babanla konuşayım akşam. Endişelenmişti Hasret:

- Maviş, sakın beni katma işin içine. Eczaneye ilaç almak için gittiğim gün görmüş ve beğenmiş. Hepsi bu.

rne:

- Yani bu demek oluyor ki, kızımız büyüdü.

- Maviş, ben de o kadarını biliyorum. Nerede görmüş, nasıl olmuş?

- Kuşkulanma hemen. Ortada kötü bir şey yok bildiğim kadarıyla. Senin hastalandığın gün reçeteyi eline verip ilaç alması için göndermemiş miydik?

- Evet.

- Çocuk eczanenin sahibi. Görmüş beğenmiş ve dahası sana iğne yapmaya kadar gelmiş.

Nüfusçu sigarasına sarılmıştı hemen. Yakıp duman duman tüttürdükten sonra, eşine bakıp mırıldanmıştı:

- Hasret nasıl karşıladı?

- Bence olumluydu.

- Ya, demek!...

Mevsim epey bir zamandır yeni bir değişikliğin hazırlıkları içindeydi... Bazı ağaçların yaprakları, önce kehribar sarısına boyandı, sonra diplerine dökülüp gazelleşti... Sokaklar ve caddenin kıyısındaki kaldırımlar hazanın vurduğu yapraklarla doluydu... Mevsim hüzün rengini tabiata düşürmesine rağmen, yine de ilçede yeşil hâkim denilebilirdi.

Yapraklarını dökmeyen ağaçlar, balkonlardan sarkan kültür çiçekleri, hüzünlü bir bahar görüntüsü verme çabasmdaydı...

Nüfusçu, sevinçle kederin iç içe geçtiği bir kaosu yaşıyor-

ce sekretere sordu:

- Reis yerinde mi?

- Evet efendim.

- Geldiğimi haber verir misin?
- Bekleyin, arıyorum. Sekreter telefonla sordu:
- Dursun Bey geldiler efendim. Sizinle görüşmek istiyorlar.
- Baş üstüne Başkanım. Sekreter, Nüfusçu'ya baktı:
- Sizi bekliyorlar.
- Teşekkür ederim.

Kapıyı usulca açıp içeriye girdiğinde, neşesi yoktu:

- Merhaba Reis.
- Ooo, buyursunlar. Oturmadan söyle, çay mı kahve mi? Nüfusçu kısık bir sesle cevap verdi:
- Çay.

Reis ahizeyi kaldırıp sekreterle konuştu:

- İki çay.

Yerine oturmadan önce, arkadaşını dikkatle incelemişti.

- Kafan biraz karışık gibi senin.
- Eh, görüldüğü gibi.
- Hoş geldin.
- Hoş bulduk Reis.

Koltuğa yorgun bir şekilde oturmuştu Nüfusçu. Reis yeniden incelemişti arkadaşını:

- İyi de "hayır" insanı üzmez benim bildiğim.
- Onun hüznölendiren cinsi de vardır Reis.
- Ya, anlat hele meraklandırdın beni.

Cebinden sigara paketini çıkarıp Reis'e de uzatmıştı:

- Yanıyor benimki. Sen hele şu hüzünlendiren hayırdan söz et biraz.

Nüfusçu, sigarasını yakıp efkârlı bir şekilde üfledikten sonra derin bir soluk almıştı:

- Sana danışmak için geldim Reis. Dün akşam dünür geldiler Hasret'e. Evin tek çocuğu o. Hayırlı bir iş bile olsa bizim için ayrılık demektir bu. Anladın mı şimdi hüznümün sebebini?

Reisin bakışları sertleşmiş, yüzündeki ifade bile değişmişti. Sesi oldukça öfkeliydi:

- Kimmiş isteyen?

- Yasin diye bir delikanlı. Uslu Eczanesi'nin sahibiymiş.

- Ha anladım. İyi ki de sordun.

- Hayırdır; olumsuz bir yanı mı var bilmediğimiz?

- Öylesi değil birader.

Merakla beklemişti Reis'in gözlerine bakıp. Reis sözlerine devam etmişti:

- Söz verdiniz mi yoksa?

- Yo hayır, henüz değil.

- Tamam rahatladım işte şimdi. O işi hemen noktlayıp, bir daha gelmemeleri için haber ulaştırın. Kapansın...

- Yani?

-iyi ae neaenr

Reis arkasına yaslanıp keyifle içine çekiyordu sigarasını:

- Nedeni var mı birader, akraba kadar yakınız birbirimize...

Sigarasından derin bir nefes daha çekip bırakmıştı. Dumanlar bulut bulut ağıyordu saçlarının arasından. Efkarlı bir sesi vardı:

- Hatırlıyor musun Nüfusçu; biz üç candan arkadaşık; ta gençlik günlerimizde. Geriye ikimiz kaldık sadece. Gerçi sen diğer arkadaşla da sürdürüyorsun dostluk bağlarını; fakat ben aynısmı başaramadım... Bari seninle sonuna kadar sürsün dostluğumuz.

- Kafamı iyice karıştırdın sen Reis. Bunun alâkası ne dostlukların devamıyla?

- Var elbet.

Derin bir nefes daha almıştı Reis:

- Bak dostum; Suat askerden geldi. Geldiği gün annesine ne demiş tahmin edebiliyor musun?

- Bilmem.

- Dursun amcamın kızını isteyin, demiş. Şimdi anladın mı?

Nüfusçu iyice şaşırmıştı. Hatta çok zor durumda kalmıştı arkadaşının karşısında.

- İyi de korkarım ki, çok, ama çok geç kaldınız.

- Nedenmiş o?

- Dedim ya Reis, dünür geldilerakşam.

- Vermedin ya hemen?

- Vermedim vermesine. Düşünelim hele dedim.

- İyi ya bir dahakine olmaz der kesip atarsın. Bu dönemin

- İyi de Reis, evin tek çocuğu o. Sormasına sorarım; kız olur derse, gönlüm elbette sizden yanadır bilmelisin. Gel gör ki ok yaydan çıktı bir kere. Kızın kulağına fısıldandı istenildiği. Eczacı olsun derse, diretemem.

- Sen ilet ona. Hasret akıllı bir kızdır. Tercihini mutlaka bizden yana yapacaktır... İhmâl etme ha. Akşam mutlaka olumlu haberini bekliyorum. Çok ciddiye almalısın bu işi. Suat çok içli bir çocuktur amcası, reddedilmek rahatsız eder onu.

- Hayırlısı be Reis. Danışmaya diye gelmiştik, işler biraz daha karıştı...

- Takma kafana. Sen annesine söyle, ikna eder onu.

- Tamam tamam...

Nüfusçu, çok şaşırmıştı... Akşam evine geldiğinde gamlı bir çehresi vardı.

Maviş kapıyı açar açmaz, sessizce dalmıştı içeriye. Âdeta bir hayalet gibi içeriye süzülüp geçmişti oturma odasına. Ceketini Hasret almıştı, elinden... Babasını inceliyordu:

- Hayırdır baba, bu ne dalgınlık? Gören de denizde gemilerin battı zanneder.

- Eh, ona benzer bir şey işte...

Maviş Nüfusçu'yu, okşayan bir sesle mırıldanıyordu:

- Yalnız kalacağız diye midir bu kederli yüz?

Hasret, ceketini asmak için ayrılmıştı yanlarından. Nüfusçu

Hasret bu sırada dönmüştü oturma odasına... Nüfusçu anlamlı bir şekilde bakıyordu eşinin gözlerine: -Var ya...

- Şaşırdım şimdi işte! Geçmişsin karşıma, ciddi ciddi işler karıştı diyorsun. Söyler misin neymiş o karışan işler?

- Az önce söylemiştin ya.

- Ha, şu mesele. Âlem adamsın vesselam. Kızın var, isteyenler de olacak elbet. Ne var ki bunu dert edecek?

Hasret utanmıştı. Söze bile giremiyor, fakat yanlarından ayrılmayı da istemiyordu...

- Sadece o kadar olsa kolaydı... Maviş şaşırmıştı:

- Dahası da ne?

- Reis'in yanına çıktım. Dostluğumuz var, danışmadan olmaz diye.

- Olumsuz bir şey mi söyledi?

- "Verme." dedi, kesip attı.

Hasret'in neşesi sönmüş, rengi solmuştu birden. Annesini daha da meraklandırmıştı bu söz.

- Nedenmiş o?

Hasret'e bakmıştı önce. Yüzündeki utangaç ifade gitmiş, çehresini gergin çizgiler istilâ etmişti... Babasının ağzından çıkacak sözleri merakla bekliyordu o da...

Nüfusçu başını önüne eğerek vermişti beklenen cevabı:

- Oğluna istiyor Hasret'i. Suat, "Hasret'ten başkası olmaz." demiş. Öyle ki, acele haber bekliyorlar akşama.

Hasret!

- Efendim baba...

- Böylesi işlerin utanması olmaz. Bence açık açık konuşmalıyız meselelerimizi. En doğru kararı vermek için düşünmelisin. Çünkü, gönül senin ve bu hayatı sen yaşayacaksın... Reis, "Suat'ın istikbâli parlak." dedi. "Bu dönem reis adayı oğlum-dur." dedi. "Hasret'e söyle, bizi tercih ederse rahat eder." dedi. Benden söylemesi, karar senin... Akşama cevap beklerler benden. Nasıl sence de müspet midir?

Nefesi inanılmaz şekilde titrekti genç kızın. Bakışları buhar-lanmıştı babasını kaçamak bir ifadeyle seyrederken. Heyecanını biraz olsun yatıştırabilmek için soluklanmış ve utangaç buses tonuyla ifade etmeye çalışmıştı fikirlerini:

- Babacığım bağışlayın ama inancımızda, hatta örfümüzde bir kural vardır bildiğim. Bence en doğrusu da öyle olmalı.

- Neymiş o?

- Şey, böylesi durumlarda, birincisi sonuçlanmadan ikincisinin devreye girmesi hiç yakışık almaz doğrusu...

- Anlaşıldı. O hâlde söyler misin açıkça; birincisine cevabımız ne olmalı?...

Güç durumdaydı. Buna rağmen açık bir şekilde ve yürekliçe izaha çalıştı gönlünden geçeni:

- Birincisi için inançlı, dürüst, kültürlü ve kişilik sahibi birisi derler...

Nüfusçu duraklamış başım yukarıya kaldırmadan mınıldan-mıştı:

- Onun için de bir şeyler söylerler elbet.

- O da ötekisi kadar müspet mi bari?

- Haklarını yumrukla almayı uygun gören, hatta başkalarının haklarını da yine gücünü kullanarak almaya çalışan, hak hukuk tanımayan birisi olarak duyarım onu da.

- Yani?

- Oldum olası kabalıklardan nefret etmişimdir baba. Bana sorarsan bizim aile yapımız kesinlikle uygun düşmez onların yaşayışlarına. Bizler hassas, ince düşünceli, duygusal insanlarız. Sözün kısası, ne hayat anlayışımız, ne inançlara bakış açımız, ne de mizaçlarımız örtüşmez onlarla. İyi bir yuva olmaz sonuçta...

Nüfusçu'ya yeni bir sigara yaktırmıştı bu sözler... Efkârını üfürüyordu sigarasının dumanlarına karıştırıp dudaklarının arasından... Maviş suskundu onları dinlerken... Hasret, daha fazla duramamıştı yanlarında ve sessiz sedasız odadan çıkıp gitmişti...

Nüfusçu telefona sarılıp, tuşlara dokunmuştu ve karşıdan gelecek sesi beklemişti.

-Alo...

Reis çıkmıştı telefona. Arkadaşının sesini alır almaz, ilk sözü hançerleşmişti Nüfusçu'nun beyninde:

- Hayırlı haber mi dost? Karşısındaki ses üzgündü:

- Olmadı be Reis.

- Şakanın sırası mı Dursun?

- Şaka filan değil Reis. Kızın tercihi eczacı gençten yana oldu. Dedim ya Reis, geç davrandınız. Evin tek çocuğu, üsteleye-medim fazla anlarsın ya.

ısan çocuğunun DaDası, annesi olur da, gönlü olamazmış. Öyle oldu bu da.

- Ya, şaşırttın beni inan.

- Reis, zorlama fazla. Aslında bunu en iyi yine sen bilirsin, çünkü kendin de yaşadın...

Kırgın bir sesi vardı Reis'in:

- Pekâlâ Dursun. Nasip değilmış demeli.
- Duyulmasın Reis. İstenilmiş, verilmemiş denilmesin.
- Tamam, öyle olsun arkadaşım. Hayırlısı.

Suat haberi kabullenememişti. Bütün hayalleri suya düşmüştü anlaşılan. Babasıyla konuşuyor, hemen pes etmemesi için iknaya çalışırken, onu kinlendirecek damarlarını bulup üzerine üzerine gidiyordu:

- Nasıl olur baba? Sen ki, ilçenin söz kesen adamısın. Yörenin en eşraflı ailesiyiz... Yumruğumuzun üzerine yumruk, sözümüzün üzerine söz mü olurmuş?

Reis acı acı gülümsemişti:

- Deli çocuk. Bu yumrukla ya da sözle hâledilir iş olsaydı dediğin olurdu. Gel gör ki, gönül işi bu, gönül...

- Anlamam ben. Suat istedi, verilmedi dedirtmem.

- Nüfusçu benim can dostum. Daha fazla gidemeyiz üzerine. O elinden geleni yaptı... Hem varacak olan kız istemeyince, ben bile olsam karşı çıkardım buna. Çünkü, ben yaşadım bunu. Meyvesi çok acı oluyor sonuçta...

- Ne benzerlik var bunda baba? Anneme sorulduğunda seni tercih etmemiş miydi?

- Evet.

- Üstelik mesutsunuz da.

- Aptal çocuk. O kız şimdi bir başkasını istiyor. Diyelim ki zorla, tehditle gönlünü ettik. Zorla gelin edilen bir kız seninle yaşadıkça, kalbini okuyabilir misin ha? Aklından geçenleri düşünmek ister misin? Yürekte bir sevdanın izi kalmışsa, onu silebilir misin? Gözlerinin içine baktıkça, düşündüklerini hissetmek ister misin?...

- İstiyorum baba. Tüm bunlara rağmen istiyorum onu...

- Karşımızdaki benim can dostumdur. Onu üzme ve yitirmek istemem. İlçede kız çok. Annen başkalarını arasın ve göstereyim sana. Bu konu burada kapanmıştır... Hem kız istemedik sonuçta böyle bir cevap da almadık. Unut, anlaşıldı mı?!

Suat'ın yüzünde kâbus bulutları kaynıyordu. Sadece, bozuk bir moralle mırıldanıp kalkmıştı yerinden:

- Pekâlâ baba. Dediğin gibi olsun.

Bir bakış fırlatmıştı odadan çıkarken babasına ve gözden kaybolmuştu...

İlçede şatafatlı ama buruk bir düğün, sade fakat anlamlı bir nişan merasimi yapılmıştı.

Nüfusçu, Reis'in oğluna yaptığı düğünle gereğinden daha da. Yeniden kaynaşmışlar, aradaki buzlar da eriyip gitmişti...

Nüfusçu sade bir nişan yapmıştı kızı için. Malûm düğünün hemen peşinden. Reis ve eşi başmisafirleriydi hanenin...

Hasret mesuttu... Eczacılarla misafirlikler başlamıştı aralarında... Gençler duygusal anlar yaşıyorlardı... Fırsat buldukça bakışları ılık, esrarlı sözler ince ve müşfikti... Hayatlarının en anlamlı soluklanışlarıydı bu demler...

Bu yıl kış kayıplardaydı sanki. Sonbahar aylan da takvimden yırtılmıştı. Aralık ayının ilk haftasına girmişti mevsim. Akdeniz âdeta ılık günleriyle bir bahar görüntüsündeydi hâlâ...

Evlerin balkon kenarlarından sarkan çiçeklerden yeşil höykü-rüyor, cadde boyunca uzayıp giden ve çifte asfaltın yol ortasında sıralanan, yapraklan dökülmemiş ağaçların dallarında, yeşil selâmlıyordu insanları... Palmiyeler, hurma ağaçları, okalıptüsler ve servi ağaçları fark ettirmezlerdi aslında mevsimlerin değişikliklerini.

Akdeniz'in bu şirin ilçesinin sahilleri, sakın bir mavilikteydi bugün...

Buralarda sonbahar ve kış şeffaf, insan ruhunu kuşatan güneş, yakmayan ve üşütmeyen müşfik bir dost edasındadır...

Hasret, yakında olacak düğünün heyecanı içindeydi... Nişanlısı ve Yasemin gelmişti. Nüfusçu buruk bir kabulle çarşı izni vermişti onlara.

Gelinlik, giysi ve evlerine alabilecekleri eşyaların ön hazırlıkları için dolaşacaklardı çarşığı...

Çekingen, fazla konuşmayan, fakat uçuşan bir gönlü vardı Hasret'in...

Gezip dolaştıkları mağazalarda, yürüdükleri caddenin kaldırımlarında çocuklar kadar şendi üçü de...

üzerine göre diktiriiecekti. Yasemin yorulduk diyordu:

- Bir yerde oturup dinlensek, yemek de yesek. Yasin beğenmişti kardeşinin fikrini:
- Neden olmasın? Sahilde bildiğim nefis bir aile lokantası var.

Hasret endişeli ve çekingen bir sesle itiraz ediyordu:

- Gecikirsek babam danlabilir. Yasemin bastırmıştı Hasret'in itirazını:
- Bir yandan düğün hazırlıkları görülürken, ne diye darılsın ki?
- Bilmem, "Gecikmeyin." demişti. Yasin, gözlerine ılık bir bakış uzatmıştı:
- Gecikmeyiz korkma.

Hasret boynunu bükmüş nişanlısının bakışlarına aynı hassasiyetle karşılık verip mırıldanmıştı:

- İyi ya siz bilirsiniz.

Gittikleri lokantada, romantik bir köşe seçmişlerdi kendilerine... Denizi karşılarına almışlardı. Akdeniz bir çarşaf kadar hareketsiz ve sakindi bugün. Martılar hırçın dalışlarıyla yırtıyorlardı ara ara suların örtüsünü. Uzaktan bir yolcu gemisi homurdanarak yol alıyordu kıyıya yakın sularda...

Garsona siparişler verilmişti. Bekleme anında duygusal anlar yaşıyordu nişanlılar... İkisi için de hayatın hiçbir döneminde keşfedemedikleri hazlardı yaşadıkları.

O bakışlar ki, belki ilerideki zamanlarda aynı manayı isteseler de taşımayacaklardı... Tarif edilmez duygular, el değmedik hisler ve gözlerdeki ifadenin derinlikleri... Hicap duygusuna

gjuwgi uuygusai poz-lar, gönül fanusunu parçalayan, en içli, en duru ve en duyarlı edaların seremonisini sahneleyişleri inanılmazdı...

Ela ve derin gözler, yakut yeşili gözlerin nihayetsiz derinliklerine inmişti yine:

- Sana bir sorum vardı Hasret.

Aynı tondaydı verdiği karşılık ve duygusallıklar nirengi noktasındaydı yine:

- Dinliyorum!

- Ajandadaki hikâyeyi nasıl buldun?

Buruk bir tebessümle gülümsemiş ve sert bir ifade ile Ya-sin'e bakmıştı:

- Doğrusu çok iyi düşünülmüş bir senaryoydu. Anlamamıştım önce.

- Etkilenmiş miydin bari?

- Belli olmuyor mu?

- Yani?

- Bence kendinden emindi satırlar.

- İnanır mısın, hep senin gibi birisini karşıma çıkarması için dua etmiştim Allah'a...
Ya sen?...

Utanmıştı mırıldanırken:

- Aynen.

Yasemin sıkılmıştı. Fırsat kolluyordu söze girmek için. Ağabeyine dikmişti gözlerini:

- Ya rastlamasaydın arkadaşşıma, evlenmeyecek miydin yani?

- Efendim.

- Yani, ben de senin gibi mi dua etmeliyim?

Hasret kahkaha atmamak için dudağını dişlerinin arasında sıkıştırmıştı. Yasin derin bir nefesin peşinden hafif bir azar içeren gözlerle bakmıştı kardeşine ve şöyle mırıldanmıştı sonunda:

- Yine limon sıktın havaya...

Çağdaşlık bestesinde nota hür, mısralar hür,

Bırakın masumları ağlasın hüngür hüngür.

Haya edep ve ahlâk çökerken gümbür gümbür,

Namus düşmanı olan insanlar tutsak değil,

En kutsal değerleri kirletmek yasak değil.

Reis, oğlu için görkemli bir düğün yapmış ve yer yerinden oynamıştı.

Sazlar, içkiler, meydan oyunları, şanına lâyık bir düğün töreniydi gerilerde kalan.

Reis elinden geldiğince belli etmemeye çalışmıştı Nüfusçu'ya kırgınlığını ve artık ikinci haftasına basmıştı Suat'm evliliği...

Nüfusçu aradaki serinliği biraz daha yumuşatmak için çırpınışlardaydı...

Akşam yemeğinin ardından eşine dönüp seslenmişti:

- Maviş.

- Efendim.

- Reislere hayırlı olsun gitsek mi?

- Hazırlan o hâlde hemen.

- İyi de eli boş olur mu öyle?

- Düğünde takmıştık. İstersen münasip bir hediye daha alıp ieriz.

- Sen bilirsin.

Hasret'in gitmesi münasip düşmezdi. Anne kızına dönüp:

- Ortalığı topla, kapını kapatıp otur. Fazla beklemez döneriz biz de, demişti...

- Tamam anne.

Bol yıldızlı, ayın pırıl pırıl parladığı ışıklı bir gece başlamıştı ilçenin semalarında... Manzara mehtabın uçuk pırıltılarıyla romantikti...

Nüfusçu evden çıkmadan önce Reis'i aramış, geleceklerini haber vermişti ama kapının zilini çalarken, hâlâ yenemediği psikolojik bir çekingenlik vardı üzerinde.

Onlar, henüz iki katlı beyaz badanalı evin bahçe kapısından içeriye süzülürlerken, hırçın bir köpeğin havlayışı, misafirlerin geldiğini kapı zilinden daha önce haber vermişti...

Kapıyı Suat açmıştı. Daha göz göze gelişlerinde bakışlarında burukluğun huzmeleri parlamıştı. Biraz durakladıktan sonra toparlanıp:

- Buyurun Dursun amca, diye yükseltmişti sesini...

Çehresinde zoraki bir ferahlık, dudaklarında yapmacık bir tebessüm oluşmuştu...

Onları evin salonuna kadar takip edip içeriye buyur etmiş, "Hoşgeldiniz." demişti önce ve babasına seslenmişti peşinden:

İnurusçu öuat ı Kucajcıamış Dagrma Dasmışu. r,nm operKen, okşayan bir sesle konuşuyordu:

- Hayırlı ve uğurlu olsun evlât; Allah mesut ve bahtiyar etsin sizleri...

- Sağ ol Dursun amca.

Maviş, tekrarlıyordu aynı sözleri:

- Allah mesut etsin oğul.

- Sağ ol Selma teyze...

Babasının ayak seslerini duyar duymaz, Suat misafirlerden müsaade istemişti:

- Babam ve annem geliyorlar. Bana müsaade... Nüfusçu cevaplamıştı:

- Ne demek, keyfine bak sen.

Babası ve annesi misafirlerin yanına girmişlerdi. Suat, antrede dolaşmıştı biraz. İçinde garip bir dürtü vardı... Fazla düşünmeden ve etrafına bile bakmadan kapıyı usulca açıp, dışarıya savuşmuştu... Acelesi vardı anlaşılan. İfrit bir düşüncenin rüzgârı mıknaş gibi çekmişti onu dışarılara... Arabasını bile almadan çıkmıştı sokağa...

Gideceği yer uzun bir mesafe değildi anlaşılan. Caddeden geçen bir taksiye el kaldırmıştı yine de.

Bindiği taksinin içinde heyecanlıydı. İçi içine sığmıyordu şoföre mırıldanırken;

- Cadde boyu...

Sigara yakmıştı hemen... Yollara tedirgin tedirgin bakıyordu. Dudaklarının arasından sömürdüğü sigaranın dumanını

heyecanla üfürüyordu. Gitmek istediği yere yaklaştığını anlayınca elini cebine attı. Aceleyle konuşuyordu şoföre parayı uzatırken:

-Dur.

Caddenin sağında duran taksinin kapısını açarken sesleniyordu:

- Üstü kalsın.

Arkasına bile bakmadan koşar adımlarla uzaklaşmıştı... Az ileride sırtım sahile dayayan sokağa çevirmişti yönünü... Hızlı adımlarla yürürken, etrafına vehim dolu bakışlar bırakarak geçiyor, kalp atışlarının gümbürtüsünü duyuyordu ilerlerken...

Nüfusçu'nun evinin önüne kadar gelmişti... Biraz gerilerinde durup panik içinde süzmüştü etrafını.

Perdeleri çekikti evin... Tek odasından dışarıya yansıttığı uçuk aydınlıklar çekmişti dikkatini... Sevinmişti... Mülevves bir tebessümün şeytanî mimikleri oynayıyordu çehresinde...

Yeniden etrafını gözden geçirip dikkatlice kolaçan etmişti etrafını... Oldukça temkinliydi davranışları... Etrafta kimseler yoktu.

Tıpkı bir hırsızın heyecanını taşıyordu soluğunda. Evin sahile bakan kapısına yaklaşmıştı. Şansı yardımcısıydı anlaşılan, ortalıkta in cin, kimseler yoktu. Kapının kenarında durup parmağını zile basıp beklemeye başladı... Sabırsızdı. Az sonra bir ses geldi dışarıya:

-Kim o?

Sesi titriyordu cevap verirken:

- Benim Suat. Baban gönderdi.

- Babam mı?

- Evet.

- Neden göndersin ki seni babam?

— VJUZiiUguuu vvuo mm im m | m-,j— m,-,

- Babamın gözlüğünün birisi sürekli yanındadır. Birden aymıştı. Kapı açılmıyordu ne yapsa.

- Şey dairede unutmuş üzerindeki. Ne bileyim ben. Konuşurlarken duydum. Gözlüğünü almam için beni gönderdi.

Hasret, kapının arkasından dudak bükmüş inanamamıştı önce. Sonunda:

- Tamam; bekleyin getireyim bari, demişti.

Çok geçmeden gelmişti... Suat kapının önünde etrafını heyecanlı bakışlarıyla kolaçan ediyor, sıkıntısından ellerini ovuşturup duruyordu... Hâlâ kimseler yoktu ortalarda. Bu rahat nefes almasına yardımcıydı sadece... Kapı usulca aralandığında heyecandan kalbi duracak gibi olmuştu... Bir el çıkmıştı dışarıya, parmaklarının arasında gözlük vardı...

Her şey bir anda olmuştu... Önce gözlüğü dışarıya uzatan •:1i bileğinden sıkıca yakalamış, Suat hışımına yüklenmişti kapıya açmak için. Başarmıştı bunu. İçeriye girer girmez kapıyı sert bir el hareketiyle kapatırken, çabucak ağzını kapamıştı Has-ret'in sesini kesmesi için...

Bir anlık gafletin iğrenç hatıralarını yaşıyordu günlerdir... Hiç beklenmedik bir anda, hayallerini, umutlarını ve kutsi sayılan bütün değerlerini yitirmişti... Tam bir hafta olmuştu... Üzerine yıkılan dünyanın enkazı altındaki çırpınışları yürekler açıyordu... İçine düştüğü sıkıntıyı kimseye açamıyor, kimselerle paylaşamıyordu... İçinde gün geçtikçe biraz daha devleşiyor ıstırapları, korkunç bir ejderhaya dönüşüyor, vahşi dişlerinin arasında sıkıştırarak çiğniyor, ufalıyor, inanılmaz işkenceler vererek canını almaya çalışıyordu...

çıKarmaK, en azmaan auesiye paylaşma^ ıyui. w ouuu wwu^_. düşüyordu aklına... O, namus kavramının toplumda en basit sayılanı için bile canım ortaya koyacak kadar duyarlı bir insandı.

Onu yitirmek, babasının elini kana bulamak korkusu ağzına açılmaz kilitler vurdukça kahroluyordu...

Günlerdir bir kâbus rengindeydi yüzü. Evdekilerin ısrarla:

- Neyin var? Sorusuna verdiği tek cevabı vardı:

- Bir kırgınlık var üzerimde. Geçer... Onları susturup odasına çekiliyordu.

Öfkenin kin kusan fısıltıları uyarıyordu beynindeki hücreleri. Bütün benliğini nokta nokta kuşatan, damarlarında kanıyla birlikte akrep gibi dolaşan kinin rüzgârına kaptırmıştı kendisini.

Kâbus, zamanı ve mekânı bile unutturmuştu Hasret'e... Uykusundan korkuyla uyanmış gibi sıçradı. Saatine baktı; on sekiz yirmiyi gösteriyordu... Zehirle karışık bir nefes indirdi ciğerlerine... Kendisini bir türlü affetmeyen, katı bir mantığın pençesinde inliyordu vücudundaki bütün hücreler...

Nasıl gelmişti bu oyuna?... Neden aralamıştı kapıyı sanki?... İnanılmaz bir ahmak ve suçlu gibi hissediyordu kendisini. Yüreği bu yüzden çok ileri boyutlara taşıyordu azabını... Kirpiklerini indirdiğinde o barutsu bakışlar kıvılcımlarını saçıyor, dünyayı ahıyla tutuşturarak sağnaklaşıyordu kirpiklerinin arasından...

İrade dışı bir hareket onu telefonun başına kadar götürmüştü. İlçenin telefon rehberini, buharlı bakışlarıyla incelemiş ve numarayı öfkeyle tuşlamıştı...

Suat'ın tuhafiye dükkânının telefonuydu aradığı. Hüzün doluydu sesinin tonu:

- Alo, Suat beyle mi görüşüyorum?

- Onun için de bir şeyler söylerler elbet.

- O da ötekisi kadar müspet mi bari?

- Haklarını yumrukla almayı uygun gören, hatta başkalarının haklarını da yine gücünü kullanarak almaya çalışan, hak hukuk tanımayan birisi olarak duyuram onu da.

- Yani?

- Oldum olası kabalıklardan nefret etmişimdir baba. Bana sorarsan bizim aile yapımız kesinlikle uygun düşmez onların yaşayışlarına. Bizler hassas, ince düşünceli, duygusal insanlarız. Sözün kısası, ne hayat anlayışımız, ne inançlara bakış açımız, ne de mizaçlarımız örtüşmez onlarla. İyi bir yuva olmaz sonuçta...

Nüfusçu'ya yeni bir sigara yaktırmıştı bu sözler... Efkârını üfürüyordu sigarasının dumanlarına karıştırıp dudaklarının arasından... Maviş suskundu onları dinlerken... Hasret, daha fazla duramamıştı yanlarında ve sessiz sedasız odadan çıkıp gitmişti...

Nüfusçu telefona sarılıp, tuşlara dokunmuştu ve karşıdan gelecek sesi beklemişti.

-Alo...

Reis çıkmıştı telefona. Arkadaşının sesini alır almaz, ilk sözü hançerleşmişti Nüfusçu'nun beyininde:

- Hayırlı haber mi dost? Karşısındaki ses üzgündü:

- Olmadı be Reis.

- Şakanın sırası mı Dursun?

- Şaka filan değil Reis. Kızın tercihi eczacı gençten yana oldu. Dedim ya Reis, geç davrandınız. Evin tek çocuğu, üsteleye-tne-dim fazla anlarsın ya.

- Zorlamalısın biraz canım. Olmaz dedi diye, pes denir mi hemen?...

- Reis, yorma beni. Kesin cevap bu. Üzgünüm... Bilirsin ki, severim seni. Gel gör, gönül benimki değil işte. Hani derler ya insan çocuğunun babası, annesi olur da, gönlü olamazmış. Öyle oldu bu da.

- Ya, şaşırttın beni inan.

- Reis, zorlama fazla. Aslında bunu en iyi yine sen bilirsin, çünkü kendin de yaşadın...

Kırgın bir sesi vardı Reis'in:

- Pekâlâ Dursun. Nasip değilmiş demeli.

- Duyulmasın Reis. İstenilmiş, verilmemiş denilmesin.

- Tamam, öyle olsun arkadaşım. Hayırlısı.

Suat haberi kabullenememişti. Bütün hayalleri suya düşmüştü anlaşılan. Babasıyla konuşuyor, hemen pes etmemesi için iknaya çalışırken, onu kinlendirecek damarlarını bulup üzerine üzerine gidiyordu:

- Nasıl olur baba? Sen ki, ilçenin söz kesen adamısın. Yörenin en eşraflı ailesiyiz... Yumruğumuzun üzerine yumruk, sözümüzün üzerine söz mü olurmuş?

Reis acı acı gülümsemişti:

- Deli çocuk. Bu yumrukla ya da sözle hâledilir iş olsaydı dediğin olurdu. Gel gör ki, gönül işi bu, gönül...

- Anlamam ben. Suat istedi, verilmedi dedirtmem.

- Nüfusçu benim can dostum. Daha fazla gidemeyiz üzerine. O elinden geleni yaptı... Hem varacak olan kız istemeyince, ben bile olsam karşı çıkardım buna. Çünkü, ben yaşadım bunu. Meyvesi çok acı oluyor sonuçta...

En yakın arkadaşım la can düşmanı olduk. Dayanamayıp benim yüzümden sılasını terk etti o. Yıllar var ki, uğramaz... Örnek içimizde şu an... O hâlde, arada gönülsüzlük varsa, bile bile yaşamamalı bunu...

- Ne benzerlik var bunda baba? Anneme sorulduğunda seni tercih etmemiş miydi?

- Evet.

- Üstelik mesutsunuz da.

- Aptal çocuk. O kız şimdi bir başkasını istiyor. Diyelim ki zorla, tehditle gönlünü ettik. Zorla gelin edilen bir kız seninle yaşadıkça, kalbini okuyabilir misin ha? Aklından geçenleri düşünmek ister misin? Yürekte bir sevdanın izi kalmışsa, onu söylebilir misin? Gözlerinin içine baktıkça, düşündüklerini hissetmek ister misin?...

- İstiyorum baba. Tüm bunlara rağmen istiyorum onu...

- Karşımızdaki benim can dostumdur. Onu üzme ve yitirmek istemem. İlçede kız çok. Annen başkalarını arasın ve göstere sin sana. Bu konu burada kapanmıştır... Hem kız istemedik sonuçta böyle bir cevap da almadık. Unut, anlaşıldı mı?!

Suat'ın yüzünde kâbus bulutları kaynıyordu. Sadece, bozuk bir moralle mırıldanıp kalkmıştı yerinden:

- Pekâlâ baba. Dediğin gibi olsun.

Bir bakış fırlatmıştı odadan çıkarken babasına ve gözden kaybolmuştu...

İlçede şatafatlı ama buruk bir düğün, sade fakat anlamlı bir nişan merasimi yapılmıştı.

Nüfusçu, Reis'in oğluna yaptığı düğünle gereğinden daha

rında... Gençler duygusal anlar yaşıyorlardı... Fırsat buldukça bakışları ılık, esrarlı sözler ince ve müşfikti... Hayatlarının en anlamlı soluklanışlarıydı bu demler...

Bu yıl kış kayıplardaydı sanki. Sonbahar ayları da takvimden yırtılmıştı. Aralık ayının ilk haftasına girmişti mevsim. Akdeniz âdeta ılık günleriyle bir bahar görüntüsündeydi hâlâ...

Evlerin balkon kenarlarından sarkan çiçeklerden yeşil höykü-rüyor, cadde boyunca uzayıp giden ve çifte asfaltın yol ortasında sıralanan, yapraklan dökülmemiş ağaçların dallarında, yeşil selâmlıyordu insanları... Palmiyeler, hurma ağaçları, okalıptüsler ve servi ağaçları fark ettirmezlerdi aslında mevsimlerin değiştiklerini.

Akdeniz'in bu şirin ilçesinin sahilleri, sakin bir mavilikteydi bugün...

Buralarda sonbahar ve kış şeffaf, insan ruhunu kuşatan güneş, yakmayan ve üşütmeyen müşfik bir dost edasmdadır...

Hasret, yakında olacak düğünün heyecanı içindeydi... Nişanlısı ve Yasemin gelmişti. Nüfusçu buruk bir kabulde çarşı izni vermişti onlara.

Gelinlik, giysi ve evlerine alabilecekleri eşyaların ön hazırlıkları için dolaşacaklardı çarşığı...

Çekingen, fazla konuşmayan, fakat uçuşan bir gönlü vardı Hasret'in...

Gezip dolaştıkları mağazalarda, yürüdükleri caddenin kaldırımlarında çocuklar kadar şendi üçü de...

- Nedeni var mı Diraaer, aju-aua .

Sigarasından derin bir nefes daha çekip bırakmıştı. Dumanlar bulut bulut ağıyordu saçlarının arasından. Efkârlı bir sesi vardı:

- Hatırlıyor musun Nüfusçu; biz üç candan arkadaşık; ta gençlik günlerimizde. Geriye ikimiz kaldık sadece. Gerçi sen diğer arkadaşla da sürdürüyorsun dostluk bağlarını; fakat ben aynısını başaramadım... Bari seninle sonuna kadar sürsün dostluğumuz.

- Kafamı iyice karıştırdın sen Reis. Bunun alâkası ne dostlukların devamıyla?

- Var elbet.

Derin bir nefes daha almıştı Reis:

- Bak dostum; Suat askerden geldi. Geldiği gün annesine ne demiş tahmin edebiliyor musun?

- Bilmem.

- Dursun amcamın kızını isteyin, demiş. Şimdi anladın mı? Nüfusçu iyice şaşırmıştı. Hatta çok zor durumda kalmıştı

arkadaşının karşısında.

- İyi de korkarım ki, çok, ama çok geç kaldınız.

- Nedenmiş o?

- Dedim ya Reis, dünür geldiler akşam.

- Vermedin ya hemen?

- Vermedim vermesine. Düşünelim hele dedim.

- İyi ya bir dahakine olmaz der kesip atarsın. Bu dönemin

- İyi de Reis, evin tek çocuğu o. Sormasına sorarım; kız olur derse, gönlüm elbette sizden yanadır bilmelisin. Gel gör ki ok yaydan çıktı bir kere. Kızın kulağına fısıldandı istenildiği. Eczacı olsun derse, diretemem.

- Sen ilet ona. Hasret akıllı bir kızdır. Tercihini mutlaka bizden yana yapacaktır... İhmâl etme ha. Akşam mutlaka olumlu haberini bekliyorum. Çok ciddiye almalısın bu işi. Suat çok içli bir çocuktur amcası, reddedilmek rahatsız eder onu.

- Hayırlısı be Reis. Danışmaya diye gelmiştik, işler biraz daha karıştı...

- Takma kafana. Sen annesine söyle, ikna eder onu.

- Tamam tamam...

Nüfusçu, çok şaşırmıştı... Akşam evine geldiğinde gamlı bir çehresi vardı.

Maviş kapıyı açar açmaz, sessizce dalmıştı içeriye. Âdeta bir hayalet gibi içeriye süzülüp geçmişti oturma odasına. Ceketini Hasret almıştı, elinden... Babasını inceliyordu:

- Hayırdır baba, bu ne dalgınlık? Gören de denizde gemilerin battı zanneder.

- Eh, ona benzer bir şey işte...

Maviş Nüfusçu'yu, okşayan bir sesle mırıldanıyordu:

- Yalnız kalacağız diye midir bu kederli yüz?

Hasret, ceketi asmak için ayrılmıştı yanlarından. Nüfusçu

Hasret bu sırada dönmüştü oturma odasına... Nüfusçu anlamlı bir şekilde bakıyordu eşinin gözlerine:

- Var ya...

- Şaşırdın şimdi işte! Geçmişsin karşıma, ciddi ciddi işler karıştı diyorsun. Söyler misin neymiş o karışan işler?

- Az önce söylemiştin ya.

- Ha, şu mesele. Âlem adamsın vesselam. Kızın var, isteyenler de olacak elbet. Ne var ki bunu dert edecek?

Hasret utanmıştı. Söze bile giremiyor, fakat yanlarından ayrılmayı da istemiyordu...

- Sadece o kadar olsa kolaydı... Maviş şaşırmıştı:

- Dahası da ne?

- Reis'in yanına çıktım. Dostluğumuz var, danışmadan olmaz diye.

- Olumsuz bir şey mi söyledi?

- "Verme." dedi, kesip attı.

Hasret'in neşesi sönmüş, rengi solmuştu birden. Annesini daha da meraklandırmıştı bu söz.

- Nedenmiş o?

Hasret'e bakmıştı önce. Yüzündeki utangaç ifade gitmiş, çehresini gergin çizgiler istilâ etmişti... Babasının ağzından çıkacak sözleri merakla bekliyordu o da...

Nüfusçu başını önüne eğerek vermişti beklenen cevabı:

- Oğluna istiyor Hasret'i. Suat, "Hasret'ten başkası olmaz." demiş. Öyle ki, acele haber bekliyorlar akşama.

/vnnesi susmuş, kaygı dolu bir rüzgâr esmişti onun da yüzünde... Nüfusçu hiç yapmadığı bir işi yapıyor gibi utanmıştı kızma bakarken:

- Hasret!

- Efendim baba...

- Böylesi işlerin utanması olmaz. Bence açık açık konuşmalıyız meselelerimizi. En doğru kararı vermek için düşünmelisin. Çünkü, gönül senin ve bu hayatı sen yaşayacaksın... Reis, "Suat'ın istikbâli parlak." dedi. "Bu dönem reis adayı oğlum-dur." dedi. "Hasret'e söyle, bizi tercih ederse rahat eder." dedi. Benden söylemesi, karar senin... Akşama cevap beklerler benden. Nasıl sence de müspet midir?

Nefesi inanılmaz şekilde titrekti genç kızın. Bakışları buhar-lanmıştı babasını kaçamak bir ifadeyle seyrederken. Heyecanını biraz olsun yatıştırabilmek için soluklanmış ve utangaç buses tonuyla ifade etmeye çalışmıştı fikirlerini:

- Babacığım bağışlayın ama inancımızda, hatta örfümüzde bir kural vardır bildiğim. Bence en doğrusu da öyle olmalı.

- Neymiş o?

- Şey, böylesi durumlarda, birincisi sonuçlanmadan ikincisinin devreye girmesi hiç yakışık almaz doğrusu...

- Anlaşıldı. O hâlde söyler misin açıkça; birincisine cevabımız ne olmalı?...

Güç durumdaydı. Buna rağmen açık bir şekilde ve yüreklice izaha çalıştı gönlünden geçeni:

- Birincisi için inançlı, dürüst, kültürlü ve kişilik sahibi birisi derler...

Nüfusçu duraklamış başını yukarıya kaldırmadan mırıldan-mıştı:

- Baba, Dursun amcalar...

Nüfusçu Suat'ı kucaklamış bağına basmıştı. Elini öperken, okşayan bir sesle konuşuyordu:

- Hayırlı ve uğurlu olsun evlât; Allah mesut ve bahtiyar etsin sizleri...

- Sağ ol Dursun amca.

Maviş, tekrarlıyordu aynı sözleri:

- Allah mesut etsin oğul.

- Sağ ol Selma teyze...

Babasının ayak seslerini duyar duymaz, Suat misafirlerden müsaade istemişti:

- Babam ve annem geliyorlar. Bana müsaade... Nüfusçu cevaplamıştı:

- Ne demek, keyfine bak sen.

Babası ve annesi misafirlerin yanına girmişlerdi. Suat, antrede dolaşmıştı biraz. İçinde garip bir dürtü vardı... Fazla düşünmeden ve etrafına bile bakmadan kapıyı usulca açıp, dışarıya savuşmuştu... Acelesi vardı anlaşılan. İfrit bir düşüncenin rüzgârı mıknaş gibi çekmişti onu dışarıya... Arabasını bile almadan çıkmıştı sokağa...

Gideceği yer uzun bir mesafe değildi anlaşılan. Caddeden Keçen bir taksiye el kaldırmıştı yine de.

Bindiği taksinin içinde heyecanlıydı. İçi içine sığmıyordu şoföre mırıldanırken;

- Cadde boyu...

Sigara yakmıştı hemen... Yollara tedirgin tedirgin bakıyordu. Dudaklarının arasından sömürdüğü sigaranın dumanını

Arkasına bile bakmadan koşar adımlarla uzaklaşmıştı... Az ileride sırtını sahile dayayan sokağa çevirmişti yönünü... Hızlı adımlarla yürürken, etrafına vehim dolu bakışlar bırakarak geçiyor, kalp atışlarının gümbürtüsünü duyuyordu ilerlerken...

Nüfusçu'nun evinin önüne kadar gelmişti... Biraz gerilerinde durup panik içinde süzmüştü etrafını.

Perdeleri çekikti evin... Tek odasından dışarıya yansıttığı uçuk aydınlıklar çekmişti dikkatini... Sevinmişti... Mülevves bir tebessümün şeytanî mimikleri oynasıyordu çehresinde...

Yeniden etrafını gözden geçirip dikkatlice kolaçan etmişti etrafını... Oldukça temkinliydi davranışları... Etrafta kimseler yoktu.

Tıpkı bir hırsızın heyecanını taşıyordu soluğunda. Evin sahile bakan kapısına yaklaşmıştı. Şansı yardımcısıydı anlaşılan, ortalıkta in cin, kimseler yoktu. Kapının kenarında durup parmağını zile basıp beklemeye başladı... Sabırsızdı. Az sonra buses geldi dışarıya:

-Kim o?

Sesi titriyordu cevap verirken:

- Benim Suat. Baban gönderdi.

- Babam mı?

- Evet.

- Neden göndersin ki seni babam?

!. oonunaa:

- Tamam; bekleyin getireyim bari, demişti.

Çok geçmeden gelmişti... Suat kapının önünde etrafını heyecanlı bakışlarıyla kolaçan ediyor, sıkıntısından ellerini ovuş-lurup duruyordu... Hâlâ kimseler yoktu ortalarda. Bu rahat nefes almasına yardımcıydı sadece... Kapı usulca aralandığında heyecandan kalbi duracak gibi olmuştu... Bir el çıkmıştı dışarıya, parmaklarının arasında gözlük vardı...

Her şey bir anda olmuştu... Önce gözlüğü dışarıya uzatan eli bileğinden sıkıca yakalamış, Suat hışımla yüklenmişti kapıya açmak için. Başarmıştı bunu. İçeriye girer girmez kapıyı sert bir el hareketiyle kapatırken, çabucak ağzını kapamıştı Hasretin sesini kesmesi için...

Bir anlık gafletin iğrenç hatıralarım yaşıyordu günlerdir... Hiç beklenmedik bir anda, hayallerini, umutlarını ve kutsî sayılan bütün değerlerini yitirmişti... Tam bir hafta olmuştu... Üzerine yıkılan dünyanın enkazı altındaki çırpınışları yürekler açışıydı... İçine düştüğü sıkıntıyı kimseye açamıyor, kimselerle paylaşamıyordu... İçinde gün

geçtikçe biraz daha devleşiyor ıstırapları, korkunç bir ejderhaya dönüşüyor, vahşi dişlerinin arasında sıkıştırarak çiğniyor, ufalıyor, inanılmaz işkenceler vererek canını almaya çalışıyordu...

yılanı için bile canını ortaya koyacak kadar duyarlı bir insandı.

Onu yitirmek, babasının elini kana bulamak korkusu ağzına açılmaz kilitler vurdukça kahroluyordu...

Günlerdir bir kâbus rengindeydi yüzü. Evdekilerin ısrarla:

- Neyin var? Sorusuna verdiği tek cevabı vardı:

- Bir kırgınlık var üzerimde. Geçer... Onları susturup odasına çekiliyordu.

Öfkenin kin kusan fısıltıları uyarıyordu beynindeki hücreleri. Bütün benliğini nokta nokta kuşatan, damarlarında kanıyla birlikte akrep gibi dolaşan kinin rüzgârına kaptırmıştı kendisini.

Kâbus, zamanı ve mekânı bile unutturmuştu Hasret'e... Uykusundan korkuyla uyanmış gibi sıçradı. Saatine baktı; on sekiz yirmiyi gösteriyordu... Zehirle karışık bir nefes indirdi ciğerlerine... Kendisini bir türlü affetmeyen, katı bir mantığın pençesinde inliyordu vücudundaki bütün hücreler...

Nasıl gelmişti bu oyuna?... Neden aralamıştı kapıyı sanki?... İnanılmaz bir ahmak ve suçlu gibi hissediyordu kendisini. Yüreği bu yüzden çok ileri boyutlara taşıyordu azabını... Kirpiklerini indirdiğinde o barutsu bakışlar kıvılcımlarını saçıyor, dünyayı ahıyla tutuşturarak sağınaklaşıyordu kirpiklerinin arasından...

İrade dışı bir hareket onu telefonun başına kadar götürmüştü. İlçenin telefon rehberini, buharlı bakışlarıyla incelemiş ve numarayı öfkeyle tuşlamıştı...

Suat'ın tuhafiye dükkânının telefonuydu aradığı. Hüzün doluydu sesinin tonu:

- Alo, Suat beyle mi görüşüyorum?

- Bir yerde oturup dinlensek, yemek de yesek. Yasin beğenmişti kardeşinin fikrini:

- Neden olmasın? Sahilde bildiğim nefis bir aile lokantası

var.

Hasret endişeli ve çekingen bir sesle itiraz ediyordu:

- Gecikirsek babam darılabilir. Yasemin bastırmıştı Hasretin itirazını:
- Bir yandan düğün hazırlıkları görülürken, ne diye darılsın ki?
- Bilmem, "Gecikmeyin." demişti. Yasin, gözlerine ılık bir bakış uzatmıştı:
- Gecikmeyiz korkma.

Hasret boynunu bükmüş nişanlısının bakışlarına aynı hassasiyetle karşılık verip mırıldanmıştı:

- İyi ya siz bilirsiniz.

Gittikleri lokantada, romantik bir köşe seçmişlerdi kendilerine... Denizi karşılarına almışlardı. Akdeniz bir çarşaf kadar hareketsiz ve sakindi bugün. Martılar hırçın dalışlarıyla yırtıyorlardı ara ara suların örtüsünü. Uzaktan bir yolcu gemisi homurdanarak yol alıyordu kıyıya yakın sularda...

Garsona siparişler verilmişti. Bekleme anında duygusal anlar yaşıyordu nişanlılar... İkisi için de hayatın hiçbir döneminde keşfedemedikleri hazlardı yaşadıkları.

O bakışlar ki, belki ilerideki zamanlarda aynı manayı isteseler de taşımayacaklardı... Tarif edilmez duygular, el değmedik hisler ve gözlerdeki ifadenin derinlikleri... Hicap duygusuna

edaların seremonisini sahneleyişleri inanılmazdı...

Ela ve derin gözler, yakut yeşili gözlerin nihayetsiz derinliklerine inmişti yine:

- Sana bir sorum vardı Hasret.

Aynı tondaydı verdiği karşılık ve duygusallıklar nirengi noktasındaydı yine:

- Dinliyorum!
- Ajandadaki hikâyeyi nasıl buldun?

Buruk bir tebessümle gülümsemiş ve sert bir ifade ile Ya-sin'e bakmıştı:

- Doğrusu çok iyi düşünülmüş bir senaryoydu. Anlamamıştım önce.
- Etkilenmiş miydin bari?

- Belli olmuyor mu?

- Yani?

- Bence kendinden emindi satırlar.

- İnanır mısın, hep senin gibi birisini karşıma çıkarması için dua etmiştim Allah'a...
Ya sen?...

Utanmıştı mırıldanırken:

- Aynen.

Yasemin sıkılmıştı. Fırsat kolluyordu söze girmek için. Ağabeyine dikmişti gözlerini:

- Ya rastlamasaydım arkadaşşıma, evlenmeyecek miydin yani?

- ram, Den de senin gibi mi dua etmeliyim?

Hasret kahkaha atmamak için dudağını dişlerinin arasında sıkıştırmıştı. Yasin derin bir nefesin peşinden hafif bir azar içeren gözlerle bakmıştı kardeşine ve şöyle mırıldanmıştı sonunda:

- Yine limon sıktın havaya...

Çağdaşlık bestesinde nota hür, mısralar hür, Bırakın masumları ağlasın hüngür hüngür. Haya edep ve ahlâk çökerken gümbür gümbür, Namus düşmanı olan insanlar tutsak değil, En kutsal değerleri kirletmek yasak değil.

Reis, oğlu için görkemli bir düğün yapmış ve yer yerinden oynamıştı.

Sazlar, içkiler, meydan oyunları, şanına lâıyk bir düğün töreniydi gerilerde kalan.

Reis elinden geldiğince belli etmemeye çalışmıştı Nüfusçu'ya kırgınlığım ve artık ikinci haftasına basmıştı Suat'ın evliliği...

Nüfusçu aradaki serinliği biraz daha yumuşatmak için çırpınışıldaydı...

Akşam yemeğinin ardından eşine dönüp seslenmişti:

- Maviş.

- Efendim.

- Reislere hayırlı olsuna gitsek mi?

Hasret'in gitmesi münasip düşmezdi. Anne kızma dönüp:

- Ortılığı topla, kapını kapatıp otur. Fazla beklemes döneriz biz de, demişti...

- Tamam anne.

Bol yıldızlı, ayın pırıl pırıl parladığı ışıklı bir gece başlamıştı ilçenin semalarında... Manzara mehtabın uçuk pınlılarıyla romantikti...

Nüfusçu evden çıkmadan önce Reis'i aramış, geleceklerini haber vermişti ama kapının zilini çalarken, hâlâ yenemediği psikolojik bir çekingenlik vardı üzerinde.

Onlar, henüz iki katlı beyaz badanalı evin bahçe kapısından içeriye süzülürlerken, hırçın bir köpeğin havlayışı, misafirlerin geldiğim kapı zilinden daha önce haber vermişti...

Kapıyı Suat açmıştı. Daha göz göze gelişlerinde bakışlarında burukluğun huzmeleri parlamıştı. Biraz durakladıktan sonra toparlanıp:

- Buyurun Dursun amca, diye yükseltmişti sesini...

Çehresinde zoraki bir ferahlık, dudaklarında yapmacık bir tebessüm oluşmuştu...

Onları evin salonuna kadar takip edip içeriye buyur etmiş, "Hoşgeldiniz." demişti önce ve babasına seslenmişti peşinden:

Aradan aylar geçmişti... Bozulmayan bir sükûnun cenderesinde işkence çeken gönüller, usançlı kırgın ve bîtaptı...

O günden beri gülmeyen bir yüze sahipti Hasret. Umutlar benzi kadar solgundu yüreğinde...

Dinmeyen bir ürpertinin tazeliği içinde yaşıyor, etrafı avcılarla sarılmış bir ceylan kadar tedirgin, namluların gölgesinde soluklanarak direniyordu yaşama...

Peşin bir kabulle sessizliğe sığınmıyor, az konuşuyor, derinliklerden korkuyordu...

Yüregindeki değil ama dış dünyasındaki fırtınalar henüz yeni yeni dinmeye başlamıştı... Aralık, ocak ve şubat aylarında limon, portakal ve mandalina ağaçlarıyla âdeta arkadaş olmuştu bu kış...

Mevsim, bahar hazırlıklarındaydı... Sonra, havalar iyiden iyiye ısınmaya başlamış, ilçe yoğun kalabalıklara sahne olmuştu yine.

Aylardır hayatının en bedbin günlerini yaşıyordu Hasret... Ömrü, acıların belki de en demli anındaydı...

Nüfusçu işine gitmişti. Hasret iyi hissetmiyordu kendisini. Kahvaltıya bile katılmamıştı. Sabah erkenden başlayan bir sancı zaman zaman hızlanmış ve tehdit etmeye başlamıştı onu... Uçuk benzindeki neşe iyiden iyiye silinmiş, koyu bir kâbus rengini almıştı yüzü...

Yine odasına çekilmişti ve yatağındaydı. Annesinin çağrısına uyanmıştı...

- Vücudumda bir kırgınlık var anne. Sen kahvaltını yap, ben sonra yaparım.

Maviş odasının kapısını açıp ısrar etmişti.

Gözlerine inanamıyordu yatağa yaklaştığında. Boğuntulu bir sıkıntının, ter kabarcıkları vardı suratında Hasret'in. Soluğu bir tuhaftı ve kıvranıyor, iniltisini dışarıya vermemek için sıkıyordu dişlerini...

Kendisiyle savaştığı aylan düşlüyordu... Acı, azabı çehresinde aylardır en keskin çizgileriyle işlemişti...

Bol elbiseler giyerek saklamıştı hamileliğini... Hâlsizliklerini bir gönül hikâyesinin matemi gibi estirmişti evde...

Birkaç defa eninde taşıdığı çocuğu düşürebilmek için yeltenmiş, vicdanı izin vermeyince sıkıntıları da büyüyüp uçu-rumlaşmıştı dünyasında.

Çilelerle birlikte onu bedeninde taşımak için mücadele vermişti... O, bir canlıydı her şeyden önce ve yok etmeye hakkının olmadığını düşünüyordu... Bütün olabilirleri gözden geçirdikçe, sadece "kader" diye yutkunmayı tercih etmişti... Masum duygulan günahsız ve müsterihtti.

Kızının başucuna kadar geldiğinde daha yeni yeni "dank" diyordu düşüncesi... Maviş, hayretler içinde bekliyordu kızının başında. Gözleri irileşmişti birden ve bebekler yuvalarına sığmayacakmış gibi zorlamaya başlamıştı yuvalarını...

Hasret yatağının içinde kıvranıyor, çehresi buhar buhar terlerle bulgur kazanı gibi kaynıyordu...

- Hasret!

Bu yüksek perdeden atılan çığlık ürpertmişti onu. Soluk soluğa bir hâli vardı:

- Anne! diyebilmişti...

Şefkate muhtaç, yakanşlı bakışlar bırakmıştı gözlerinde...

- Anne çok kötüyüm!

- Kızım!

Sarılıp, onu hırpalarcasma sıkmıştı. Bunaltısı çekilmezdi I lasret'in. Kollarını hışımla gerdirerek geriye itmişti annesini.

- Çekil üzerimden anne fenayım! Paniğe kapılmıştı Maviş:

- Neyin var söylesene?

- Anne bir kadın doktoru bulmalısın bana. Çabuk ol biraz...

- Dur ki, babanı çağırayım önce.

Öfkesi başka bir nitelikteydi annesine tepkisini gösterirken:

- Asla anne, asla çağırmamalısın babamı! Bir kadın doktoru bulmalısın bana. Hafize teyzenin yeğeni vardı hani.

Şaşırmış, bön bön bakmıştı kızının" gözlerine:

- O doğum doktoru kızım.

- Olsun anne, olsun çağır onu çabuk!

İlçenin ufuklarında inanılması güç anlamda fısıltılar vardı bugün...

- Duydunuz mu?

Diller pasını yaman şekilde açmıştı. Dedikodular, yakıştırmalar ve daha neler neler konuşuldu sokak ortalarında ve evlerde...

Maviş saf ve çırpıntılı bir yürekle çalmıştı komşularının kapısını...

- Hafize Hanım.

- Buyur komşu, bu ne telâş böyle?

- Hafize Hanım yeğenin evde mi?

- Doktoru mu soruyorsun?

- Evet doktoru.

- Nefes al biraz kız, boğulacaksın şimdi.

- Hasret çok fena Hafize Hanım.

- Gece nöbetteydi, az önce geldi. Uyuyor olmalı.

- Ne olur Hafize Hanım kaldır onu. Acele et biraz evde kimsemiz yok.

- Hastaneye götürseniz ya?

Duraklayıp, gözlerine manidar bakmıştı Maviş'in:

- İyi de, o kadın hastalıkları ve doğum uzmanı.

- Onu istedi. Bir şey sorma kurban olayım, biraz çabuk.

- Pekâlâ. Sen evine git, ben hemen onu alıp geliyorum peşinden.

ur-----*LT""D"" iniyuiigı vuuui guzii^ıııuc.

- Ne var teyze?

- Bilmem kızım. Maviş geldi az önce. Hasret hastalanmış wnl istermiş...

İtiraz bile etmemişti doktor. Çarçabuk hazırlanıp teyzesiyle birlikte çıkmışlardı evden...

Onları pencerelerinden gören kadınlar, yolda karşılarına çıkan hanımlar soruyorlardı acelelerini:

- Hayırdır Hafize Hanım?

Hem yürüyor, hem de cevap veriyordu:

- Hasret hastalanmış. Çok fena dedi annesi.

Hasret, oturdukları sokakta sevilen bir kızdı komşularmca. Mazıları üzölmüş, peşlerine düşenler bile olmuştu.

Dağ fare doğurmamıştı bu defa. Fare dağı doğurmuştu...

Yeliz soluk soluğa girmişti Hasret'in odasına. Yatağın içindeki kıvranışlarını görünce hayrete düşmüştü...

- Hasret!

Sönüktü bakışları genç kızın... Yorgun, usançlı bir inilti tutturmuştu dudakları... Açılan kapının boşluğundan yansıyan simaları görünce bakışları alevlenmiş ve korkusu daha çetin bir ırpertiye dönmüştü. Korkunç titremeler almıştı vücudunu...

- Yeliz abla, ne olur sadece sen gir odama.

Sağanaklar boşanmıştı kirpiklerinin arasından. Yakarışlar o

- Yeliz abla ne olur?

Doktor komşu kadınlara dönüp mırıldanmıştı sonunda:

- Lütfen dışarıya çıkın ve kapıyı kapatın.

İtiraz eden olmamıştı. Maviş kalmıştı sadece yanlarında. Hasret dolukan bir sesle değiştireliyordu odanın havasını:

- Anne sen de çık.

- Ama kızım!

Doktor anlamıştı hadiseyi. Manidar bakmıştı annesinin gözlerine ve ona da seslenmişti:

- Çıkın.

Sadece doktor ve Hasret kalmıştı odada...

Kapatılan kapının arkasında telâşeli bir bekleyiş vardı. Az sonra da olanlar olmuştu... Merakla bekleyenlerin kulaklarının pası bir çocuk çığlığıyla açılıyordu...

Bu sesi duyar duymaz Maviş şok olmuştu... Komşu kadınların şaşkın bakışları buluşmuştu üzerinde. Hayret komasındaydı bekleyenler. Maviş, daha fazla dayanamadan komşu kadınların kollarına pelte pelte yığılıp kalmıştı...

Yeliz işini bitirmiş, gereken neyse yapmıştı... Hasret, annesinden gizli gizli yaptığı kundak ve zıbınlıkları yatağının arasında saklamıştı.

Kapı açılmamıştı henüz... Yeliz işini bitirdikten sonra, Has-ret'e morali bozuk bir şekilde bakmıştı:

- Doğum normal. Durumun iyi. Korkacak hiçbir şey yok. Yalnız...

- Abla, dinle beni!

Gözlerini gözlerinin içine dikmiş, bekliyordu doktor:

- Evet, dinliyorum.

- Abla, yanlış anlamamalısın beni. Dışarıdakilere de aynısı-ııı anlat. Ok yaydan çıktı artık. Annem ve babamın evde olmadıkları bir gün baskına uğradım. Zil çalmıştı... Açtım... İnsanlıktan nasibini almamış birisi aralanan kapıdan içeriye daldı. (i üçüm yetmedi. Kirletildim o gün... İntiharın, çocuk düşürmenin günah olduğunu biliyorum.. Yapamadım ikisini de.

- Hasret, anlamsız bir mantık seninkisi. Kirletildiğini neden .oylemedin annene ve babana? Niçin şikâyet etmedin o cananı her kimse?

- Ah abla, sen nerden bileceksin. İlçeden bir zorbaydı o... llabam öğrendiği anda mutlaka eli kana bulanacaktı. İşte susmak bu yüzden tercihim oldu.

- Pekâla, kimdi o canavar?

Usulca önüne eğmişti başını ve gözlerini çekmişti doktorun ufkundan:

- Benimle toprağa aday bir sırdır bu abla. Bunu sadece şunun için anlattım. Utançyım ve rahatsızım. Bunu bir daha, bir daha sormasın kimse diye duyduklarını sadece benim bir ricam olarak anlatmalısın dışarıdakilere.

Doktor sadece şunu söyleyebilmişti:

- Anlatırım.üzüldüm...

- Sağ ol abla.

- Hadi, geçmiş olsun. Bana ihtiyacın olursa mutlaka çağır-ı nalısın. Telefon et, çekinme sakın.

- Sağ ol Yeliz abla.

Hadiseyi müteessir Dır çenreyle anlatmıştı. Dudak bükenleri ve parmaklarını ısırarak incelemişti:

- Sizlerden bir ricam olacak.

Hadiseyi yarı baygın şekilde, sırtını duvara yaslayıp oturmaya çalışan Maviş'in gözlerinin içine baka baka anlatmıştı üstelik...

- Ayılıp bayılmak çare değil teyze. Olan olmuş bir kere. Sizlerin evde olmadığınız günü fırsat bilen bir canının, evi basmasıyla başlayan, hazin bir hikâyenin neticesi bu. Kim olduğunu, babasının duyduğu zaman elini kana bulayacağı korkusuyla saklamakta ısrarlı. Bence üzerine varılmamalı. Hepiniz onun ahlâkî yapısını biliyor olmalısınız bence. Şunu iyi anlamanızı istiyorum sizlerden. İnancı hariç, iffetiyle birlikte bütün nazlarını da yitirmiş bir masumdur o. Komşular özellikle sizlere söylüyorum. Herkesin başına gelebilir bu felaket. Ahlâkî değerlerini kısmen de olsa yitirmiş bir toplumun içinde yaşamaktayız hepimiz. Kınamayın ve sözünü etmeyin, diye söylüyorum bunları. Kar yağmadık kış olmaz. Herkes evlerine çekilsin şimdi. Teyzem ve annesi hariç. Unutmayın baş kaldırmayı ihmal ettiğimiz ahlâksızlık şimdilerde okullarımızdaki körpe yavrulara kadar uzanmakta. Toplum önlem alamazsa, daha çok ahlâk düşkünleri, ahlâkî değerlerimizi hiçe sayarak kendisine durmadan kurbanlar arayacaktır...

Doktor tembih etmişti etmesine ama gel gör ki, ağızlar açılmış, hadise ilçenin üzerine bir bomba gibi düşmüştü...

- Nüfusçu'nun kızı, babası belli olmayan bir oğlan doğurdu...

laklarına. Yasemin hayretini gizleyemeyip yüksek perdeden bir çılgılık boşaltmıştı dudaklarının arasından:

-Olamaaaz!...

Reis haberi aldığı anda kükremişti makamında:

- İnanmam!

Oğlu karşısındaki masadaydı belediye binasında. Babasının "inanmam sözü"ne atıfta bulunmuştu mırıldanıp:

- Belliydi zaten.

Reis sert bir şekilde bakmıştı oğlunun gözlerine:

- Ne diyorsun lan sen?! O, hâlâ benim en yakın dostumun evladı.

Başını sadece önüne eğip susmuştu Suat...

En zor kabul yaşadıkları çatının altındaydı. Maviş Hafize Hanım'ın teskinleriyle ayakta kalmayı başarmıştı.

- Bırakma kendini öyle...

Birlikte girmişlerdi odaya. Ağlıyordu Hasret ve kızının yaşlı gözlerine bakan annesi...

Dudakları, harareten kurumuş ve çatlamıştı Hasret'in. Odaya daha girer girmez buharlı gözleriyle incelemişti annesini ve bir suçlu gibi, ürpertili beklemişti gözlerinde. Kısa, kesin ve yalvarırcasına konuşmuştu:

- Maviş hiçbir şey sorma ha? Yapabilir misin bunu? Çok ama çok zor durumdayım Maviş. Rabb'im bunu yapana da çektirecektir elbet.

Titreyen ses sorulaşmıştı sadece:

- Kimdi o?

Maviş; yemin ederim ki günahsızım. Sadece bunu bilin ve bana inanın yeter. Babama söyle gözlerimin içine bakıp utandırmasın beni. Hatta, yanıma sokma sakın, bakamam ki yüzüne... Maviş, şayet çok kızar inanmazsa. Kıyamadığım bir canım var bedenimde artık. Kanım ona armağan olsun. Beni de yanımda yatan çocuğu da dilerse...

Boynunu bükmüşdü ve dudaklarını ısınyordu acısından...

Nüfusçu'nun kanı damarlarında donmuştu haberi aldığı anda... Maviş, onu Hasret'in odasına çıkarmamış, yalvarmıştı...

Sigara üstüne sigara yakmıştı. Evin içini koyu bulutlar kaplamıştı... Maviş, karşısında boynunu büktükçe eriyor, kıpırda-yamıyordu yerinden...

Çok seviyordu Hasret'i... Maviş'in anlattıklarına inanmıştı. Her gün biraz daha ejderhâlaşan, damarlarındaki kanla birlikte dolaşan acısı vardı yüreğinde...

Günlerdir girememişti Hasret'in odasına. İlçeli acayip dalgalanmalara bırakmıştı hadiseyi...

Şüphe kuduruyor, her gün kuşkulu isimler listesi oluşuyordu Nüfusçu'nun zihninde...

Aynı sokağın insanı, gündemi yakalamıştı artık... Herkes keyfince bir baba yakıştırıyordu doğan çocuğa...

Reis, aynı günün akşamında uğramıştı Nüfusçu'ya.

"Adını öğren, gerisine karışma." demişti.

Bakamıyordu arkadaşının yüzüne. Sigara üstüne sigara ya-

- Söylemiyormuş.

- Varma üstüne, bir müddet zamana bırak.

- Başka da çaresi yok sanırım.

- Unutma öğrendiğin gün, işi tamamdır! Kimseye duyurmadan fısıldamalısın kulağıma.

- Sağol Reis. Öğrendiğim andan itibaren başka şansı da yok ??..ınınm...

Hasret odasından bugün çıkmıştı. Annesine yardım etmiş, hatta akşam sofrasını hazırlamıştı...

Nüfusçu oturma odasına istemişti sofrasını. Günlerdir görüşmemişlerdi baba kız. Annesi sofrayı bahane etmişti babasının yanına girebilmesi için...

Açık duran kapının kenarına kadar gelmişti elinde tepsi... I lir hayalet gibi bekliyordu, cesareti yoktu babasının yanına Kılmek için...

En son kapının boşluğunda belirmişti cesaretini toplayıp. Huna rağmen bacakları titriyor, ellerindeki tepsi gitgide ağırlaşıyor, taşıyamayacağı biçimde zorlanıyordu...

Benzi külleşmiş, dudakları seğiriyordu hicabından. Korku Perdesini yırtan hazin, ılık bir ses odanın içinde dalgalanmıştı:

- Babaa!

Nüfusçu sesin etkisiyle toparlanmış, ancak utancından kafasını kaldırıp bakamamıştı kızının yüzüne. Dolukan, ağlamaklı bir sesti cevabı:

Hasret güçlükle bırakmıştı tepsiyi... Al al olmuştu suratm-daki deri, utanç alev alev tutuşmuştu yanaklarında...

- Yemek hazır baba.

Dişlerini sıkıyordu ağlamamak için Nüfusçu:

- Otur biraz.

Başını kaldıramamıştı. Gözlerini ayak parmaklarının uçlarına çivilemiş gibi bekletiyordu Nufusçu...

Hasret babasının oturduğu kanepenin yanbaşımda kendisini güçlükle taşıyan, fersiz bacaklarının üzerinde bekliyordu... Az sonra dayanamayıp kanepenin hemen kenarına, pelte pelte bırakmıştı vücudunu... Dudakları büzüşmüş sağanaklar boşalmıştı gözlerinden. Odanın atmosferi hazin bir havaya bürünmüştü...

Hasret acı dolu duygularla dolamıştı kollarını babasına.

- Babaaam!

Hıçkırıklar ve az sonra derin bir sükût kaplamıştı içeriyi. Annesi güçlükle çıkmıştı yanlarından, mutfakta kalanları getirmek bahanesiyle... Ve artık, ağlayan bir sesin çağlayanıydı duyguları yeni baştan galeyana getiren...

- Baba! Beni affeder misin, demiyorum. İnan hiçbir suçum yoktu; gücümün ona yetmeyişinden başka...

Tuğyandaki öfkesine susturucu takmıştı Nüfusçu. Yine de bakamamıştı kızının gözlerine.

- Senden tek isteğim var be kız. Onu esirger misin babandan?

- Sana canımı bile veririm baba.

başka. Benden sadece o ismi istememelisin. Çünkü, seni aramızdan kaybetmektir o ismi duyurmak.

- De be kız. İyilik edersin babana. Başka bir arzusu yok bu adamın. Söyle ki gereğini yapıp, başımı yukarı kaldırarak yaşayayım! Cezaevinde kalmak, başım önümde gezmekten daha kolay ıştır benim için. De ki, korktuk sanmasın, o adi kimse!

- Bir anlaşma yapsak, bunu ister misin?

- Nasıl bir anlaşma ki bu?

- İzin ver şimdi, gidip beynine kurşun doldurayım! İtirazh sallamıştı başını Nüfusçu:

- Olmaz. Nüfusçu ölmedi ki daha.

- O hâlde bir daha sormamalısın baba. Bir canım var, sana armağanımdır. İstersen vur başımı, ama bir daha sorma sakın 0 ismi benden.

- Bulurum bir gün. Buna inanmalısın. Er ya da geç!

- Zaman şifrelerin anahtarıdır baba. Çözerse, ona da kader derim...

Herkes kendi adasında yaşamaktaydı. Sokaktaki komşularından bile uzak ve habersiz. Bir küskünlük psikolojisi, Nüfusçu ailesinin kabuklarına çekilmelerine sebep olmuştu.

Eski neşeler yüzlerden silinmiş, âdeta o talihsiz hikâyenin matemi çökmüştü ruhlarına...

İnzivaya çekilmişlerdi hepsi de. Nüfusçu, başı önüne eğik

ve saygılı davranıyorlardı aslında... Günler sonra hadise dost simaların, iç mahzenlerine inip hapsedilmişti... Bütün duyarlılıklara rağmen konuşanlar, araştıranlar da vardı elbet.

Çocuğun kırkı çıkmıştı bugün... Adı hâlâ konulmamıştı... O soğuk rüzgâr, esrarlı bir makam şeklinde esiyordu duygularda.

Farkında olmadığı bir şey vardı ailenin. Gün geçtikçe ona alışmışlar, ısınmışlar, içlerindeki katılığı silerek okşamaya, sevmeye bile başlamışlardı.

Nüfusçu akşam iş dönüşünde duygusallığın komasındaydı yine. Sigarası vardı dudaklarının arasında... Sessiz sedasız hazırlanan sofranın arkasından çaylarını getirmişti Hasret.

Nüfusçu çayını alıp, şekerini atmıştı bardağına. Oldukça gürültülü karıştırmıştı bardağını farkında olmadan... Sıkıntılarını üzerinden atamıyordu bir türlü...

Anne kız, aynı kanepede oturmuşlar, yudumluyorlardı çaylarını. Nüfusçu tam karşılarındaki sedire oturmuş, arkasını duvar yastığına yaslamıştı... Yine sigarası vardı dudaklarında, efkâr efkâr dumanlar ağıyordu tepesinden... Daha bir yudum hö-pürdetmişti çayından ki, çocuğun ağlaması geldi kulaklarına bitişikteki odadan... Hasret'e bakıp kaçamak bir bakış fırlatmıştı babası... Onun hakkında ilk konuşuşuydu bugün:

- Kırkladınız demek?

Hasret başını önüne eğmiş, Maviş vermişti cevabını:

- Evet.

Hasret'e dikmişti gözlerini:

- Al getir, dedim. Artık o bizden birisi bu evde.

Fazla direnememişti ama kalkamamıştı da yerinden. Annemin gözlerine eriyen bakışlarla dokunmuştu.

Nüfusçu farkındaydı direnişin. Tatlı bir azar vardı yineledi-}',i isteğinde:

- Annene bakıp durma öyle, ben senden istedim onu.

Boynunu bükmüştü sadece. Hareket edememişti nedense. Maviş kalkmıştı yerinden ve Nüfusçu daha fazla üstelememişti.

Maviş, biraz sonra çocuğu kucağına alıp girmişti odaya. Hasret başını kaldırıp bakamıyordu... Annesi kucağında sallıyordu sesini kesmesi için.

Nüfusçu'nun karşısında durmuştu Maviş:

- Kucağına alıp bakar mısın?

Zorlanmıştı önce, derin, hazin bir nefes indirmişti ciğerlerine, inadını kırabilmek için ve acı acı yutkunmuştu kollarını <>ıa açmazdan önce:

- Ver bari. O bir masum...

Hasret'in gözleri dolu doluydu onlara bakarken... Dudaklarını sakız gibi çiğniyordu hıçkırmamak için. Gözlerindeki ifa-ılt! okunacak kadar açıktı:

Böyle vermeyecektim çocuğu kucağına ama..." demek istiyordu boynunu büküşüyle...

Nüfusçu biraz sevmiş, hatta öpmüş yanaklarından, konuşmuştu onunla. Yeleğinin cebinden günün en anlamlı sürprizini çıkartıp koymuştu kundağının üzerine...

nu... Yaşadıkları sokakta kuşkulandığı her kim varsa, aynı yöntemi usanmadan, bıkmadan uyguluyordu... Armağan'la birlikte el ele dolaşırlarken kuşkulandığı bir simaya rastlasa, ona selâm veriyor, hatta meydan kıraathanesinin önündeki sandalyelerde arkadaşlarıyla çay içmek için oturuyor ve beynindeki projeyi hiç beklenmedik anlarda duyarsızca uygulamaya çalışıyordu...

Armağan inanılmaz bir ürkeklik içindeydi Nüfusçu'yla birlikte çıkarlarken. "Hadi gidiyoruz." dediğinde benzi sararır, iradedışı bir titreme alırdı vücudunu...

Artık Nüfusçu'yla birlikte dolaşmaya çıkmak, psikolojik tedirginlikler oluşturmuştu düşüncesinde.

Ne zaman yolda durup, selâm verdiği birisiyle konuşmaya başlasa ya da kıraathanenin bahçesinde, karşısında oturduğu adamın gözlerinin içine manidar baksa, başına gelecekleri hisseder, rengi solardı birden...

Ezberlemişti artık, avcının namlusu ucunda bekleyen bir ceylan gibiydi... Konuştuğu insanı sihirli bakışlarıyla kuşatması altında tutmaya başladı mı, hava değişirdi birden... Hiç beklenmedik bir anda koparacakmış gibi yapışır, hoyratça asılırdı Armağan'ın kulağına.

- Neden geldin ki benimle? Rahat bir nefes alacaktım. Boştaki elini yumruk yapıp kafasına vururdu çocuğun...

O sihirli bakışlar, kirpiklerini hiç kırpmadan karşısındaki insanın tepkisini almaya çalışırdı.

1. imresiyle...

- Vurmasana!...

Bunlar, bitmek tükenmek bilmeyen feryatlarından bazı alış-k.allıklarıydı... Sonra, işini bitirip sakinleştiği anlarda inanılmaz bir insan olurdu...

Yumuşar, okşar, severdi. Gözleri dolardı bazen ona bakarken... Ama, yine de sürekli yapardı aynı şeyleri... İnanılmaz bir haber alma yöntemi vardı uygulamaya koyduğu... Karşısına aldı-ı;ı insanların iç dünyalarını deşmek, duygularını tahrik etmek yöntemi vardı Nüfusçu'ya göre yaptıkları...

Aklı sıra babalık şefkatiydi tahrik etmeye çalıştığı... Her kim farklı şekillerde onu kınayan bir tepki gösterse, yakasından yapışacaktı. Belki de, buna lüzum kalmadan her kimse itiraf ede-ııkti babalığı...

İsrarla sürdürdüğü bu buluş, henüz işe yaramamıştı. Fakat, Nüfusçu inatla, bıkmadan yapıyordu bunu...

Armağan şaşkındı bu uygulamadan. Önce örseliyor, incitiyor sonra öylesine müşfik davranışlar içine giriyordu ki, şaşırtıyordu onu... Yaptıklarını affettirmek için birlikte bakkala uğruyorlar ne isterse onu alıyorlardı. Nüfusçu okşuyor, hatta yanaklarından öpüp ona karşı olan sevgisini hissettirmeye çalışıyordu böyle zamanlarda...

Talihsiz hissediyordu çocuk kendisini. Ürpertili, eli yüreğinde bir hayattı aslında yaşadığı...

Yıllar, ıstırap ağlarını öre öre yürüyordu hayatında... Artık büyümüş, serpilmiş, akli her şeye ermeye başladığı yaşlara gel-

Armağan, bu sıkıntılar içinde bitirmişti ilkokulu... Ortaokulda da fazla değişmemişti şansı...

Artık liseli yıllarında, yakışıklı, boylu poslu delikanlılık çağlarını soluklanmaya çalışan bir öğrenciydi o...

Nüfusçu'nun yıllardır alışkanlık hâline getirdiği o anlaşılması güç yöntem, liseli yıllarında bile zaman zaman Arma-ğan'm peşini bırakmamıştı... Onur kırıcı davranışlara bozulmayan sükûtuyla dişlerini sıkıyordu Armağan; utanç verici alışkanlıklarına maruz kalıyordu Nüfusçu'nun... O, hep çile dolu bir hayatın, meçhulleri el yordamıyla arayan adamın güdümünde, sabırlarını ıstırapla olgunlaştırarak yaşıyordu. Fazla umut vermeyen bir hayatın renkli yelpazesinde soluk bir sayfa gibiydi...

tlçe yeni bir mevsimin değişiklik çabaları içindeydi... Okul-I«ir açılalı hayli zaman olmuştu... Cadde oldukça sakindi...

Kışa merdiven dayayan günlere nispetle Akdeniz ılık, gü-nüşli bir günü daha selâmlıyordu...

Lise binasının bahçesi öğrencilerle kaynıyordu. Şakalaşmalar, I" M'.uşmalar, kahkahalar, şamata sesleri yükseliyordu yer yer.

İlk dersin ziliydi çalan... Okulun giriş kapısından taşkın bir nisan seliydi içeriye doğru akan.

Az sonra herkes sınıflarına çekilmiş olacak ve bahçe yeni-dtn sessizliğine kavuşacaktı...

Sınıfların kapıları kapanmış, herkes öğretmenini beklemeye koyulmuştu...

Armağan, lise ikinci sınıftaydı artık. Bulunduğu sınıfın en İyi iki öğrencisinden birisiydi o... İlk dersleri dindi... Abbas ı İiıca girecekti derslerine...

(Julden ve Armağan bu sınıfın en iyi öğrencileriydi. Sınıf

auygusu yaşanırdı, bu yüzden birbirlerine karşı bilinmedik hislerin ikliminde iki rakip, daha doğrusu iki yarışçıydı onlar...

Anlamalı ve derin bakarlardı birbirlerine farkında olmadan... Bazen o derin bakışların zaafına kapılır susar, hatta içli bir bur-kuyla boyun bükerti Armağan...

O, tepkileri hedef tahtası gibi her an üzerine çeken, horlanan, bazen de tek başına bırakılan bir öğrencisiydi okulunun... Sabrı bir meme gibi emzirirdi yüreğine. Bazen kükrer, delice haykırır, ürpertirdi kendisine haksızca yapılan davranışların direnişlerini... Cesur, kırılan ama hiçbir zaman eğilmeyen, yiğit bir yüreği vardı onun...

Güliden, aralarındaki rekabetin öfkesini hissettirecek kadar açıklar verirdi ona zaman zaman. Hatta, o da çizmeyi aşar ve kırırdı Armağan'ı... Delikanlılık yıllarının esintilerini yaşayan genç adam, anlam veremezdi arkadaşlarının sebepsiz tavır alışlarına...

Aklının kurduğu mahkemeler onu hep günahsız, masum ve haklı çıkartırdı... Bu hayatın, haksız yere üzerine üzerine gelişlerinin niçinlerini biliyordu artık... Kulak dolusu duyduğu o talihsiz saldırılan anlamsız buluyor, ne evde ne de başka mekânlarda onun telaffuz edilmesini ve savunmaya geçmesini istemiyordu.

Bazen yumruklarıyla, bazen sert öfkeli bakışlarıyla bazen de gücüne gitmişliğin dudaklarına bıraktığı ateşli sözlerle meydan okuyordu muhataplarına...

Aşına simalar arasında, yığınları oluşmuştu ona artık haka-

Bu alâka, bu yakınlık hiçbir zaman gözden kaçmazdı arka-'İ.ıslarının arasında. İçten içe büyüyen bir merak hâline gelmişti sınıftaki öğrencilerce bu yakınlık.

Talebeler sabırsızlanmışlardı. Gürültü basmıştı sınıfı. Hoca henüz gelmemişti. Sık sık saatlerine bakıyorlardı talebeler ve Miufin kapısında bekliyordu gözler...

Bir koşturma içindeydi Abbas Hoca. Lise binası ile arasında !• ilan mesafeyi kapatabilmek için yarışlıyordu kendisiyle.

Caddenin kaldırımında aniden durmuştu. Gözlerini kısıp, uı'l bir görüntü almak için çırpınıyordu bakışları. Özlem yüklü bir yüreğin titreyişi parlatmıştı gözlerini...

Hedefinden ayrılmak istemeyen keskin bakışlar aniden bu-lı.ırlanmış ve görüntü netliğini yitirmişti. Soluğu boğazında tı-k.macak kadar yüksek bir heyecana kaptırmıştı kendisini.

Bir kızı, bir de oğlu vardı hocanın. Ömer, Ankara İktisat Fa-luıltesi'nde öğrenciydi. Ayşe tutturamamıştı bu yıl üniversiteyi... Dedesinin dükkânında tezgâhtarlık yapıyordu o.

Abbas Hoca bu ilçenin çocuğuydu. Teyzesinin kızıyla evlenmişti. Fikir ayrılıkları bozmuştu yuvalarını...

Çocuklarının ikisi de, anne ve akrabaların etkisiyle dışlanmışlardı babalarını...

Kendisini suçlu hissetmese bile bu bölünme çok hırpalamıştı hocayı... Onlarla dilediği dünyayı yaşayamayışının ıstıra-I• i katlediyordu hislerini...

uen tavizlerden, iki yüzlülüklerden nefret eden, bir mizacı vardı. Bu yüzden sevenleri kadar, düşmanları da çoğalmıştı yaşadığı çevrede...

Yuvası bozulmuştu. Eşinden ve çocuklarından ayrı yaşıyordu Abbas Hoca. O bir kuralcıydı bazılarına göre. Okulda bu yüzden "Aykırı Çağdaş" koymuşlardı adını ve yavaş yavaş çevreye de yayılmıştı bu lâkap...

Duymuştu kendisine takılan adı. Ona göre ortada kesin bir yanlış vardı... Ya kendisi inanılması zor bir yanılığının içindeydi ya da etrafında ona hoyratça tepki vermeye çalışanlar...

İlahiyatçıydı. Çok okuyan, çok araştıran bir kitap kurduydı... Dinin bütün yönlerinden haberdardı... Kitabın ve sünnetin işaret ettiğı çizgilerden ibaretti yaşamaya çalıştığı hayat. Kafama göre olsun, dememişti o. Uydurulan dini değıl, gönderilen arı dinin duruluğunu yaşamak içindi çırpınışları... Kimsenin de bu kesin doğrulardan tasarruf hakkı yoktu ona göre... İşte, hayatının bütün açmazlarının başladığı nokta ve bütün sıkıntılarının kaynağı, doğrulardan sapmadan yaşamayıydı...

Abbas Hoca'ya göre toplum hem yasakları, hem de inancını dilediğı gibi hür bir gönülle karıştıarak yaşamak eğilimi içindeydi ve bu gibi bir yanılığın sindiremiyordu hoca...

Yuvasmdaki fertlerin yaşadıkları da toplumun yanılığısıydı. Yuvasında kendi inancına göre önlemler almaya kalkışınca sonuç acı bir sonla noktalanmıştı...

Çocukları anneden yana taraf tutmuştu. Anneanne ve büyükbabayı da yanlarında bulunca, tek başına kalmıştı Abbas Hoca...

don birisiydi televizyon...

Hoca heveslenmişti önceleri. Taksitle televizyon alıp getirmişti evlerine. Aile nasıl bir sevinç yaşamıştı o gün...

Aradan günler geçtikçe anlamıştı hatasını da. Programlarda-ki başıbozukluklar, mafya oyunları, seks içerikli filmler; yasak ilişkileri maharet gibi sergileyen ekranların, haber yerine dedi-^ ı x I ulara yer verişini bunaltmıştı hocayı...

Doğru yolda kullanılsa çok güçlü bir okuldu aslında. Fakat I locaya göre çok yanlış bir yoldaydı programların çoğunluğu...

Çocuklarıyla utanç sahnelerini seyretmek zorunda kalışı bocayı kahretmeye başlamıştı... Kutsal değerlerle dalga geçen-Itrf, ahlâkî değerleri temelinden çökertecek kadar sorumsuz-I ıslığına şahit oldukça ürpertileri de geçilmez olmuştu...

Bir defasında yine kızı ve oğluyla beraber bir program izlerlerimi, aile mahremiyetini parçalayan bir sahneyi bulmuşlardı karıl, ında... Hoca hışımınla yerinden fırlayıp kahrından titreyen par-IMğın çökmüştu televizyonun düğmesine... Tepesini delen bir ı ifcenin şuurunu katleden gücüyle kucaklamıştı televizyonu...

Yaz aylarının en hararetli sıcağı kadar ateşliydi damarlarını dolaşan kan. Açık duran pencereden hırsla savurmuştu kol-l onun arasındaki televizyonu... Cihaz, binanın önündekibeto-11.1 çarpıp paramparça olmuştu...

Utancının tepkisini önce böyle göstermişti kendisini şaşkın Çıkışlarıyla seyreden çocuklarına ve az sonra öfkesi dinince ÖSÜl dilemişti onlardan...

O günden sonra evdekilerin bütün ısrarlarına rağmen bir daha televizyon almaya yanaşmamıştı hoca.

Bütün olanları bir sinema şeridi gibi geçirmişti gözlerinin önünden... Ayşe de fark etmişti babasını...

Önce ılık bir bakış olmuştu aralarında, sonra hırçın bir tepkiye dönüşmüştü genç kızın bakışları...

Önce duygularının yumuşadığının farkına varmamıştı Ayşe. Sonra birden farkına varıp toparlanmış, gözlerinin istikametini değiştirmiş ve umursamaz bir tavır takınıp yürümeye başlamıştı... Ardından yetişen çağrıya aldırış bile etmiyordu:

- Ayşee!...

Sesi işitmesine rağmen tıpkı bir yabancının çağrısı gibi uzaklaşıyordu ondan...

İçli bir bakış, dolukan bir çehresi vardı. Keskin bakışlar buharlaşmış, şimşeklerim çakan gözler sağanaklarını çoktan indirmeye başlamıştı bile. Koyu bir hüznle uğurluyordu kızı-

nı...

Okul aklına gelmişti ve ders... Perişan adımlar bırakmıştı geçtiği yolların üzerinde... Düzensiz, hatta yalpalayan adımlarla kısaltmak istiyordu mesafeleri...

Sınıf gürültünün kulakları tırmaladığı bir yerdi. Armağan

virmişti gözlerini:

- Bilmem.

Beklemediği, çok umursanmaz bulunduğu için alınganlık nmgine boyanmıştı yüzü.

Hemen arkasındaki sıradan Haldun'un fısıltıları taşınıyordu kulaklarına... Gülден'i kıskanıyordu Armağan'dan ve olur olmaz anlarda hıncını hakaret eder gibi sözler harcayarak almaya çalışıyordu:

- Ya, sahi bu çocuğun babası Abbas Hoca olmasın? Yanındaki arkadaşı sınıfı dolduran bir kahkaha savurmuştu

I laldun'u duyup.

Gülден hafifçe başını geriye çevirip, sert bir bakış fırlatıyordu sözün sahibine ve o da alıyordu cevabını:

- Çok merak etti de.

Destekli bir tokat saklamıştı çocuğun suratına. Armağan öfkesini bu defa da böyle alıyordu işte.

Haldun sersemlemişti oturduğu sıranın üzerinde... Şaşkınlıklar gürültüyü bile iniltili bir sessizliğin kollarına bırakıyordu sınıfta ve bakışlar aynı kişinin üzerinde buluşuyordu... Sınıfın kapısı açılmıştı aynı anda...

Herkes ayağa kalkmıştı ve içeride çıt çıkmıyordu... Gözlerdeki pırıltılar hayretin en demli anlarını yaşıyordu...

Abbas Hoca bozuk bir moralle girmişti sınıfa. Etrafını kolaçan etmeden de yerine geçmiş ve oturmuştu... Çantasını bir kenara koyup ayakta duran çocukları ıstıraplı pırıltılarla seyrettikten sonra mırıldanıyordu:

varuı ugrencüen izlerken. Sınıfı karşısına alacak şekilde ortalayarak durmuştu... Bakışları anlamsız, bir cam fanus hissini insanda uyandıracak kadar sihirli; ve dış dünyaya kilitliydi gözleri... Âdeta preslenmişcesine yapışık duran dudaklar, inanılması güç bir şekilde aralanmıştı. Derinliklerden sökölüp gelen hassas bir yapısı vardı sesindeki tonun:

- Çocuklar, elimde olmayan sebeplerden dolayı geciktim. Hakınızı helâl edin.

Az önce yaşanan şaşkınlık unutulmuş, gözler hocaların üzerine çevrilmişti. Belli ki, iç zindanlarının boğuntulu havası germişti hocaların sinirlerini...

- Bugün sizleri yazılı yapacaktım, vazgeçtim. Dilerseniz serbest konularla işleyelim bugünkü dersimizi. Meselâ sorusu olanlar varsa...

Sınıf benimsemişti bu teklifi... Anında parmaklar kalkmış ve sesler yükselmişti. Sessizlik, yerini yeni kaynaşmalara bırakmıştı birden:

-Ben.

-Ben.

-Ben.

Orta sıralardan bir öğrenciye ilişmişti gözleri.

'Sen' diye işaret etmişti parmağıyla.

Parmaklar inmiş ve ayağa kalkan öğrenci konuşmaya başlamıştı.

Başka bir öğrenciye söz vermişti:

-Sen.

Çocuk usulca kalkıp:

- Hocam; siz eşinizi ve çocuklarınızı kovdunuz mu?

Yüzündeki ıstırap çizgileri derinleşmişti ve koyu bir kâbus kaplamıştı bakışlarını:

- İnanamıyorum. Nereden duyuyorsunuz bu yalan yanlış peyleri?

Öğrenci de utanmıştı. Sesinin frekansı düşmüştü ve yeniden mırıldanmaya başlamıştı:

- Öyle söylediler Hocam.

- Sen de otur. Özel hayata girmeyin, demiştim. Bir kız öğrenciye söz vermişti peşinden:

- Öğretmenim, şayet kızmazsanız size bir sorum olacaktı.

- Kızmam.

- Size niçin "Aykırı Çağdaş" lâkabını taktılar? Bakışlar sertleşmişti. Sesinde azar vardı bu defa:

- Otur!

Kız konuşmasını kısık bir sesle sürdürmüştü:

- Öğretmenlerden bile duyduk bunu. Hoca içli bir soluk alıp vermişti:

- Çocuklar, dersle ilgili olmalıydı sorularınız. Fakat madem çok merak ettiniz bu sorunuza kısa bir cevap vereyim. Bu lâka-

Armağanın yanındaki arkadaşı söz istemişti. Armağan Gül-den'e merakla bakıyordu:

- Hocam, sizce maneviyat nedir?

Buruk bir tebessüm vardı hocanın dudaklarında:

- Güzel... Maneviyat, insanlar için başından ayrılmayı istemedikleri bir pınar misalidir... O, içtikçe harareti artıran, efsa-neleşen, hazzma doyulmayan bir suya benzer... Çocuklar o, insanlar için su, hava, toprak ve gıda kadar gereklidir... Onu hisseden gönüllerde hoşgörü ve barışseverlik vardır... Onun bestesi sevgi, güftesi aşk, çizgisi ahlâk ve dürüstlüktür.

Bu sırada bir kız öğrenci daha sesini yükselterek parmak kaldırıyordu:

- Evet.

Öğrenci heyecanlıydı söze başlarken:

- Öğretmenim üzücü bir şey geldi kulağımıza. Okuldaki kız ve erkek öğrencilerin "hâl ve gidişinden" şikâyetçi olan öğretmenlerin arasındaymışsmız. Bununla ilintili bir sorum olacaktı size.

- Evet.

Öğrenci nefeslendikten sonra konuşmasına başlarken kendisini oldukça zorlamış, tereddüt geçirmişti bir an. Etrafındaki arkadaşlarının üzerlerinde kaçamak, anlam dolu bakışlar bırakıp çektikten sonra heyecanı daha da yükselmişti.

Hoca bir müddet bekledikten sonra öğrenciyi tahlil etmiş ve sormuştu:

- Vazmıgeçtin?

\ >• bir söz yayıldı okulumuzda. Bu doğru mu?

Hoca talebesinin yüzüne bakamamıştı utancından. Arkalar-ıl.ın bir erkek talebe kahkahalarına gem vuramamıştı... Bir şamata vardı herkesin çehresinde ve böyle olunca sorunun sahibi olan öğrenci de utanmıştı.

Hoca sert bir şekilde bakmıştı kahkaha atan öğrenciye ve ıvm bakışlarla taramıştı sınıfı.

Kız öğrenci oturmuş, yeniden derin bir sükût kaplamıştı sınıfı.

- Haberim yok.

Aynı talebe yeniden ayağa kalkıp ısrarını sürdürmüştü:

- Öğretmenim sizce böylesi bir davranış uygun mudur? -Otur!

Düşünce payı gerekircesine susmuştu önce ve sınıfı yeni-'lıı süzdükten sonra konuşmasını sürdürmüştü:

- Çocuklar bu her şeyden önce onur kırıcı bir tutum. Onun ii'd birlerini çok daha öncelerden eğitimle almak gerekir diye ılınıjünmekteyim. Ahlâk, iffet, namus ve inanç gibi gerçeklerin incinmesinin, yıpratılmasının karşısındayım... Bilinçli bir eği-imin sonunda, kutsal saydığımız değerlerin daha iyi anlaşılabilceği ve korunabilceği kanaatindeyim... Unutmayın ço-ı uklar, insanın hayatta en büyük yitiği kendisidir. Onu buldu-şU andan itibaren sorumluluklarını da fark etmiş demektir. l- ' udisini keşfedemeyen insan, hayatta hiçbir şeyi doğru dü-ııst analiz edemedi, açılarıyla, yanlışlarıyla birlikte silinip lider. Kız erkek her kim olursa olsun, hayatında vicdanına

likte irdeleyip yeniden gözden geçirdiğiniz andan itibaren düşünceniz de anlam kazanacaktır...

Bir erkek öğrencinin acelesi vardı. Hem parmağını kaldırıyor, hem de yüksek sesle hocanın dikkatini çekmek için çırpınıyordu.

Hoca öğrencinin heyecanını fark edip ona söz vermişti:

-Sen.

Gözler söz alan öğrencinin üzerindeydi:

- Öğretmenim, günlerdir size sormak istediğimiz bir soru var.

- Bütün sınıfın mı, demek istiyorsun?

- Hayır birkaç arkadaş.

- Önemli olmalı.

- Evet öğretmenim.

- İyi ya, dinliyoruz o hâlde.

- Öğretmenim, özellikle ben bazı meselelere aşırı merak duyan bir yapıya sahibim. Bu yüzden bir konuyu defalarca okudum. Konuyu tam olarak netleştiremeyişimiz yordu bizi. Önce bir kavram çarptı gözüme ve onun lügatteki anlamına baktım.

"DECCAL"

Hoca dikkatli gözlerle takipteydi öğrenciyi:

- Bu konu seni bu yaşta hem o kadar ilgilendirmez, hem de oldukça aşar... Bu sıralardayken demek istedim...

- Ama öğretmenim! Sınıf ısrarlıydı.

Hoca susturamamıştı çocukları:

- Pekâlâ. Bitmiş miydi sorun?

- Öğretmenim şunu anladım. Deccal dinle dinsizliği karıştıran.

-EeeL.

- Bir hadis kitabında rastlamıştım... Okudukça bu kavram başka ufuklar açtı kafamda.

- Ayet ve hadisleri yorumlayacak bir bilgiye sahip olmadık-ı.a, okuduklarına değişik, hatta rastgele anlamlar yüklemeye kalkışmadın inşallah. Bunu şu maksatla söylüyorum: Çocuklar din, cahil insanlardan çok çekti hayatımızda...

Bütün öğrenciler kahkahalar boşaltarak gülmüşlerdi. Öğ-penci arkadaşlarına bakıp bozulmuş, gururu incinmişti:

- Fakat öğretmenim anlatmadım ki henüz.

- Anlat o hâlde. Sadece dikkatli olmanı istemiştin senden.

- Tamam öğretmenim.

- Evet dinliyoruz.

- Çeşitli hadisler okudum bu konuda. Babam yardımcı olamadı; tabi ki annem de. Biz de arkadaşlarla birlikte yorumladık. Hadislerde deccalın özellikleri şöyle sıralanıyordu:

Deccal'ın, bir adamı herkesin gözleri önünde öldüreceği ve dirilteceği... Yeryüzündeki hızının rüzgârdan daha çabuk olacağı... Kuru yerde ot bitirtebileceği, dilediği vakit yağmur yağ-dırabileceği...

Başka bir hadiste de, eşeğinin kulağının gölgesinde yüzler-

- Evet!

Bütün öğrencileri sarmıştı konu. Herkes dikkat kesilmişti.

- Öğretmenim bu vasıfların hepsini de üzerinde toplayan bir şey var günümüzde...

- Neymiş o?

- Televizyon öğretmenim.

Yüzü kırışmıştı hocanın. Pek hoşuna gitmemişti öğrencinin izahı. Âdeta, yuvasının bozuluşunda ilk adım gibi anlatılan bu talihsiz hikâyenin yeniden yüzüne vuruluşu gibi bir izlenim çıkartmıştı sorulardan.

Aykırı Çağdaş, yaftasını yiyen hocanın yuvasının da yıkılış sebebi sayılan talihsiz hikâyeyi öğrencileri bile duymuştu...

Hoşnutsuz bir seyirden sonra, içli bir tebessüm belirmişti dudaklarında:

- İyi de, "delilin ne?" diye sormazlar mı adama? Çocuk cesaret kazanmıştı:

- Öğretmenim anlatmıştım ya öncesinde. Televizyon dışarıda yağmur yağmadığı hâlde ekranda istenirse yağmur yağdıra-bilmekte. Ulaşımı ise rüzgârdan daha hızlı. Düşmeye basıldığında inanılmaz mesafeleri bir anda kısaltmakta. Ölen insanları diriltip konuşturmakta. Dinle dinsizliği de zaman zaman birbirine karıştırmakta.

Kahvelerde, salonlarda ve buna benzer yerlerde yüksek bir yere konuluyor ve yüzlerce insan karşısına geçip onu seyredebiliyor. Ve ona olan alâka da daha çok saz, söz ve eğlencelere yönelik. Öyle ise televizyon bir Deccal'dır.

- İyi de, sen kafana göre çözmüşsün. Bana bunun neyini soruyorsun şimdi onu söyle?

İKİKİŞiar UZ suma ugicum-mu «.

vap vereceğini meraktaydı sınıf.

Ayaktaki öğrenciye eliyle işaret etmişti önce, cevabını vermek için hazırlanmıştı...

- Otur bakalım.

Meraklı bir bekleyiş içindeydi sınıf. Hoca önce bir şiirle cevaplıyordu öğrencisini:

"İdrak-i meali, bu küçük akla gerekmez, Zira bu terazi o kadar sıkleti çekmez."

- Bence hadise boyunu oldukça aşmış. Önce derslerinle ilgilen ve o meselenin hâilini de uzmanlarına bırak. Yorumlanmış hadislere yorum getirmekle olmaz. Tamam mı?

Başka bir talebe yüksek bir sesle gürültüleri aşmıştı:

- Öğretmenim ya sizce?

- Çocuklar susun ve dinleyin. Her insan anlayabileceği her parçayı okur ve kendisince yorumlayabilir. Ancak, bu öylesi değil. Henüz hiçbir yetkili ağızdan, böylesi bir ses çıkmadığına göre, galiba sükût daha doğru olur diye düşünmekteyim. Benim bildiğim Deccal'ın bir insan olacağıdır. Konu da bitmiş-İi...

Bir kız öğrenci derinleştirmişti konuyu:

- Öğretmenim, siz televizyona karşı mısınız?

Beklediği bir soruydu işte bu. Çünkü hakkında neler neler anlatılmıştı bu konuda...

- Hayır çocuklar; ilmin ve teknolojinin insanlığa hizmet gölü rmesine kimse karşı çıkmaz. Ben ekranların insanlığa ve yeti-ım nesillere eğitici bilgiler sunuşuna değil, insanlığı boş şeylerin meşgul eden programlarına karşı olduğumu söylemekteyim.

olmasa bile, bunlar acı bir gerçek olarak tazeliğini korumaktadır hafızalarımızda... Mafya özentileriyle, seks, içki ve kumar özentileriyle nesillerin saf zihinlerini bulandırmaya çalışan filmler, inançlara yağdırılan hakaretler... Bunlar eğitici olamaz.

Arkadaşınız "Deccal" sözcüğünü kullandı az önce onun için. Ben de diyorum ki, bilgi fazilet ve ahlâkî kurallarla donatılmış programlarıyla o ekran "Mehdi" görevini üslenebilirdi... Asıl olan ekranları karartmak değil, onları değerler manzumesinin çizgisine çekip, yeryüzü ahlâkının sütunlarına payanda görevini üstlendirmektir.

Sizlere tavsiyem şu çocuklar: Yaşarken adresini iyi ezberlemiş insanları olmalısınız hayatın.

Çiçek çiçek gezdim, bal yapmak için, Peteğime çomak sokup bozdular... Sözlerimden fitne çıkarmak için, Sohbetimi, bakanlığa yazdılar...

Cadde kenarlarındaki mağazaların önleri insanlarla doluydu... Kaldırımlar âdeta panayır yerini andırıyorlardı bugün... Ara ara mesafelerle tezgâhlar kurulmuştu... İşportacılar sevimsiz ve kaba sesleriyle bağırıp çağırarak insanların dikkatlerini sergilerine çekebilmek için çırpıyorlardı...

Kalabalık bir ii nüfusunun yoğunluğunu taşıyordu kaldırımlar...

Abbas Hoca gece uyuyamamıştı. Yolda ilerlemeye çalışırken dalgın, neşesiz bir hâli vardı...

Tek başına kalıyordu evde. Duvarların iniltisi katılmıştı ge-

- İşte, Abbas Hoca bu!

Daire bölünmüş ve basın mensuplarının hocaya yaklaşması için yer açılmıştı...

Flaşlar patlamıştı peş peşe ve kameralar girmişti devreye... Önüne uzatılan mikrofonlar, gazetecilerin çalıştırılan teypleri ve etrafında örülen etten duvarlar şaşırtmıştı hocayı. Bir gazeteci soruyordu ilk sorusunu:

- Abbas Hoca siz misiniz?

Bön, dalgın ve şaşkındı hocanın bakışları:

- Evet!

Talebeler coşkulu itiş kakışlarla git gide daraltıyorlardı çemberi.

Hoca şaşkınlığını yenememişti, önüne mikrofon uzatan televizyoncunun sorusuna kadar:

- Hocam televizyon Deccal mı?

Birden aymıştı. Âdeta ağır bir balyoz indirilmişti kafasına.

Şuursuzluğa kapılmış, çılgın aklın çelmeye çalıştığı doğruların şokunu yaşıyordu mikrofonu önüne tutan basın mensubuna bakarken:

- Nereden çıkartıyorsunuz Allah aşkına bunu?

- Hocam, dünkü dersinizde bu konuyu işlemişsiniz. Kendi vehimlerinden oluşturduğu iç dünyasının zindanla-

Tepesi atmıştı hocanın. Asabı bozulmuş bir şekilde azarlıyordu sorunun sahibini:

- Yaa siz neler söylüyorsunuz?

- "Televizyon Deccal'dır." demişsiniz.

Gönlü bir zillet tufanının kıskacında, öfkesi anbean artıyordu...

- Yanlış bir iz üzerindesiniz. Evet, dün derste böyle bir mesule oldu. Yalnız bu sadece ve sadece bir öğrencinin sorusu ve yine kendi yorumuydu... Öğrenciye sadece bu konunun kendisini aşacağını söyledim ve kapattım.

Bir gazeteci sabrını taşıran sorusuyla kızdırıyordu hocayı:

- Hocam, size irticacı diyorlar doğru mu?

- Ne demekmiş irtica?

- Mevcut düzeni yıkıp yerine... Sözü nü yarıda kesmişti gazetecinin:

- Sizin maksadınız üzüm yemek mi, bağcıyı dövmek mi? Hı;n inançlıyım ve inancımın gereğini yaşamaya çalışan bir öğ-irtmenim.

Başka bir ses tırmalıyordu kulaklarını:

- Hocam, inançlıyım derken...

- Her kelimedenden değişik yorumlar çıkarmak mıdır sizce ha-liürciliğin gereği?... Çarpıtmaya kalkışmak, dürüstlük ilkesine tors düşmez mi sizce de?

İnançlıyım tabi. Yani insanlık mozağinde sizin renklerini-

Hoca medyatik olan hadiseyi de aşamamıştı. Sıkı bir soruşturma, müfettişler ve teftişler derken, zorunlu emeklilik gelmişti gündemine.

Yeni bir yalnızlığa doğru yelken açıyordu hoca... Üzülerek vedalaşmıştı arkadaşlarıyla...

- Kendimi ifade edemedim anlaşılan; ya da anlamak istemediler beni...

Lise ikinci sınıf D şubesinde, hüznün esintisi vardı yüzlerde. Abbas Hoca artık aralarında değildi...

Yine dersleri dindi ve hocaları yoktu... Sınıf başkanı, arkadaşlarından gürültü olmamasını istemişti...

Kimi öğrenciler bir sonraki ders için hazırlık yapmaya çalışıyor, kimi öğrenciler sıra arkadaşlarıyla fısıltılı konuşmalarla vakit geçiriyordu...

Armağan defterini açmış, durmadan bir şeyler karalıyordu...

Meçhuller denizinden kurtuluş adasına hiç ulaşamamış, kırık umutlu bir gençti o...

Güliden'in kaçamak bakışları Armağan'ın yazmaya çalış tıklarındaydı:

"Ayrılık aşksa, vuslat tükenişin başlangıcıdır.", diye devam ı-diyordu satırlar...

"Ben açığa vuramadığım duygularımın tutsağıyım... Düşüncelerin ıstırap okyanusunda boğulmamak için verdiğim çırpınışlar benim gerçek öykümdür..."

Duygularımın goncalarından özümlediğim, gönlümün Ley-la'sı için yapmaya çalıştığı bal olacaktır aşkım...

Nicedir duygularımın tercümanı olamayan sözcüklerden müştekiyim...

Neler yazıyorum ben? Aslında kelimelerin hiçbir anlamı yok-l ur. Bizler kendi istediğimiz için onların sırtlarına dilediğimiz anlamları yükleriz. Dilimizi oluştururuz onlarla. Bazen, görevlerini istediğimiz gibi yapamazlar aslında, dilsiz ve sağırlardır onlar...

Kim bilir, belki de en reel olanı şu ki, aşkın, sevginin sade-C6 kaba, yüzeysel tortularını yüklenirler sırtlarına... Çoğunluk-lı, yine bizlerde kalır içimizdeki haykırıışların derinlikleri..."

Gülden iyiden iyiye kaptırmıştı kendisini Armağan'ın yazdığı satırlara. Oturdıkları sıranın sol tarafına düşen pencere •çıktı... Genç kızın saçlarını okşayan hafif bir rüzgâr, zülfünü gözlerinin önüne doğru tel tel ediyor, görüntü perdelendike yorgun bir el hareketiyle çekiyor onları gözlerinin önünden, az sonra yine derin, anlamlı bakışları örtmeye çalışan salar, do-lunayın üzerine doğru akan seyrek bulutları andırıyordu...

Armağan son satırı noktalamış ve durdurmuştu kalemmini. (Hilden'in ilgisini sezmişti...

- Armağan!

O henüz toparlanamamıştı. Aynı derinliklerdeydi bakışlar. Seslenişini yinelemek zorunda kalmıştı Gülden:

- Armağan!

Neden sonra anlamıştı. Utangaç bir toparlanışı vardı:

- Efendim.

- Bir şey sormak istiyordum sana.

- Evet.

- Bana doğruyu söyler misin, bu konuda? Alınganlık ifadesindeydi bakışlar:

- Yalanı hiç sevmem.

- Affedersin konu biraz değişikti de. Abbas Hoca'yı diyordum.

- Neyini?

- Söylemediği sözler kaldı üzerinde. Elimizden bir şey gelmedi.

- Doğru.

- ocuklarından ve eşinden bu yüzden ayrıldığını söylüyorlar.

- Her insanın öfkesine yenik düştüğü anları olur... O gün konuyu aan arkadaşımıza yetersizliğini anlatmaya çalıştı. Hatta, susturdu onu. Keşke arkadaşımız o talihsiz sorusunu sınıfta değil de yalnız bulduğu bir anda sorsaydı ona...

- Kötü niyetli değildi bence. Sadece bir soru sordu; okuduk-106

- Önemli değil. İstersen yeniden okuyabilirsin.

- Biliyor musun çözemedim seni? Heyecanlanmıştı, gözleri parlıyordu:

- Hangi konuda?

- Çok duygusal, hassas bir yapın var. Bazen, kükreyişlerinde o şeffaflık gidiyor, yerine erkeksi, etrafına korku salan, cayıl inci bir Armağan geliyor.

- Bence iyi tahlil etmişsin.

- Edebiyatı seviyorsun. -Çok.

- Şiir yazıyorsun sık sık ve deneme türünde, duygusal yazılar...

- Kendime yetmediğim, dünyaya sığmadığım anlarda satırların içine kendimi sığdırmaya çalışır ve rahatlarım biraz.

- Çok içine kapalısn.

- Ya sen? Sen de öyle değil misin?

- Bilmem, belki de...

- Sen de zor anlaşılır cinstensin. Bu iyi bir vasıf aslında. İdealist ve çalışkansın...

Zil çalmış, sohbet yarıda kalmıştı... Gülден sıradan kalkıp arkadaşlarıyla sınıftan çıkmıştı. Armağan kalkmamıştı yerinden.

O, derin hülyalara dalmıştı yine... Dolgun, siyah bir yay gild duran kaşların altında, ela ve derin gözleri, uzun, ahenkle dizilip oklaşmış kirpikler örterdi kırptıkça...

KıcılıK kazandırırdu fizikine...

Buğday rengindeydi teni. Siyah saçları ondüle yapılmış gibi, kıvrım kıvrımdı. O, nefis çehreyi gıpta ederek seyrederdi kendisini kaptıranlar...

Tam bir erkek güzelliğine sahipti... Ciddi, çok az tebessüm eden bir delikanlıydı o... Hafifliklerden hiç hoşlanmayan, derin, gizemli bir çehrenin sahibiydi...

Hayatın her kademesindeki ezilmişliklerine ve horlanmış-lıklarına bilinçli bir şekilde direnerek gelmişti bugünlere...

Uzunla orta arasındaydı boyu... Atletik yapısı, gösterişli çehresiyle hemen ön plana çıkan bir delikanlılık yapışma sahipti.

Gözler, kaşlar, ten rengi ve fizikî cazibe bakımından Gül-den'le çok benzeşen yanları vardı.

Yan yana oturdıkları için, bazen kendilerini tanımayan öğretmenler tarafından aynı sorularla karşılaşırlardı...

- Siz kardeş misiniz?

Abbas Hoca da bu benzerlikler yüzünden aynı sıraya almıştı onları...

Rahatsız etmeye başlamıştı bu sorular onları. Cevap ikisinde de hemen hazırды:

- Hayır.

Daha önce Armağan verirdi cevabı ve garip duygular içinde ürpertili bakardı Gülден'in gözlerinin içine.

- Bilmeyen size ikiz bile diyebilir.

Gülден mahcuplaşırды, bir suçlu edasına bürünürdü çehresi ve o talihsiz hikâye düşerdi aklına her defasında.

Zaman zaman, içte filizlenen duygular pörsürdü bakışlarında.

. uuyguanna...

Bütün bunlara rağmen engel tanımazdı hülyaları... Gece yalağına uzandığında hep aynı hikâyeyi soluklanışı burkardı duygularını...

Dil susar, bakışlar konuşurdu. Hayatın en anlamlı notlarını düşerdi dokunduğı yerlerde...

"Saatler uzar da sabaha yakın, Ansızın gözlerin dolarsa yasla... Odanda bir hayal bekle ve bakın, Titreyen sesinle bir şarkı başla..."

Hoca derse işte bu mısralarla girmişti... Ve daha çantasını rı inden bırakmadan öğrencilere sesleniyordu:

- Evet çocuklar Haşim Nezihi Okay böyle sesleniyor mısralarında...

Ilık, kuşatıcı bir tonu vardı sesinin... Daha derse girerken 11 uygularından yakalamıştı öğrencilerini. Armağan biraz daha dikkatli ve kalbî duygular içinde dinlemişti öğretmeni.

Hemen yanındaki arkadaşına çevirmişti gözlerini, o bir an-lık kaçamak bakışlar yine nihayetsiz derinliklerdeydi...

Ders oldukça ilgiyle takip edilmişti... Şiirler, yüklendikleri .mlamların yorumları, şeffaf bir rüzgâr estirmişti yüzlerde...

Dersin bitişini hatırlatan zilin sesi kulakları tırmalamaya haşlayınca, sınıfın duygusal havası da bozulmuştu...

Armağan sıranın üzerindeki eşyalarını toplamaya çalışırken arkadaşına bakıp mınıldanmıştı:

- Gülden!

lerini kısmış, karşıya bakıyordu düşünürken. Yüzündeki anlamları bile donduran anlık hareketlerdi bunlar... Çantasını hazırlıyordu bir yandan. O da durgunlaşmıştı ve donmuştu gözlerindeki manalar.

- Biliyor musun evini? -Bilmiyorum.

- O hâlde?

- Abbas Hoca bizim sokağa girmeden, ortaokulun karşısındaki kırtasiye dükkânını satın almış.

- Yaa, haberim yoktu bundan!

- Gitmek ister miydin?

- Bugün olmaz. Meselâ cumartesi günü için belli bir saat dersin gelebilirim...

Sevinmişti:

- Tamam...

Mevsim artık bahardı... İklim yaşadığı mevsimin bütün özelliklerini sergilemişti. Nisan ayının yağmurları şerbet gibi iniyordu toprağa...

Akdeniz'in sularında yağmurların oluşturduğu daireler yiyordu birbirini... Kuşlar, yine hırçın kanatlar çırpıyordu denizin üzerinde.

Sağanaklar hırsını aldıktan sonra diniyor, Torosların tepesindeki karları yalayan nemli bir rüzgâr okşuyordu insanların yüzünü...

yorau DUgun.

İlçede yerel seçimlerin ayak sesleri vardı. Reis son iki dönemdir kaybediyor, rakibi ezici bir çoğunlukla alıyordu seçimleri...

Düzenlediği bütün kampanyalar da sonuç vermiyordu arlık... Suat babasını siyaset yolunu kendisine açmamakla suçluyordu...

Yine zehir etmişti sofrayı ona...

- Baba müsaade etsen, bu defa da ben sinasam?

Reis yine sert bir azar bastırarak susturuyordu oğlunu:

- Adın Çolak Suat kaldı ilçede. Benim bu tecrübelerle aşamadığım engelleri sen mi aşacaksın bu hâlinle?

Sağ elini sol kolunun üzerinde gezindirirken, kahırla soluyordu babasına bakıp:

- Sayende...

- Ulan utanma sakın, onu da yık üzerime! Susmuştu... Az sonra yinedeşeliyordu babasını:

- Bu defalık olsun müsaade etsen. Bana hep bu hayallerle ? -k ittirdin yıllarımı, unuttun mu?

- Mağazan var. Adam ol da onu başarıyla çalıştır; sana ye-Inr de artar bile.

Birden dank demişti kafasına. Anlamlı ve sert bir ifadeyle lı.ıkıyordu Suat'ın gözlerine:

- Haa sahi ya, bu saatte ne işin var senin evde. Ya mağaza? I ıpadrn demek.

- Kapamadım, tezgâhtara bıraktım. Müracaat günü gelip I 11ti seninle konuşalım diye.

açık gider anlıyor musun?

- Neden, çok mu zoruna gitti başkasının reis oluşu?

- Gitti ya.

- Demek başarılı olamadın ki, halk sana vermedi oyunu.

- Lâ havle! Çekil git ulan başımdan! Sen mi başaracaksın benim başaramadığı mı?

-Ben!

- İyi ya, o hâlde gidip sen de müracaat et. Utanma sal başkaları baba oğul birbirine düştü deseler de, ne önemi var?

- Olmaz.

- O hâlde çekil git başımdan.

Yemeğini bitirmeden kalkmıştı sofradan. Dışarıya kendisini attığında çırpman bir yüreği vardı. Yollara bakıyor, durup sokağın etrafında gezindiriyordu bakışlarını. Aklına Nüfusçu gelmişti.

Daireler kapanmıştı bu saatte. Saat on yedi otuzu gösteriyordu. Kafasında çizdiği istikamete yönlendirmişti adımlarını...

Evlerine gitmeden onu yakalayabilirdi en azından... Bulamazsa evlerine...Yok yok olmazdı bu... Ürperti basmıştı düşüncesini...

Oldum olası adımları onu meydan kahvesinin önüne kadar getirmişti... Çolak kolunu pantolonun cebine sokup sigarasını

.. Heyecanlıydı karşısında dururken, derin derin soluyordu. Garip bir hâli vardı. Nüfusçu anlamlı bakmıştı durup:

- Hayırdır yeğen?

Titrek bir sesi vardı cevaplarken:

- Pek hayır da sayılmaz Dursun amca.

- Kötü bir şey mi oldu?

Derin bir nefes daha alırken toparlamaya çalışıyordu kendi-?. ı rtir

- O kadar da kötü sayılmaz.

- Anlat o hâlde.

- Şöyle bir yere oturup çay içsek?

- İyi ya dediğin gibi olsun.

Üzerini sarmaşıkların sardığı kahvenin bahçesinde en uç noktayı seçmişlerdi oturmak için...

Nüfusçu hemen paketi çıkarmıştı ceketinin cebinden. Bir sigara almıştı dudaklarının arasına ve Suat'a da ikram etmişti:

- Yaksana.

Utangaç bir yüzle önüne eğmişti başını:

- Sen yak Dursun amca.

Sigarayı dudağına götürüp çakmağı çakmıştı peşinden... 1 lırslı bir sömürüşü vardı sigarayı. Efkârlı dumanlar bırakıyor-du yine dudaklarından...

- Anlat hele.

Keskin keskin bakmıştı Suat'ın gözlerine. Derin bir incelemeye almıştı onu.

: içm soluklanmıştı Nüfusçu. Yıllardır hiç yakıştıramadığı bir kuşku belirmişti düşüncesinde...

Dost çocuğuydu ne de olsa, konduramamıştı ona hiç...

Eczacıya yüklemişti şüphenin çoğunu ve oturdukları sokaktaki simalara. Hiçbir delil edinmemişti yıllardır. Bir ize düşe-memişti ne yapsa...

Keskin bakışları inanılmaz şekilde inceleme altına almıştı Suat'ı:

- Onu anladık da benden ne istiyorsun?

- En yakın arkadaşın. Onu sadece sen ikna edebilirsin diye geldim. Bu defa ben koysam diyorum adaylığımı.

Dudaklarından bırakmadığı sigarasını sömürüyordu durmadan ve gözlerindeki mana değişiyordu zaman zaman.

Armağan düşmüştü kuşkunun kudurduğu bakışların hedefine... Öfkeyle arzusun bulunduğu gözler çakmak çakmaktı... Üç beş adımlık bir mesafeden geçiyordu Armağan. Oldukça azarcı bir tondaydı sesi:

- Armağaaan!...

Bu sesi ne vakit duysa morali bozulurdu Armağan'm. Ne vakit bu çağrı ulaşsa kulaklarına iyiye alâmet sayılmazdı...

Nüfusçu'nun yine bir denemesine, onur kırıcı bir şekilde, âlet olacağının bir kanıtıydı bu sesleniş.

Olduğu yerde durup, mustarip bir çehreyle sesin geldiği istikamete bakmıştı. Az önceki çağrı kabaca yinelenmişti:

- Gel lan buraya!

Koltuğunun altındaydı defterleri ve kitapları. Usançlı bakı-

Dişlerini sıkırmıştı ve hiç orali olmuyormuş gibi yapmacık tavırlarla gizlemeye çalışıyordu duygularını...

Artık delikanlılık çağlarını yaşayan gencin bakışları mağrur-ılu. Keskin bakmıştı bu yüzden Nüfusçu'nun gözlerinin içine...

Epey zamandır ara vermişti ve artık olur olmaz zamanda es-kisi gibi tekrarlamıyordu o sevimsiz yöntemini... Âdeta hisset-liircesine değişikti Armağan'm sesi de:

- Buyur baba!

Suat, bakışlarına başka istikametler vermişti. İlgilenmiyordu onlarla. Gözlerini kaçırmıştı Nüfusçu'dan. Etraflarındakiler • ivnı noktaya dikmişlerdi gözlerini...

Azametli bir ses çekiliyordu semalara:

- Ulan it! Nerelerdeydin bu saate kadar?...

İki adımlık bir mesafe vardı aralarında. Armağan öfkenin ıslınaz olduğunu hissedip uzak durmuştu Nüfusçu'dan.

Suat değişik bir eda sergiliyordu Nüfusçu'ya bakıp:

- Dursun amca bırak hele şimdi. Eve vardığında sorarsın oğ-luua. Konuşmayı en demli yerinde kestik.

Nüfusçu süt köpüğü gibi indirmişti öfkeyi. Derin derin soluyordu ve eliyle işaret etmişti Armağan'a:

- Git şimdi, geliyorum birazdan.

Hiç konuşmamıştı yanlarından ayrılırken. Ciğerlerine çekti-ıluk ateşten daha yakıcıydı. Dişlerinin arasına sıkıştırmıştı ?İt dudağını ve kıyasıya çökmüştü farkında olmadan... Gözleri l'ıhar buhar kaynaşıyordu kaldırımların üzerinde.

Acıların en insafsızını taşıyordu yine omuzlarında, evlerinin yolunu tüketmeye çalışırken...

İkna etmeyi denesen?

Bu defalık da bekle hele.

İyi ya, bekleriz. Öyle olsun bakalım.

Armağan evlerine girdiğinde perişandı... Hasret açmıştı ona kapıyı. Dikkatle süzmüştü gördüğünde. Bir gariplik vardı hâlinde gözlerini saklıyordu Hasret'ten...

Bir kurşun gibi dalmıştı içeriye ve kaldığı odaya doğru hırslı adımlarla yürümüştü.

Hasret telâşlanıp peşinden koşmuştu. Yaşları görmüştü gözlerinde Armağan'ın... Odasına girer girmez kapatmıştı kapısını. Hasret, daha çok telâşa kaptırmıştı kendisini... Arkasından kilitlenen kapıya yaslanmıştı ve paniğe kapılan bir sesle ulaşmaya çalışıyordu içeriye.

- Armağan!

Annesi koşup gelmişti sesine. Soluk soluğa durmuştu kapının önünde:

- Ne var?

- Hiç anne, üzgün girdi yine içeriye. Maviş sesleniyordu:

- Armağan açsaııa kapıyı.

: sapılmıştı Nüfusçu.

- Neden öyle bakıyorsun? Oldukça titrekti sesi:

- Yok bir şey, diyebilmişti sadece.

- Yüzünün ifadesine bakılırsa çok şey var demektir. İçeriye geçmişti Nüfusçu. Hasret sokak kapısını kapatmış,

dirlikte yürüyorlardı antrede.

- Maviş nerelerde?

- Yukarıda Armağan'ın kapısının önünde olmalı.

- Ne varmış kapı önünde?

- Gelir gelmez kapısını hınçla kilitledi, açmıyor ne yapsak.

- Sebep?

- Ağlayarak girdi içeriye.

Fazla umursamamıştı, kızının gözlerine bakarken:

- Abartmış olmalı. -Neyi?

- Vurmadım bile. Sadece bağırdım. İçli bir yakarışla soruyordu:

- Ama neden?

Suratını asıp bağırmaya başlamıştı:

- Karışma danasına! -Babaaa!...

Hasret ağlıyordu ve Nüfusçu aniden değişmişti. Onun da I ii kışları daha şefkatli ve nemliydi:

uuyarı uır çeiıresi varı inuiusçu nun:

- Çekil sen!

Bir de kendisi deniyordu:

- Armağan!

Maviş bekliyordu kapının önünde ve Hasret gelmişti yanlarına.

Hiç beklenmedik anda kapı usulca açılmıştı. Kapının boşluğunda bekleyen delikanlı, kederi en keskin çizgileriyle işlemişti çehresine... Bakışları ıslak ve sitem doluydu; vicdan ezici anlamlar yüklenmişti Nüfusçu'ya bakarken.

Öfkesi, şefkate bürünmüştü yaşlı adamın. Ilık, içli bir sesle mırıldanıyordu Armağan'ın gözlerinin içine bakarken:

- Ne o küsüştük mü yoksa?

Dudaklarında beliren acı tebessüm, istihzaya dönüktü. Sesinin frekansı düşük ve kahır doluydu bakışları:

- Bir oyun vardır bilir misin baba? Her defasında bir günah keçisi gerekirmiş o oyun için. Süvarinin atının kuyruğuna bağlanır, zavallı keçi parçalanasıya kadar sürerlermiş atı.

Karşısında durmuş gözlerini gözlerinin içine dikmişti. Ne kadar acılı bakıyordu Nüfusçu'ya...

- Ne vahşi ve ne kadar anlamsız, hatta acımasız bir oyun bı değil mi?

Atın kuyruğuna bağlanan keçininki de can pazarı; gel gör ki, nereden bilsin atın üzerindikiler? Onlar oynadıkları oyu-

Firkatli bir ses açığa vuruyordu utancını:

- Affedersin çocuk. Öfke bu, nereden bileceksin? Düştüğü veri şuursuz edecek kadar amansız bir öfke işte. Unutma, yanılığlı süvari, keçiden daha acılıydı bu hikâyede.

Armağan hararetli bir solukla rahatlamaya çalışıyordu. Hasret hıçkırmamak için sıkıyordu dişlerini, ama gözyaşlarına mani olamamıştı yutkunmaya çalıştığı hıçkırıkları kadar...

Konuşmamıştı önce; gözlerini annesine çevirmiş havayı yumuşatmak için, ılık şefkate muhtaç gözlerle seyrediyordu herkesi ve Maviş'e sesleniyordu sonunda:

- Ben de bundan sonra sana Maviş diyebilir miyim anne? Dolukmuş kolunu omzuna dolayıp başını göğsüne yasla-

mı işti.

- De, sen de Maviş de bundan böyle. Titrek bir sesle deniyordu:

- Maviş!

Tefekkür, düşüncenin yüzeysellik engellerini aşıp ayrıntılara inişin şifresini çözen, alternatifi olmayan, yegâne anahtarıdır... Uzun, fazla genişliği olmayan mekânın sol ve sağ duvarları-

Abbas Hoca'nın dükkânıydı burası. Masasının başındaydı. Oturmuş kitap okuyor, ara ara notlar düşüyordu defterine...

Sakal bırakmış, hafiften kilo almıştı. Öyle gösteriyordu ilk bakışta. Genç bir delikanlı vardı tezgâhta. Müşterilerle o ilgileniyor, kasaya o bakıyordu...

Saat henüz on üç otuzdu. Günlerden cumartesi... Sokak oldukça sessiz ve sakindi bugün. Okulların tatil oluşu, ilk akla gelen buydu... Müşteri yoktu içeride.

Kapıdan içeriye girdiğinde, yüzündeki görüntüye hüznün sinmiş, gözbebeklerinden yansıyan bakışlara hicranı... Buruk bir tebessüm belirmişti dudaklarında karşıya baktığında. Etrafıyla hiç ilgilenmeden, aheste adımlarla yürüyordu dükkânın içinde...

Tezgâhtar delikanlının sesi kesiyordu yürüyüşünü:

- Buyurun.

Kafasını hafifçe sol omzunun üzerine yarım daire çizdirerek sesin sahibine dikmişti gözlerini:

- Müşteri değilim.

Duyduğu sesin yabancıı değildi hoca. Gözlerini okuduğu kitaptan çekip dikkatle bakmış ve gülümsemişti:

- Gel bakalım Armağan. Yaklaşıp elini öpmüştü:

- Hocam değişmişsiniz.

- Otur bakalım. Sakal insanı değiştirmez. Değişken olan fikirlerdir. Onlar da eskisi gibi.

Oldukça heyecanlıydı Armağan. Hoca talebesini inceliyordu:

- Nasılsın bakalım?

- Hangi bakımdan?

- Dışlanmışlık.

- O hamur çok su götürür Armağan.

Hoca konuşmasını kesmişti ve kapıya dikmişti gözlerini...

Armağan'ın da ilgisini çekmişti bu hâl, o da aynı noktaya ı.üvirmişti bakışlarım. Gülден'di dükkâna giren.

Hoca sevinçliydi. Ayağa kalkmıştı talebesini görünce ve Ar-mağan'da ayaktaıdı arkadaşını karşılamak için.

- Hoş geldin Gülден.

- Hoş bulduk hocam.

- Bugün kimleri görüyorum böyle.

- Ziyaret hocam.

Armağan mırıldanmıştı arkadaşına bakıp:

- Hoş geldin Gülден.

- Hoş bulduk.

Hoca gün görmüş, hayat tecrübeleri olan birisiydi. Gençlik psikolojisini oldukça iyi bilen bir hayat adamııdı aynı zamandı

Oturur oturmaz onları incelemişti sezdirmeden. Gülден dolu bir bakış uzatmıştı arkadaşına. Armağan'ın çehresindeki gö-niütü değişmişti birden... Hani onları birbirlerine benzetirler-ılı ya hep... İçli ve kuşku doluydu Armağan.

Ona taze, etkili ve müşfik bir ilgiyle bakıyordu. Bu ona olan hayranlığının bir işareti değildi Armağan'a göre.

- Mesut, bize çay söyle. Tezgâhtarın adıydı bu.

Güliden farkına varmıştı hocanın sezgisinin ve hemen b şeyler sormaya hazırlamıştı kendisini:

- Hocam, çok üzüldük aramızdan ayrıldığınız için. Hepimiz biliyoruz ki, sular tersine akıtıldı.

Acı acı gülümsemişti hoca.

- Anlaşıldı çocuklar; bugün sohbetimiz oldukça uzayacağı benziyor. Bilmem sabrınız ve zamanınız var mı bunun için?

İkisi bir ağızdan cevaplıyorlardı hocayı:

- Var hocam.

- Pekâlâ çocuklar o hâlde dikkatle dinleyin. Siz hiç kurtla kuzu hikâyesini dinlemiş miydiniz?

Armağan'di konuşan:

- Hayır hocam, ben dinlemedim. Güliden:

- Ben de, diye mırıldanmıştı.

- Dinleyin o zaman. Mağduriyetim kendimi ifade edememekten kaynaklanan bir sonuç değildi her şeyden önce.

Kurt derenin başına geçmiş su içmek için ve etrafına şöyle bir bakmış daha önce. Suyun alt kesiminde bir kuzu çarpmış gözüne; ve iştahı kabarmış görür görmez. Sert bir lisanla haykırmış ve dikkatini çekmiş kuzunun:

"Hey kuzu! Görüyorsun ki, su içmek için buradayım. Eğer suyumu bulandırırsan yerim seni haberin olsun."

Kuzu, sesin sahibine şöyle bir bakmış. Ne söylesin?

Benim bulunduğum görev, çok kutsal bildiğim bir meslekti. Malzemesi insan olan bir işti tuttuğumuz. Bilirsiniz usanma-'l.ıı ve bıkmadan üzerinde durduğum bir kavram vardı çocuk-lı; "Ahlâk". Onu kendi bünyemde hiç yitirmemek için çabala-< I mı önce sonra da sizlere anlatmaya çalıştım elimden geldiğin-? ? Bununla beraber hayatıma uygulamaya çalıştığım, asla ah-l.ıksız yaşanması mümkün olmayan inancım vardı.

Demokrasilerde ve insan haklarında değişmez maddeler v .ndır. Düşünce özgürlüğü, din ve inanç özgürlüğü hürriyetleri... Ben bu maddelerin hepsini de yürekten destekleyen insan-l.ırdan birisiyim.

Güliden sabredememişti:

- Bizi üzen tek şey o değildi hocam. O fikrin ne üreticisi ne di: savunucusu olmadığınız hâlde cezalandırılışınız soru soran ii kdaşımızı da çok üzdü.

- Üzülmesine gerek yok. O sadece kendisine açtığı ufukla-ıı ii düşüncesinden taşanlarını bizlerle paylaşmak istemişti. I lor fikrin mutlak bir doğruluk şansı yoktur. Bunda sadece baş-!?.darına zarar verip vermeme şartı aranır; varsa doğrusu söylenilerek ikna edilir. Hepsi bu...

Armağan girmişti söze:

- Hocam haksız yere huzursuz ettiler sizi.

- Ben sizinle aynı düşünmüyorum çocuklar. Size fikir in-•..nılarının çilesinden bahsetmeliyim anlamanız için. Birinci s< >runuzdan başlayayım dilerseniz. Bu konuda Abdülkadir Duru neler söylemiş dinleyin önce: "Huzurlu olmak isteyen insan

tığı cümleleri kaydetmişti defterinin sayfasına.

Armağan şaşkın, mütereddit ve tedirgin bir yüz ifadesiyle dinliyordu hocayı...

Güliden farklı iklimlerdeydi Armağan'dan habersiz. O sohbeti derinleştirmek için sorular üretiyor ve cevap bekliyordu hocadan:

- Hocam, fikir adamının çilesi demiştiniz...

- Evet çocuklar. Beni yanlış anladılar ya da öyle istediler bilinmez. Ne demiş adamın birisi:

"Beni hayatta tek karım anladı, o da yanlış anladı."

- Ben ne teknolojiye ne de ekranlara karşı değildim. Ne de basına... Yaşadığımız dünyada sadece insanların canavarlaşmadan yaşamasına gönül vermiş bir insandım...

Hürriyete, düşünce özgürlüğüne, dürüstlüğe, hakların korunmasına ve ben ahlâkın yaşanmasına âşığıım. Ben haksızlıklara, ahlâksız bir hayata ve isyanlara düşmanım. Sorumsuz yaşayan insanlardan istegiim, ahlâkın sütunlarının çökertilmemesiydi.

Ahlâk ki, hayatın en mükemmel bestesidir. Onun aksesuarı ona ruh ve anlam veren nesne maneviyattır... İnsanın Yaratı-cı'sına itaat etmesi... Dünya kurulalı beri fikir adamları hep çileye taliptir. Galileo, "Dünya dönüyor." dediği için ölüm cezasına çarptırılmıştır. Yanılgıları düzeltmek isteyen âlimlere karşı her devirde mutlaka ateşi hiç sönmeyen niteliklerde haksız savaşlar açılmıştır.

Öyle ki, bu meydanda ya yanlışlar yok olacaktır ya da fikir sahibinin kendisi.

durumundan dana kötü değildir.

Neden biliyor musunuz?... Bilim ve ilim o kadar talihsizledir ki, insanların beyinlerindeki iz bırakan fikir ve inançlarını değıştirmek, bedenlerindeki ruhu almaktan daha zordur... Bir muhal uğruna canlarını feda eden insanları düşünün. Devletini, milletini bölüp parçalamak pahasına giriştiği maceralar... Sonunda ne cennet endişesi ne de cehennem korkusu olmayan insanların canlarını bir hiç uğruna ortaya koyuşları sadece kafalarında oluşturdukları dünyanın fedaileri olduklarını ifade (itmiyor mu sizce de?)

Kişinin yıllarca beyninde titizlikle kozasını örerek oluşturduğu fikir ve inanç dünyasına talipsiniz. Ona, yıllarca yanlış ördüğü kozayı anlatacaksınız ve onun yıkılması gerektiğini söyleyeceksiniz. Yeni bir anlayış, yeni yönelişler için yeni fikir duvarları örmesini isteyeceksiniz kafasında ve doğrularınızı sunacaksınız ona. Beynindeki bütün taşlar oynayacak daha öncesinde kurduğu dünyasının. Rahatsız olacak... Şu bir gerçektir ço-< ıklar: Hiçbir insan dünyada alın teriyle elde ettiği servetini inancı ve fikri kadar esirgeyemez. İnsan ölümcül kazancından I »ile başkalarına bir şeyler verebilir, emeğini paylaşabilir başkalarıyla ama düşüncesinde iz bırakan inancından ve fikirlerindim ödün vermeye kolay kolay yanaştıramazsınız kimseyi...

Zıtlaşmalar işte bu noktalarda başlar ve kutuplaşmalar aşılmaz olmayı seçerler...

Her toplumun davetçileri, o toplumun düşmanları ve ha-?• unları olmuş çoğunlukla.

Bidat ve dalalette olan insanları gerçeklerle yüz yüze getirmeye çalıştıkları için, belki de kimilerinin menfaatlerine doku-

^lu. uKiud masun insanların acı sonlarıyla karşılaştıkça şaşıracaksınız.

Bugün medenî demlen Batı'da yaşanmış hadiseler dizesidir vahşetlerin çoğunluğu... Peygamberlik zincirinin en son halkası olan Hazreti Muhammed (s.a.v.) Efendimiz'e karşı olan insanların arasından ona, "O bir sihirbaz." diyenler olmuştur ve hakikati fark edemeyen insanlara o, bir yalancı olarak tanıtılmıştır... Bütün mucizelerini onlara apaçık delilleriyle göstermiş olmasına rağmen yaşanmıştır bu talihsizlikler...

Ancak, vefat ettiğinde, bütün insanlığın efendisi ve bütün peygamberlerin sonuncusu ve merkezi olarak ayrılmıştır aramızdan...

Gazali, yaşadığı toplumdaki insanların arasında, küfür ve dinden çıkmakla itham edilmişti ama "Hüccetül İslâm" olarak ölmüştü...

İbni Rüşt, içinde bulunduğu toplumda zelil ve hakir olarak yaşamış, öyle ki, yolda kendisine rastlayanlardan bazıları onun yüzüne tükürmüşlerdi; fakat o da yine şarkın filozofu olarak ölmüştü...

Oysa, onlar Yaratıcı'nın emrettiği gibi yaşamaya çalışmışlardı. Gerçekleri anlatmışlardı sadece. Ne katmış, ne de çıkarmışlardı kitaptan...

Toplumların en büyük sıkıntısı, gerçek ilim adamların dünya makamlarından ve rahatlarının bozulmasından korktukları için; çağdışı ve gerici derler endişesine kapıldıkları için; gerçekleri saklamaları ya da sükûtu tercih etmeleridir. Böyle olursa hakikatler saklanır, bozulmalar başlar ve sahte ay-

i... xiainagdju, uuuayı uiKKatie ? İniliyor, arada bir Gülден'i hayran hayran süzüyordu...

Hocanın gözünden kaçmamıştı bu. Üstü kapalı bir söz etmişti konuşmasına ara verip:

- Çocuklar insan hayatta huzur istiyorsa kuracağı yuvanın lamellerini çok sağlam atmalı bence. Sevgi ve hoşgörü olmalı ii.ula.

Bunu asla unutmamalısınız yuva kurmaya karar verdiğiniz iman.

Armağan gülümsemişti. Gülден'in utanışı, konuyu değışti-ı"bilmek için acelesinden belliydi:

- Hocam, bizlere tavsiyeniz?

- Anlatıyorum ya işte.

- Daha başka demek istemiştin.

- Sizler inançlı gençlersiniz. Yaşadıkça, uykudaki fikirleri uyandırmaya çalışacaksınız. Yani, beyindeki hücreleri müspet 'lu.şüncelerin aksiyonuna hazırlayacaksınız. Hocamın bana bir tavsiyesi vardı. Beni oldukça iyi tahlil etmişti o:

"Kimliğini değiştirmiş bir adam gibi dolaş toplumda. Erilrmlilik içeren düşüncelerini sakla, yoksa anlam taşımaz hiçbir vakit bu tavsiyem. Kendini kolayca deşifre etmemelisin demek istiyorum. Zamansız ve yersiz söz söylememelisin yeni tanı., lığın insanlara. Bırak, seni biraz merak etsinler. Zaman zaman kafanı katılıklardan boşaltmalısın. Tam o anlarda rahatladığını hissedeceksin. İnancını ve edindiğin kişiliğini güneşin ışıltısıyla buluşan bir ayna gibi tutma insanların üzerine Şifresi açık, anahtarları üzerinde unutulmuş bir kasa gibi insanların arasında dolaşırsan, değişkenliklerin derinliklerine

Hoca konuşurken kaçamak bakışlarıyla misafirlerini göz hapsinde tutuyordu...

Gülden kolundaki saate bakmıştı; tedirginleştirmişti anlaşılan onu vaktin gecikmesi...

- Müsaadenizle hocam. Geciktim.

Gülden yerinden kalkar kalkmaz Armağan da yekiniymişti kalkmak için. Genç kız, kibarca uyarıyordu arkadaşını:

- Armağan sen biraz daha kalmalısın. Yanlış anlamaya meydan vermeyelim istersen.

Armağan tuhaflaşmıştı:

- Bilmem, nasıl istersen.

Hoca, talebesini uğurlamıştı ve Armağan'a dönüp... Israrlı bir bakışla incelemişti önce; ve elini talebesinin omzunda bırakıp, düşüncelerini paylaşmıştı onunla:

- Bak delikanlı, şimdi iyi dinle beni. Fena kaptırmışsın kendini ona.

Armağan utanmış, al al olmuştu yanakları. Gözlerine baka-mamıştı utancından hocasının:

- Şey hocam, şey!

Hoca tecrübelerini konuşturuyordu yine:

- Seni suçlamadım bunun için. Her insan bir gönül taşır. Söz geçmez ki, o et parçasına. Sadece günahlardan kaçıp, reketlerini sorgula demek istemiştin...

Armağan başını önüne eğmişti, kısık içli bir sesi vardı. Ki nuşurken:

Artık sayılı günler vardı okulun bitimine. Üniversite imtihanının yürek çarpıntılı günlerini bile gerilerde bırakmışlardı.

Armağan ve Gülden okullarının en yüksek notlarını almışlardı girdikleri sınavdan.

Heyecanlar yatışmıştı az da olsa. Armağan son günlerde panikteydi nedense... Okulda, ayrılık günlerinin duygusallık esintilerini yaşıyordu talebeler.

Dersin son dakikalarıydı; öğretmen çantasını çoktan toplamaya başlamıştı bile...

Sınıfta fısıltılar hâkimdi bu dakikalarda. Gülden de çantasını toplamıştı. Küçük bir fısıltı çekmişti dikkatini:

- Gülden.

Başını hafifçe çevirmişti Armağan'dan yana. Göz göze gelmişlerdi bir an. Böylesi anlar Armağan'ın kalbinin vuruşlarını değiştiren etkenler olurdu genellikle:

- Yüksek bir puan aldın ilk sınavda. Dilerim ikinci sınavda da başarılı olursun.

- Tercihin olan ilk şehir hangisi.

- Tabii ki İstanbul. Sahil çocuğuyuz ne de olsa. Ya sen?

- Aynısı.

Dudak bükümüştü Gülden arkadaşına:

- Başarılar.

- Sağol.

Ve beklenen zil de çalmıştı sonunda... Talebeler hareket-ttnince gürültüler de artmıştı. Gülden çantasını almıştı ve:

- İyî akşamlar, diye mırıldanmıştı ayrılmadan önce.

- İyî akşamlar.

Armağan da toparlanmıştı onun arkasından ve sel gibi bo-ılan talebelerin arasına karışmıştı. Gülđen'i gözden kaybetmemek için çabalıyordu yürürken; iz sürüyordu anlaşılan bu ii şam...

Gülđen okul bahçesinden ayrıldıktan sonra yanındaki kız ar-l .mİaşlarıyla da vedalaşmış, bir kırtasiye dükkânına dalmıştı...

Armağan'ın kalbi yine atışlarını değıştirmişti heyecandan, ı .ıddenin kenarındaki çınar ağacının altında durup, gövdesine vıslamıştı sırtını.

Gözlerini, karşısına aldığı kırtasiye dükkanının kapısına <İkinişti. Gülđen çok beklemeden çıkmıştı... Heyecanı sınır-daydı; soluğu derinleşmiş, rengi uçmuştu... Hiçbir kıza gönül mahzenlerinin içinde hapsettiğı duygularını açamamıştı bugü-Bt kadar. Onlar bakır, masum, el değmedik, saf ve duru hülyaları ının ürünleri olarak kalmıştı... Öyle bir niyeti de yoktu as-

yanından geçecekti... Fark edilmek için sırtını ağaçtan çekmiş ve biraz daha açığa çıkmıştı.

Gülđen arkadaşını görünce durmuş, masum bir tebessümün eşliğinde seyretmişti onu... Gözlerini iradedışı ve derin bir şekilde kaptırmıştı bu defa ona.

- Hayrola, birisini mi bekliyorsun?

- Şey, evet.

- Merak ettim doğrusu?

Cesaretini topladıyıp açılmamış bir sesle cevaplamıştı Gül-den'i.

- Seni bekliyordum.

- Beni mi!

- Biliyor musun, artık okulun bitimine sadece birkaç gün kaldı.

- Üzölüyor musun yoksa okul bittiğı için?

- Evet. Artık o sıralara dönmek bir daha mümkün olmayacak.

- Bunları söylemek için mi bekledin beni?

- Evet. Arkadaş kalalım diyecektim.

Yine saf ve oldukça da anlam taşıyan bir tebessüm vardı dudaklarında Gülden'in:

- Hayallah. Biz zaten arkadaşık.

- Biliyorum ama, öylesi değil bu.

Gülden'in damarlarında akan kanı donduruyordu duydukları. Suratının şekli değişmişti birden:

- Öyleyse nasıl?

Zorlanmıştı, heyecanı zor durumda bırakmıştı Armağan'ı,

lifleri, ebedî bir beraberliğin sinyallerini vermekteydi sanki... 1 iniversite yıllarının ardından... Çok ciddi bir teklif bu. Bekler miyiz birbirimizi?

Tek kelimeyle şaşırmıştı Gülden. Gizli dünyasının duygula-ı ma o da açılmaz kilitler vurmuştu... Bir ürpertidir sarmıştı vü-I udunu duyduklarının ateşinden. Acı acı yutkunuyordu onu m pçrtili bakışlarla incelerken...

- Armağan, sen nasıl yaparsın bunu?

- Neden? Kötü bir şey değildi söylediklerim.

Derin bir nefes alarak sakinleşmeye çalışmıştı. Onu seyre-

? In ken hüznü boğacak gibi oluyordu kendisini:

- Her kızın gönül verebileceği kadar yakışıklısın. Zeki ve ki-

? ılık sahibisin de üstelik. Ancak, aklıma düştükçe beni ürper-lnu çok korkunç bir engel var aramızda. Sen inançlı birisisin. 1 ii I men gerekirdi diye düşünüyordum bunu.

Aralarında doruğa ulaşmış bir hayretin, nefes kesen bakış-nı buluşmuştu.

- Nedir o engel?

Ksefli bir seyir tutturmuştu gözlerinde. Çok zorlanmıştı dü-iincesini açığa vururken:

- Kızma sakın. Hiç telaffuz etmek istemezdim aslında; fakat hur hissettim şu an kendimi kusura bakma.

- Şaşırtıyorsun beni.

- Dinle o hâlde, günah benden gitti. Baban bu ilçede yaşı-"i I Jnutmaman gerekir ki, ortada yıllardır efsanesini koruyan

imi hadise var. Üstelik aynı mahallenin çocuklarıyız ikimiz de.

(iururunun hayatı boyunca en acımasızca incitildiği anlar-

cumışu auinimi. /\z ua oısa UZELK- | laşmıştı arkadaşından.

- Affedersin Armağan. Ama bu da bir gerçek.

Buhar buhardı bakışları... İçli ve acıyı demleyen bir tonu I vardı sesinin:

- Bir bildiğin mi var bu konuda? Tedirgin, ürkek duygularla seyrediyordu onu:

- Hayır. Ama şey... Kesinlikle düşündüğün gibi değil. Babam çok dürüst bir insandır. Yani annen kadar vakarlı ve dürüst demek istemişim. O korkunç bir haksızlığa uğradığını düşündüğümüz güzide bir insan, yanlış anlama sakın. Endişem şu ki, açığa çıkmamış hâlâ. Gizliliğini koruyan bir gerçek var , ortada... Babam, varsayım bile değil benim kanaatime göre ama bir vehim işte içimdeki... Bilmezlikten gelmemelisin. Bizi çok benzetiyorlar birbirimize...

Kahrından boğulacak gibiydi Armağan. Yeniden sırtını ağaca yaslamıştı... Gülden, duygulu anlar yaşıyordu arkadaşını incittiği için.

Ağlamaklı olmuştu Armağan. Ayakta güçlkle duruyordu aslında. Gözlerini kapamış dişlerini sıkmıştı kıyasıya. İçli, derin bir nefes almıştı sonra da... Gülden, çoktan kaybolmuştu!

Etrafına baktığında, acı acı yutkunmuştu önce ve toparlanıp yürüyebilmek için gücünü yokluyordu... Uzaklara, çok uzaklara dikmişti gözlerini... Yanılmadığını anlamıştı. Gerçek fena acıtmıştı bu defa onu...

Yolunu güçlkle tüketmişti... Perişan bir hâldeydi evlerine girdiğinde...

Annesi açmıştı ona kapıyı... Yüzüne baktığında hayrete

cugun okul çıkışında fırsat bulup bir kıza açtım gönlümü. İnsanız ya, büyüdük duygularımız da büyüdü farkında olmadan bizimle... Üniversite yıllarının arkamızda

kalacağı günler için bir teklifte bulunmuştum arkadaşşıma. Gönlümün sırlarını döktüm anlayacağınız. İlan-ı aşk ettim ona. Ne dedi bana biliyor musunuz?

"Baban bu ilçede ve aramızda yaşıyor. Aynı mahallenin çocuklarıyız üstelik. Sen inançlı bir insansın. Bakarsın kardeş bile çıkabiliriz seninle! Bu ne cüret?!"

Hasret gözlerini açmıştı. Beklemiyordu böylesi bir hikâyeyi anlaşılan. Armağan Maviş'in gözlerine dikmişti gözlerini ve devam ediyordu:

- Düşünebiliyor musun Maviş bu ezikliği? Tahmin edebiliyor musun en azından?...

Hasret'e çevirmişti parlayan gözlerini, sert bir tepkisi vardı onu seyrederken. Hiç böyle yapmamıştı bugüne kadar. Odanın doluşunca bağırmıştı. Ona seslenirken, dudaklarının arasından kurtulan kelimeler şamar şamar iniyordu duvarlara. Yeni bir sorgulamanın utancı vardı muhatabının çehresinde:

- Söyler misin bana anne?

"Anne" sözcüğünü ilk defa telaffuz ediyordu ona karşı.

- Neden tükenmeyen bir inattasın yıllardır bilmiyorum.

Hassas bir sesi vardı; buhar buhar tutuşan gözlerini dikmişti Hasret'e:

- Söylesene şunu artık. Kimdi, neydi? Mahiyetini bile bilip so-ramadığım bir hikâyenin haksız acılarını yaşıyorum yıllardır...

Duyduğu sözler, annesinin en bakir duygularını bile pörsüt-müştü.

nasret dayanamamıştı fazla. İstirap yüklü sesi yeisliydi konuşmaya çalışırken. Gözlerindeki olağanüstü duyguların incili -rini boşaltırken titrek, utançlı bir sesle ulaşmaya çalışıyordu Armağan'a:

- Irmaklar yıllardır yalnızlık okyanusuna dökülür bende. İç dünyamın sahralarında buharlaşır ve kaybolur denizlerim. Yeniden çölleşir, yanarım bu yüzden. O hikâye gülüşlerimi, du-d.ıklarımı o hararetin utancı çölleştirir çocuk... Gönül toprak-l.nım çatlak çatlaktır bu yüzden... Ben sevgiye, ben saygıya, lıcı anlaşılmaya, ben suya muhtacım bu yüzden. Ne yapsam kı'ıdımı ifade edemem. Engeller çıkar her defasında önüme. Tufanlar, azgın fırtınalar, boranlar keser yollarımı ve kan girer Olta yere. O yüzden bilinmez günahımın rengi...

Suskunum işte bu sebepten. Beni anlayabildin mi şimdi ço-I uk? Bu yüzden suskunum işte yıllardır. Ancak, bilmen gereken irk şey var. Annen ahlâk sütunları

çökertilen dünyanın enkazı ii I tında iffeti can çekişenlerden sadece bir tanesi olarak yaşamakta. Yağmuru nasıl dindiremez, rüzgârı nasıl susturamazsa m min, doğal afetlere nasıl engel koyamazsa, işte annen ona benzi ;r bir güç yetmezliğin adi baskınının utancını yaşamaktadır.

Enkaz altında kalan insan utanmalı mı sence de? Ama utan-• I mı, başım önüme eğik gezdim. Kendimi ne yapsam ifade ede-ııı'dim çocuk; anlıyor musun beni? Anla ve bir daha da sorma bunu.

Sen suçsuzken, o iğrenç baskının günahını taşıdın, bense li'iu günahsız yere çekilen cezanın utancını, hem de aradaki misellerin verdiği suskunluğun boğuntusunu yaşadım. Hangimiz daha talihsiziz söyler misin bana?...

Söylesem, haykırsam ne çıkar ki hem? Zamanı geriye dön-

- Tanımıyorum. Armağan pekiştiriyordu sözü:

- Babasının adı Salih.

Annesi hiddetlenmişti. Maviş erimişti onları seyrederken:

- Tanımıyorum dedim! Gönlün rahat olsun ve bir daha da böylesi sorularla gelme bana.

Hava sisliydi. Serin kuzey rüzgârları, kopup geldiği Toros-lar'ın özelliğini taşıyordu hâlâ...

Akdeniz'in sularına dokundukça dalgalanıyor ve hoyrat manzaralar oluşturuyordu denizin dalgalarında...

Mevsim, sonbahar günlerine yaklaşıyordu adım adım. Üniversite sonuçları gelmişti. Armağan İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'ni tutturmuştu, Gülden ise İstanbul Hukuk...

O çınar ağacının altında duyduğu sözler çok incitmişti Ar-mağan'ı; ve son üç gün okula gitmemiştı bu yüzden.

Yaz aylarının ilerlemiş günlerinde diplomasını almak için uğramıştı okula... Okulun yıllığında bile yer almak istememişti. Gülden'in hukuk fakültesini tutturuşunun haberini de bir arkadaşından almıştı.

O gururunu inciten hadiseden sonra da hiç görüşmemiştı Gülden'le...

Abbas Hoca'ya uğramıştı zaman zaman ve onunla def-i ga etmişti acılarını...

uuruKtu. Babasının memur maaşı ile masrafların nasıl üstesinden geleceğini düşündükçe bunalıyor, yıkılıyordu...

Nüfusçu fazla dert etmemişti kendisine Hasret'in düşündüklerini. Onu kaygılandırmayacak kadar güçlü bir umudu vardı her şeyden önce. Can dostu bir arkadaşı vardı İstanbul'da ve aradan uzun yıllar geçmesine rağmen irtibatı hiç kesmemiş-li. Onunla sık sık telefonla konuşur, hâl hatır sorarlardı... Adem ona emanet etmişti ilçedeki evlerini. Bahçesiyle, ağaçlarıyla, evin kırık dökükleriyle Nüfusçu ilgilenirdi...

Akşam fırsat bulup telefonun başına geçmişti. Kimsenin ha-lıeri olsun istememişti öncesinden. Kimseler yoktu yanında telefonun tuşlarına basarken.

- Patron.

- Dursun, sen misin?

- Evet dostum, iyisin ya?

- İyiyim, ya sen?

- Sağol. Bir isteğim vardı senden.

- Hayırdır?

- Maddi bir istek. Bilmem ki, nasıl söylesem...

- Çekinme. Üstesinden gelebileceğim bir şey olsun yeter ki.

- Bilmem.

- O kadar büyük demek?

- Şey, büyük değil ama çekmiyorum ne de olsa.

- Hadi söyle artık şunu.

- Hani anlatmıştım bir defasında. Armağan...

- Evet.

- Lise bitti. İstanbul Tıp Fakültesi'ni tutturdu. Pek üstesin-

- Daha ne olsun ki?

- Mesele edinme onu kendine. Burs verdiğim talebeler var. Al getir. Tahsili boyunca bütün masraflarını karşılırsınız.

-Yani?

- Dursun beni duyuyor musun şu an?

- Evet.

- Artık o bana emanet ve bütün sorumluluğu benim. Okulunu bitirinceye kadar; anlaştık mı?

Sevinmişti...

Telefonu kapatır kapatmaz salona geçmişti. Herkes oradaydı... Yüzüne bakan herkesi şaşırtacak kadar farklıydı. Bu yüz, yıllardır ilk defa bu kadar gülekti ve neşe doluydu... Herkes kendisini hayretle izlerlerken, o âdeta salonda haykırıyordu:

- Adem Bey Armağan'm bütün masraflarını tahsil boyunca üslendiğini söyledi...

Herkes rahat bir nefes alıyordu ve Armağan'm gözleri parlamıştı sevincinden...

Ruhunu cenderesinde sıkıştıran ilçede, son gününü yaşıyor olması heyecanını yükseltmişti... Çok sevdiği, acı tatlı hatıralarının sindiği yerlerden ayrılacaktı. Akdeniz bir başkaydı onun için...

Toroslar'm doruklarını seyretmek... Aşına yüzler görmek...

Artık böyle bir şansı da olmayacaktı... Son saatleriydi... Belki de rahatlayacaktı gittiği yerde... Yüzüne anlamlı anlamlı ba-

dingin bir kafayla dolaşıyordu... Hayaller kuruyordu... Gülден vardı bu hayallerin dünyasında, Nüfusçu, Maviş ve Hasret...

Sahile inmezden önce Abbas Hoca'yla vedalaşmıştı. Şiddetli bir rüzgârın nemli kırbaçları saklıyordu suratında... Duyarsız, don bir seyir tutturmuştu inatla yağın yağmurun altında... Ruhsuz bir katılıkta heykelleşmişti...

Gün kararmış, vakit tamamdı artık. Evde matem havasım andıran bir suskunluk vardı. Hasret hazırlamıştı oğlunun çantasını.

Gözlerin birbirine bakmaya cesareti yoktu âdeta. Duygu, doruk noktadaydı yüreklerde.

Nüfusçu düğmeye basmıştı ikazıyla:

- Haydi bakalım Armağan.

Dişlerini sıkıyordu hıçkırmamak için. Önce Maviş'e yaklaşmıştı. Kollarını dolayıp boynuna, sıkı sıkı sarmıştı... Ancak, konuşamıyordu ne yapsa. Güçlkle mırıldanmayı deniyordu ülini öperken:

- Hakkını helâl et Maviş. Kim bilir belki de...

Elinin parmaklarını bastırmıştı Armağan'm dudaklarına:

- Sus be çocuk. Güle güle git.

Ve Maviş indiriyordu sonunda sağanakları kirpiklerinin lirasından, yutkunuyordu acısını bastırmak için; ve geviyordu dudaklarını.

Gözleri ıslaktı Armağan'm. Hasret'e dönüp sarılmıştı ona ila... Eline uzanmıştı sonunda öpmek için. O, en az telaffuz et-ı ığı sözcüğü mırıldanmıştı yine gözlerinin nihayetsiz derinliklerine uzanırken:

Dudaklar büzüşmüş, keder çoğalmıştı yüreklerde ve sağanaklar daha da şiddetli artıyordu gözlerde. Ilık cılız bir sestı duyulan:

- Güle güle çocuk. Rahat bir nefes al benim için de gittiğin yerlerde. Ama yine de unutma buraları olmaz mı?

Hassas duygu dolu bir sestı kulaklara ulaşan:

- Unutmam...

Armağan çok hazin bir törenle uğurlanmıştı evlerinden. Nüfusçu'yla birlikte çıkmışlardı yolculuğa... Garaja kadar hiç konuşmamışlardı. Hatta otobüsün arka sıralarında birlikte oturdukları koltuklarda, yaklaşık bir saatlik yolculuğa rağmen, bu sükût hiç bozulmamıştı nedense...

Pencere kenarına oturmuş, gözlerini yollara dikmişti... Dalgın ve hüzün doluydu bakışları. Neden sonra Nüfusçu torununa çevirmişti yüzünü. Bir müddet onu incelemeye almıştı... İlginç hislerin kuşatması altında bir ezilişti Armağan'm dalgınlığı... Buharların kaynattığı gözlerin görüntüsü pusluydu...

Nüfusçu, hassas ve fısıltılı bir sesle çekiyordu Armağan'ın j dikkatini:

- Hey çocuk!

Bu çağrı onu hayal dünyasından koparmıştı... Derin bir soluk almıştı önce, içli bakışlarını bırakmıştı Nüfusçu'nun üzerinde; ve düşük frekanslı bir sesle cevaplıyordu onu:

- Efendim.

- Üzgün müsün?

Kararsızlık içinde beklemişti bir müddet. Peşinden muğlak bir ifadeyle geçiştirmek istemişti Nüfusçuyu:

Nüfusçu sürdürmek istiyordu konuşmasını:

- Özler misin buraları?

- Bilmem.

Sesinin tonunda âdeta bir suçluluk ifâdesi vardı, onunla konuşmasını sürdürürken.

- Biliyor musun, çok haksızlık ettim sana. İstemeyerek bile olsa yaptım bunu...

Elimde değildi senin anlayacağın. Öyle olması gerektiğine inanmıştım. Belki de inandırmıştım kendimi buna. O yöntemle işte, o talihsiz hikâyenin sırrını çözecektim. İşe yaramadı ne yapsam. Seni hırpalayışım, bütün hoyratlıklarım sadece ve sa-<lce o şifrenin çözülmesi için başvuru olan yöntemlerimdi. Daha doğrusu bir rolden, kötü bir oyundan ibaretti onların hepsi de...

Seni şüphelendiğim her insanın karşısında ezerek, ağlata-1.ık yakalayacaktım suçluyu. Babalık damarlarına dokunacak-lım aradığım soysuzun... Ne yapsam, olmadı işte. Günah keçi-?a olarak kullandım bir bakıma seni, bu doğrudu... İnan ço-? ık, onu bulsaydım var ya, çok korkunç sahneler kurulacaktı yeryüzünde; olmadı...

Armağan, az önceki düşüncelerin kuşatmasından çoktan • ayrılmış Nüfusçu'yu dinliyordu... Bütün dikkatini seferber etmişti. Gözlerini kısmış, dişlerini sıkmıştı farkında olmadan. Yüz ifadesi inanılmaz acıların alanı olmuştu... Azap suratmda-k i rengi bile soldurmuştu delikanlının. Nüfusçu itiraflarını sı-ı.ılıyordu fısıltılı bir sesle. Önüne bakıyordu Armağan'a bir V^yler anlatmaya çalışırken. Utançlıydı, onun da yüz hatlarında acıların sert çizgileri kesişiyordu:

- Beni affet çocuk. Çok samimi, katıksız itiraflardır bunlar. ()nu keşfedemedim; yahut keşfettim de, insanlıkla birlikte onda şefkat duyguları da iflas etmişti ki, yakayı ele vermedi.

mırıldanırken:

- Önce acımadan döver, incitirdin. Avaz avaz ağlatırdm. Sonra da bakkala uğrardık eve yaklaşınca ve ne istersem onu alırdın gönlümü yapmak için...

Dolukmuştu, gözleri buğulanmıştı yeniden... Dişlerinin arasına sıkıştırmıştı alt dudağını hıçkırmamak için, tespih tanesi gibi dökülüyordu yaşlar kirpiklerinin uçlarından:

- Bak biliyorsun işte. Aynen öyle yapardım. Seni sevmeyen ya da sana kötülük olsun diye onları yapan adam, gönül almak için çırpınır mıydı hiç?

İçim parçalanırdı aslında seni hırpaladıkça. Gel gör, cahilce ama bulduğum tek yöntemdi bu suçluyu yakalayabilmek için. Başka da çarem yoktu. Anneni dövsem, bunu da yapamadım... İnatlaştı, ser verdi de sır vermedi...

İyi bir okul kazandın. Bitirip doktor olarak döndün mü, seyret. Etrafını saran adamları, sana çocukluğunda hakaret yağdıran arkadaşlarını. Hepsinin de beyefendisi olacaksın dönüşünde. Karşında ceketlerini ilikleyecekler çokları. Hatta, kim bilir zaman dilinin pasını da çözecek aradığımız suçlunun.

Heyecanlanmış, öfkesi kabarmıştı birden...

- Neyse, yine başa dönelim istersen. Şimdi söyle bakalım, affettin mi dedeni ha?

Şeffaf bir sesle mırıldanıyordu gözlerinin içine bakarken

- Ezberlediğim bir kitaptın sen dede. Ben seni değil, talihim bizi affetsin.

- Dede mi diyeceksin bundan sonra?

- Hayır, sadece başkalarının olmadığı mekânlarda.

- Haa anladım.

isumuuı uev uır şenıraı. nana Dır uuce... Uyle gözükmüştü başlangışta Armağan'a.

Adem Bey şoförünü göndermişti garaja. Firmanın yazıhanesinde isimleri anons edilmişti önce. Heyecanlanmışlardı dede torun.

Yazıhanedeki görevliye seslenmişti:

- Nüfusçu benim.

Adem Bey'in gönderdiği şoför, böylelikle bulmuştu onları.

Tanıştıktan sonra:

"Beni takip edin." demişti sadece ve yürümüştü  nlerinden.

Lüks bir arabanın kapıları açılmıştı, dede torun için. Birbirlerine bakıyorlardı ve gözleriyle konuşuyorlardı sadece.

Yollar ne kadar da kalabalıktı. Git git bitmiyordu  stelik. Sıkıntılı bir trafiğin arasında usandırıcı bir yolculuktan yaptıkları.

Bu dev şehir gözünü yıldırmıştı şimdiden Armağan'm. Acı KCi yutkunuyordu etrafını seyrederken.

Adem Bey, fabrikasının misafirhanesinde karşılamıştı misafirlerini. İki arkadaş arasındaki hasret buhar buhar kaynaşmıştı birbirlerini gördüklerinde. Duygulu anlardı yaşadıkları. Beden diliyle konuştular bir müddet, suskun ve buruktu ikisi de. Armağan onları seyretmişti durup...

Yemek yediler, sonra çaylarını içtiler... Adem Bey Arma-gan'a dönüp bir şeyler sordu:

- Nasıl beğendin mi İstanbul'u? Mahmur bakışlarında bir parlama olmuştu:

- şey beğendim.

- Artık baban benim, senin. Özel bir yurttan yerin ayrıldı.

- Baş üstüne efendim.

- Seninle daha uzun uzun konuşuruz. Şimdi git ve istirahatına bak. Biz babanla biraz eskileri karıştıralım.

- Nasıl isterseniz efendim.

Armağan'a misafirhanenin görevlisi eşlik etmiş, yatacağı odayı göstermişti kendisine.

Derin bir soluk almıştı kapısını kapadığı odanın içinde... İki yataklı bir odaydı. Anlaşılan dedesi de aynı odada kalacaktı.

Üzerini çıkarıp pijamalarını giyinmiş ve yataklardan bir tanesinin üzerine uzanıp, gözlerini tavana perçinleyip bir müddet öylece kalmıştı...

Hülyaların bölünmezliğini müjdeleyen bir zaman dilimi başlamıştı uzandığı yatağın üzerinde...

BÖLÜM ÜÇ

I İlkenin sayılı iş adamlarından birisiydi o... Fukara babası, İnsanlara karşı önyargısız, müşfik bir insandı Adem Bey.

Manevî değerlere saygılı ve inandığı gibi de yaşamaya çalını bir insandı... Kendisi gibi yaşamayanlara karşı peşin hükümlü olmayışı, onun kişiliğini renklendiren ve saygınlığını ilaha da yücelten yanıydı...

"Severiz yaratılmışı, Yaratan'dan ötürü" deyimine gönül

nmişti. Herkes yaşadığı hayatın muhasebesini vermek için

11.1çaktı Yaratıcı'nın huzuruna. Üzerinde "olmazsa olmaz"

nNiyetiyle durduğu unsur ahlâktı. O olmadıkça bütün kural-

uralsızlıklara, bütün güzellikler hüzne mahkûm olurdu.

(), kederli bir yürekle ayrılmıştı doğup büyüdüğü ilçeden... 11 bir gönül hikâyesi onu doğduğu topraklardan hoyratça küp almıştı; ve genç yaşlarında sılasından uzaklarda, egzotik ıltki gibi toprağa tutunup hayat mücadelesi verdirmişti.

I Iwyalleri sevdaları ve el değmedik tazelikteki duyguları gömülmüştü ayrılmak zorunda bırakıldığı o ilçeye...

ae, aşKa Dır deta daha galip gelmişti.

Sevdasını iç dünyasının ses vermez mahzenlerinin zindanlarına kilitlemiş, o gün bu gündür açmamıştı kapılarını. Sadece kendisi duyardı zindanlardaki ozanın yanık sesiyle fısıldadığı lirik mısralarını.

Zindandaki küskün yürek, en içli ezgilerle uyandırırdu duygularını...

Aradan geçen uzun yıllara rağmen, unutamamıştı yenilgisini. O gün bu gündür, dönmemişti kahırla ayrılmak zorunda kaldığı ilçesine.

Dayısının yanında çalışmıştı önceleri ve sonunda yüreklenip müstakil bir ticaret için açmıştı dünyaya kapılarını. Ayaklarının üzerinde durmaya başladığı günlerde, anne ve babasız da getirmişti İstanbul'a.

İlçedeki evleri yıllarca, hazin manzarasıyla yalnızlığın iç acılarını yaşamıştı. Nüfusçu da ilgilenmemiş olsa, belki de köhneyip, silinecekti bakımsız bahçesinin içinde...

Annesini, hemen arkasından da babasını kaybetmişti. Onları vasiyetlerine rağmen "gurbet" dedikleri toprağa defnetmiş-ti...

Evlenmiş, üç erkek çocuğu olmuştu peş peşe. Üçü de büyümüş, tahsillerini tamamlamış, devleşen holdingin yönetiminde yerlerini almıştı... İsa, Musa ve İdris koymuştu adlarını.

Maddenin, muhasebesinin bile zor tutulmaya başlandığı bir müessese olmuştu onlarınki... Çocuklarının üçü de evlenmiş, çoluk çocuk sahibi olmuşlardı...

Onlar zengindi, fakat inanılmaz bir burukluk vardı içlerinde... İpler Adem Bey'in elindeydi çünkü. Bu gizli şikâyetler,

ezuluğu içmae yaşadıklarını hissettirmeye başlamışlardı son günlerde... Kendilerine fırsat veril-meyişinin şikâyetindelerdi hepsi de...

Babalarının varlığı onları sıkmaya başlamıştı. Kişiliklerini ön plana çıkaramadıkları hissine kapılmışlardı...

Kendilerini babaları kadar ifade edemeyişin ezikliği vardı yüreklerinde. Adem Bey son günlerde çocuklarının davranışlarından seziyordu bunları...

Armağan artık İstanbul'a alışmıştı. Hele Adem Bey'e... Ona hayatınca yokluğunu hissettiği bir baba sevgisiyle bağlanmıştı.

Kurs alan diğerk talebelerden çok farklıydı Armağank. Adem Hey öyle söylemişti kendisine. Her cumartesi öğleden sonra, makamında ziyaret ederdi Adem Bey'i. Çay içerkler, sohbet öderlerdi... Önce derslerini sorardı Armağank'ın, sonra hasretin duyguları depreşirdi içinde ve oralardan sormaya başlardı... Kvlerini, bahçesini ve Akdeniz'i anlatmasını isterdi Arma-

Kulağma bir kıza sevdalanışının fısıltısı ulaşmıştı. Bir fırsatlı bulup onu sormuştu Armağank'a:

- İstanbul'da okuyormuş o da.

Utanıp eğmişti başını. Gözlerini kaçırmıştı Adem Bey'in ?"/.Ierinden; ama o deşelemişti:

- Görüşebildiniz mi bari geleli?

Hüzün çökmüştü gözlerindeki pırıltıya. Olumsuzluk ifadeni olarak sallamıştı başını:

- Kırılmıştım ona.

- Bir başkası mı vardı aranızda?

- Yo hayır.

- Fikirleriniz mi uyuşmadı?

- Aksine.

- Çok severmişsin duyduğum kadarıyla.

Utancından al al olmuştu yanakları... Bozulmayan bir sükûtu vardı Armağank'ın; ve Adem Bey deşeliyordu onu kararlı bir şekilde:

- Deden söylemişti. Cevabını bile almışsın annenden. Acı acı yutkunmuştu. İçli ve hassastı sesi:

- Bilmem.

Adem Bey hassaslaşmıştı; duygusal bakışlarla seyrediyordu Armağank'ı:

- Ben bilirim evlât. Unutulmuyor temiz sevdalar.

Nedense başka bir iklime açmak istiyordu konunun kapılarını:

Gençlik hikâyesini anlatmıştı Armağan'a... Cumartesi buluşmalarında koyu sohbetler başlardı aralarında. Adem Bey tembih ederdi sekreterine ve ziyaretçi kabul etmezdi o saatler de. Oralardan konuşurlardı ve onu anlatırdı Armağan'a sık sık Rahatladığını hissederdi sohbetlerin arkasından... Bu durum, yıllarca sürüp gitmişti. İki arkadaş, iki kadim dost olmuştu sonunda Adem Bey'le Armağan...

Adem Bey, büyük bir acı daha yaşamıştı son günlerde... Eşi, İnliin tedavilere rağmen yenik düşmüştü yakalandığı hastalı-

Renkli simalar, personel ve sevenleri, kalabalık bir merasimle uğurlamışlardı Hacer Hanım'ı...

Koskoca villa yalnızlığın iniltisi yasını tutmaya başlamıştı ;inlerde. Geç saatlerde geliyordu evine. Sadece özel aşçısını görevlendirmişti villasında. Bu sadık aşçı bahçeye bakı- | fOr, yemeklerini yapıyor, çayını demliyordu. Haftanın bir gü-nC de aşçının hanımı, çamaşırlarını yıkayıp ütülüyor ve evin i/.lik işlerini yapıyordu...

neiiuz eşinin uumu uuuuı ayını uuuuuruıKeı, uuuuxian arasında gizli gizli bir panik havası yaşanmaya başlamıştı.

Çocukları, hatta gelinleri tarafından bile Adem Bey, mercek altına alınmıştı...

Çocuklarının hareketlerinden anlamlar çıkarmaya çalışıyor, fakat bunları tam olarak şekillendiremiyordu... Sinirleri gergin olduğu için yorgundu. Hiç kimseye haber vermeden çok bir seyahat kararı almıştı... On beş yirmi gün diye çıkmıştı yolculuğa...

Adem Bey'in seyahati çocuklarını bir bakıma rahatlatsa düşüncelerine izler düşürmeye başlamıştı bile.

Babalarının yokluğunu fırsat bilip, akşamları iş bitiminir hemen ardından birkaç gün üst üste üç kardeş toplantı düzenlemişti...

Sadece çaycının kalmasını istiyorlar ve diğer personelin kalmasına müsaade etmiyorlardı...

Üç kardeşin bu gizli toplantıları Adem Bey'in emektar çaycısını bile kuşkulandırmıştı. Odanın içini kaplayan sigara dumanı ve yüzlerdeki ifadeler çaycayı meraklandırmış, onu âde çok önemli bir göreve hazırlamıştı.

Merakı, onu içindeki dürtülere yenik düşürmüştü sonunda | işten atılma tehlikesini bile göze alarak tıpkı bir balerin kıvrma kıyla toplantı kapısının önüne gelip, kulağın kapıya dayamıştı.

Duydukları onu yanıltmamıştı. Üç kardeş bir şeyler çevir yordu. Bir sonraki gün için hazırlık yapmış ve başarmıştı görevini. İçeriye çok hassas bir dinleme cihazı yerleştirmişti...

- Bu babamızı dışlamak için yaptığımız bir hareket değil. Sadece geleceğimizi, aramızda yüksek sesle düşünmek zamanının geldiğini hatırlatmak istiyorum...

Fikirlerimizi birbirimize açarken, onları saklamamalıyız, korkmamalıyız. Onları tartışmalıyız en azından.

Bakın, ben kırk yaşını aştım. Sizler de bana fazla uzak yaşlarda değilsiniz. Bundan sonra cesur olmamız gerektiğine inanıyorum. Herkes bizleri sadece ve sadece "Adem Bey"in çocukları olarak tanıdı... Kişiliğimizi ön plana çıkaramadık hiçbirimiz de.

Babamız bence yoruldu. Atmış yaşını devirdi. Atmış beşini I ii tirşe belki bazı kanun maddelerine dayanarak haklarımızı koruyabilirdik...

Evlilik haberleri dolaşüyor ortalarda. Kim bilir bu seyahatleri sonra belki de hepimizi hayrete düşüren bir fotoğrafla karşımıza çıkabilir. Yapacağı evlilik, bize yeni mirasçılar getireceğinin habercisidir tabi.

Musa'nın kafası karışmıştı:

- Olur mu dersin öyle?

- Bunların hepsine hazırlıklı olmalıyız.

- Yapacak başka bir şey de yok demektir.

- Daha açık konuşursak?

- Babam seyahatten döner dönmez bir şekilde ticarî özgür-İlklerimizin bize verilmesi hususunda girişimlerimiz başlamalı.

Musa sorularını sürdürüyordu:

- Yani her birimiz holdingin belli kurumlarını sahiplenip, müstakil işler yapacağımızın başlangıcında mıyız demek istiyorsun?

Konuşsa Dile, durgun ve kararsızdı diğerlerine göre. Az sonra da durgunluğunu bozmuş, konuşmuştu sonunda. İsa sormuştu ona fikrini:

- Sen bir şey söylemedin?

- Bilmem. Babamı kırmadan bunu başarabileceğinize aklınız kesiyor mu?...

- Yani kırılırsa yok musun?

- İşlerimiz oldukça iyi gidiyor. Hem ticarî hayatımız, hem de babam sıkıntıya girecekse yokum.

Musa kardeşini azarlayan bir sesle katılmıştı konuşmaya:

- Babamız az ya da çok kırılacaktır. Geleceğimizi sıkıntıya mı atalım kırılmaması için?

- Ortada hiçbir risk yok. Bizler onun çocuklarıyız, kendi edindiği serveti ondan mı kısıkanıyoruz? Anlayamadım doğrusu.

- Ya ağabeyimin dediği gibi genç bir hanımla dönerse?

- Onun da yaşanacak bir hayatı yok mu sizce?

Adem Bey seyahatten dönmüştü... Dinlemiş, biraz daha toparlanmıştı sanki. Çocuklarıyla buluşup, konuştuktan sonra yeniden işine dört elle sarılmıştı...

Günlerden cumartesiydi ve Armağan'ı âdeta sabırsızlıkla bekliyordu bugün...

Çaycı çayını getirmişti masasına. Bir tedirginlik vardı hareketlerinde... Çayını bırakmış, ellerini bağlamıştı; gözlerinin içine ürkek pırıltılarla bakarak bekliyordu.

- Onu anladık. Senin bir sıkıntın var sanki. Sesini kısmıştı âdeta kıvranıyordu durduğu yerde:

- Var ya!

- Çekinme söyle.

Titreyen elini ceketinin cebine indirip küçük bir teyp çıkartmış; ve masasının üzerine usulca koymuştu... Manidar bakmıştı Adem Bey:

- Bu ne?

- Bağışla beyim. Ekmeğini yedim yıllarca. Uygun bir iş de-glldi aslında yaptığım. Gel gör ki, dayanamadım işte.

- Şaşırtıyorsun beni Hasan Efendi. Bu teyp de neyin nesi? Zorlanıp, yutkunmuş, boynunu hafifçe bükmişti konuşurken:

- Beyim affedersiniz. Çocuklarınız son günlerde biraz demiştiler de. Siz gittikten hemen sonra peş peşe toplantılar dü-

rnlediler. İlk akşam konuşmalar geldi kulağıma çaylarını verirken. İkinci akşam teyp koydum konuşmalarını kaydetmek için. Dinlerseniz onları anlarsınız diye... Şaşırmıştı:

- Allah Allah! Pekâlâ kalsın bakalım.

- Duyulmamalı beyim.

- Meraklanma.

Odasına kimseyi kabul etmiyordu. Sıkı sıkı tembihte bulunmuştu sekreterine, "Çocuklarım gelse bile..."

bile sakındığı çocuklarının ta kendisiydi.

Tansiyonu yükselmiş olmalı ki başını ve boynunu ovuyordu fersiz parmaklarıyla. Gücüne gitmişti duydukları. Onlara kol kanat genişinin, başarıları için çırpınışının adı, "kişiliklerinin ön plana çıkamayışı" olmuştu çocuklarının gözünde.

Hakkındaki yargıları çok üzmüştü Adem Bey'i. Derin derin soluyordu ellerini övşeliyordu sıkıntısından...

Çocukları kazancını elinden almak için harekete geçmişti. Her şeyini, hatta canını bile paylaştığı çocuklarıydı bu düşüncenin sahipleri... Hele, ortakçı getirmesi konusunu düşünmek bile istemiyordu... Atmış beş yaşını doldurduğunda hastane raporu alıp, holdingin idaresini ellerine geçirebilme planları vurmuştu Adem Bey'i...

İnanılacak gibi değildi duydukları. Dudakları kurumuştu hararetinden. Sekreterinin düğmesine çökmüştü sonunda:

- Çay...

- Baş üstüne efendim.

Tam kapatacakken megafonu, aklına bir şey gelmişti:

- Arayan soran oldu mu hiç?

- Armağan Bey geldi efendim.

- Orada mı?

- Evet efendim.

- Ona da çay söyle ve gelsin.

- Baş üstüne efendim.

Sekreter işini bitirip Armağan'a dönmüştü:

- Sizi bekliyorlar.

Armağan usulca oturduğu yerden kalkıp Adem Bey'in kam odasının kapısını çalmıştı.

ı auzen vermişti kapının önünde kendisine ve: "Gir" sesiyle açtığı kapıyı yine aynı titizlikle kapamıştı. Manzara Armağan'ı hiç de memnun etmemişti. Adem Bey üz-ndü.

Yanma sokulup eline uzanmıştı öpmek için.

- Hoş geldiniz efendim.

- Hoş bulduk Armağan. Otur bakalım.

- Nasıl geçti seyahatiniz efendim?

- Eh, fena sayılmaz.

- Yorgun ve neşesiz gördüm sizi.

- Gönül yorgunluğu. Geçer aldırma.

İkisi de oturmuştu. Çaylar gelmiş; emektar çaycı yanlann-İİO ayrılınca sohbet başlamıştı:

- Armağan sana bugün bir sır vererek başlayayım sohbeta İftar misin?

- Merak ettim efendim.

- Yine sıladan başlayalım mı ha, ne dersin?

- Siz bilirsiniz efendim.

- Ancak sır vermeden önce sana bazı sorularım da olacak.

- Sizi dinliyorum efendim.

- Kaç yıl oldu sen İstanbul'a geleli?

- Beşinci yıl bitti efendim.

- Hiç gitmedin mi bu arada oralara?

- Hayır efendim.

- Neden, diye bir sorum olsaydı, ne söyledin?

- Telefonla konuşuyoruz efendim.

- Yeterli mi bu sence?

Yüzünün rengi uçmuştu onun da:

- İçimden gelmiyor gitmek efendim.

- Özlemedin mi oraları? -Çok.

- O hâlde?

- Rahat ettim buralarda efendim. Yüzüme anlamlı anlamlı bakanlar olmadı buralarda.

- Ya hasret?

- Siz de çekmiyor musunuz aynısını?

- Benimki seninkinden biraz farklı. Senin sevdiğin insanlar da var oralarda. Meselâ annen, anneannen ve deden. Dahası sevdiğin bir kız var; yaz tatillerine giden. Ya benim Armağan? Düşündün mü hiç bunu? Küçük bir umut bile yok. Sıla hasretinden çocukluk hatıralarımdan başka.

- Affedersiniz efendim; hâlâ mevcut mu o sevda yüreğinizde?

- O çoktan bitti be evlât. Sadece ihanetin türküsüdür içinv de susmayan.

- Ya benim basımdaki Adem amca? O daha mı kolay sizce?...

- Haa, unutulalım bence onu. Sen hiç dahlin olmayan bir suçun cezasını çekiyorsun. Onun adı kaderdir çocuk. Başka şey gelmez ki elimizden. Neyse sevineceğini sandığım bir ha* berdi sana vereceğim. Bu sır anladığım kadarıyla hiç sevindir meyecek seni.

- Yine de duymak isterdim efendim.

- Meselâ okul ve ihtisasın bitince, hadi bakalım Armağan, ilçeye yerleşmeye hazır mısın desem; cevabın ne olurdu? Şimdiden duymak istiyorum bunu...

- Siz öyle olsun istiyorsanız neden olmasın?

- Buna sevindim işte. O zaman sıkı dur çocuk. Şu an ilçeye kurulmasını düşündüğüm hastane projesini başlatabilirim demektir.

-Yani?

- İhtisasını tamamlayıncaya kadar bitecek demektir. Yani lı.ızır bir kurumun başına geçeceksin. Bunu ister misin?

- Emredersiniz efendim.

- Bu aramızda bir sır olarak kalmalı, tamam mı? Şu an, ilçe-da meçhul bir iş adamı hastane yaptırıyor.

- Anlaştık efendim.

- İyi çalışmalısın derslerine, fire yok.

- İnşallah efendim.

- Bitmedi. Bana deli diyecekler belki ama haftada bir gün, mi cumartesi günü akşamları bir projem daha var uygulama-

I hazır; ve onun içinde de sen varsın.

- Merak ettim yine.

-Personel müdürlüğünün sunduğu araştırmaların sonucu blf hikâye bu.

Kvet personel raporlarında sicilleri tutulan aşırı uçlardan etmekteyim. Senin anlayacağın, yelpazenin her renginden fikirler tespit edilmişti... Bunlar personel arasında huzursuzluk oluşturmaya çalıştıkları rapor edilen ve işten atılmaları 11 önüme isimleri konulan elemanlar. Onları, özgür iradele-m yüreklendirilmiş sesleriyle dinlemek istiyorum önce. Bu-11 için de işten atılmalarına sıcak bakamadım ilk etapta. Ben sadece yelpazenin jürisi olarak bulunacağım içinizde... ı ii klı düşüncelerin birbirlerine olan tahammüllerini ve kendi-1 ? ? 1111 i savunurlarken dayandıkları belgeleri bilmek istiyorum ? ı azından.

İtiraz olmasın diye de mesai ödeyeceğim seminere katılanlara.

maz mı içlerinden?

Biraz düşündükten sonra cevaplamaya çalışmıştı Adem Bey'i:

- Sanmam. Gayet sade ve orijinal bir buluş bu; yitirmek yerine kazanmak da denebilir...

- Pekâlâ, üzerine düşen görevi sormadın.

- Bilmem.

- O uç insanların arasında senin de bulunuşunun sebebi, onları dinledikten sonra hatalı gördüğün savunmaları not alıp onları iknaya çalışman...

Şaşırmıştı:

- Zayıf kalırsam?

- Hazırlanırsın, fena mı? Böylece dediğin gibi bakarsın sonunda kazanırsın onları. Çalıştıkları yerde ayak bağı olmak yerine huzuru da seçebilirler.

Huzur bir yerde can çekişmeye başlamışsa onu yeniden temin etmek gerekir düşüncesinde olduğum için, iş yerinde ahengi bozma çabasında olanların dikkatlerini, sağlıklı bera-ere ye üretime çekmek istiyorum...

Hayallere dalmıştı... Az önceki düşüncelerine dönmüştü yine.

Mevsimler, aylar, yıllar, gece ve gündüzler... Kaçış ve kovalayış dünyanın vitrin değişiklikleriydi bunlar.

Her şey doğuş ve batışlardan ibaretti... Gözleri bir fotoğrafçı vitrinine takılmıştı. Hayaller birden dondu... Beyin ona kesin bir mnir veriyordu. Önce, silik bir bakış ve peşinden gözlerini kısa-mk perçinlenmişti hedefine... "Fotoğraf, evet fotoğraf çektilme-•i gerekiyordu... Adem Bey ehliyet almasını söylemişti ona...

Hangi fotoğrafçıydı şu an önünde durduğu? Hiç düşünme-flı-ii içeriye dalmıştı.

- Vesikalık.

Tezgâhtaki genç soruyordu ona: ?

- Kaç tane?

- On iki tane yeterli sanırım.

- Tamam içeriye buyurunuz.

- Yarın bu saatlerde alabilir miyim?

- Alırsınız.

- Hayırlı işler.

- Güle güle...

Dışarıya çıkıp dükkânı bellemek için dikkatlice bakmıştı... Vitrine kaymıştı gözleri. Keskin ışıklar yayıyordu siyah bebekler. Çakılmış gibi durup kalmıştı vitrinin karşısında. Rengi uçmuş, heyecanı depreşmişti birden. Anlaşılması güç bir hâl mişti. Fotoğrafçıya girmezden önceki düşüncelerini yitirmişti beyni. Şimdi, aynı noktaya bakıyor ve aynı şeyi düşünüyordu. Gözlerini hiç kırpmadan bakıyordu aynı noktaya.

Yanıltıyor olamazdı onu hafızası. Gülден'in resmiydi came-kândaki. Büyütölmüş, çerçevenip vitrine konmuştu. Bunu, kabul edilmez bir hata gibi seyretmişti durup.

Gölден görseydi kesinlikle müsaade etmezdi buna. Onun mizacı ezberindeydi hâlâ... Karmaşık düşünceler içinde kıv-ranmıştı bir müddet ve koyup kotarmadan ani bir kararla dalmıştı fotoğrafçı dükkânına. Biraz önceki müşterinin çehresi değildi tezgâhın arkasında duran insan. Armağan'ın az önce fotoğrafını çeken delikanlı ilgiyle bakıyordu:

- Bir şey mi unutmuşunuz?

- Hayır.

- O hâlde?

Sesini kısmasına rağmen öfkesi sinmişti konuşmalarına:

- Vitrindeki resim!

- Anlamadım?

- Hangi kız?

- Adı Gülден, soyadı Ezgi. Sahibinden izin almadan nasıl i;şhir edersiniz vitrininizde, anlayamadım.

- Hâlâ neden söz ettiğınızı anlamış değilim.

- Kardeşim, bizim örfümüzde ve inancımızda bir kızın fo-loğrafını camekâna koyup, teşhir etmek kabul edilemez!

Fotoğrafçı suçluluk duygusu içinde seyrediyordu Arma- | tn'ı:

- Hangisi gösterir misiniz bana?

Oldukça sert bir ifadeyle çağırmıştı fotoğrafçıyı: -Gel!

İkisi peş peşe çıkmışlardı dışarıya. Armağan, parmağını cama dayayıp Gülden'in fotoğrafını işaret ediyordu:

- İşte bu!

- Neyi oluyorsunuz?

- Yakın akrabası.

Hirlikte içeriye girmişlerdi. Elini cebine atıp para çıkarmıştı:

- Ücreti her ne kadarsa buyurun.

Fotoğrafçı yenemediği bir mahcubiyetin sersemliği içindey-i Kziklik duyuyordu bu yüzden:

- Güzel çıkmıştı da.

- Yine de hakkınız yok buna. Üstelememişti fotoğrafçı:

Pekâlâ verelim vermesine de, akrabası olduğunuzu ispatınız gerekir sanıyorum.

Öğrenci kimliğini çıkarmıştı:

lazla

«Miiifu isimliğini almış. Armağan'ın adını, soyadını, okulunu, sınıfını yazıp geri vermişti:

- Tamam, öyle diyorsanız öyle olsun. Vitrinden resmi alıp paketleyip uzatmıştı ona:

- Buyurun.

- Ücreti?

- İstemez.

- Teşekkür ederim.

Koltuğunun altına sıkıştırdığı paketle, yeniden dışarıya çıkıp kalabalıkların arasına karışmıştı. Yürüdükçe kendisini sor-guluyordu.

Doğru mu yapmıştı?

Güliden okulu bir yıl uzatmıştı. Kız arkadaşları görmüştu onu fotoğrafçının camekânında ve istihzalı edalar içinde di yurmuşlardı:

- Vitrinlerdesin!
- Ne vitrini?
- Hadi hadi, bilmezlikten gelme. Fotoğrafçı büyütüp vit koymuş resmini.
- Benim haberim yok.
- Müsaade almadan koyar mı dersin?

Hayret etmişti duyduğunda. Üç kız arkadaşlardı. Akşam fakülteden ayrılır ayrılmaz sözleştikleri gibi birlikte gitmişlerdi fotoğrafçıya.

Üçü birden camekânın önündeydi ve yüzlerinde hayret ifadesi vardı ikisinin.

Aradıkları fotoğraf yoktu baktıkları camekânda. Güliden'e mahcup mahcup bakmıştı arkadaşları. İkisi bir ağızdan:

- Yanılmış olamayız. Daha birkaç gün öncesi buradaydı, diyorlardı.

Üçü birden içeriye dalmışlardı... Fotoğrafçı kızları görünce dikkat kesilmişti:

- Buyurun!
- Güliden muhatap oluyordu:
- Arkadaşlarım vitrininizde fotoğrafımın olduğunu söylemişlerdi bana.

Delikanlı daha dikkatli bakmıştı Güliden'e:

- Evet, hatırlıyorum.
- Göremiyorum onu vitrinde.
- Haa onu akrabamız olduğunu söyleyen bir genç aldı bizden. Şaşırmıştı Güliden.

- Benim akrabam olan bir genç yok İstanbul'da.

- Allah Allah. Tıp fakültesi öğrencisiymiş. Kimliğini verdi, adını, adresini yazdım üstelik. Bir sürü de fırça attı. "Bizim örfümüzde, inancımızda bir genç kızın resminin teşhir edilmesi kabul edilemez." dedi... Resmi almak ve ücretini ödemek istedi. Ücret istemez dedim ve verdim ona...

- Adı neymiş?

Ağır bir yükün altındaymiş gibi soluklanmıştı fotoğrafçı... Gülden fısıltılı bir sesle rahatlatıyordu onu...

- Tamdım.

Neşesi sönmüş gözleri mahmurlaştı; farkında olmadan dudağını gevemeye başlamıştı; zorla:

- Allaha ısmarladık, diyebilmişti fotoğrafçıya ve arkadaşlarına bakıp, "Gidelim." diye mırıldanmıştı...

Yürürlerken hiçbir yorum yapmamıştı. Arkadaşları deşelemek istemişlerdi meseleyi:

- Kim o adını duymadığımız doktor adayı?

Sadece derin bir nefes almıştı onlara bakarken; ve hazin bir sesle mırıldanmıştı:

- Liseden arkadaşım.

Adem Bey bugün oldukça neşeliydi. Akşamı iple çekiyordu. Tıpkı bir çocuk kadar aceleci bir heyecana kaptırmıştı kendisini...

Toplantı salonu hazırды... Bugün, meraklı buluşmaların ilkiydi. Farklı inançlardaki simalarından ve hatta hiçbir şeye inanmayan uçlardan, sekiz kişilik bir ekip kurulmuştu tartışma için...

Konuşmacılar önce yemek masasında bir araya gelmişlerdi. Yemekler yenilmiş, çaylar içilmiş ve münazaranın yapılacağı salona geçilmişti...

Kürsü kurulmuş, karşısına sandalyeler konulmuştu. Bu, dece Adem Bey'in bir merakıydı. Personel arasında yapıla

Bir sonuca varmak istiyordu Adem Bey. Bunların tazminatlarını ödeyerek işlerine son vermek işine gelmemiş, hatta yüre-r.ıııe bir burukluk hâlinde yerleşip kalmıştı. Önüne getirilen i'vraklara imza atmamıştı bu yüzden... "İşlerine son vermek!..." luı neyi halledecekti ki?...

Ön fısıltılar yayılmıştı bu hususta; seminere davet edilenler 1.11 tatsızlıklarını her halleriyle belirtiyorlardı...

Katılımcı sekiz kişiye gönderilen belgelerde bildirilmişti; üç I 1.1 İt a aynı gün, aynı saatlerde, dinleyicisi yine kendileri olacak > ? 1. 111 bir seminer düzenlenmişti; ve herkes burada fikirlerini hürce ve medenîce seslendirebileceklerdi...

Adem Bey çocuklar kadar şendi. Karşısında sekiz genç insan ı ii ılı ve konuşmacı kürsüsüne ilk kendisi geçmişti. Merak için-ıltı çırpman yüreklere meramını anlatacağı önce... Üzerinde lıuluşan bakışlar oldukça farklı, gergin ve endişe doluydu...

Derin bakışlarla karşısında oturan insanları inceledikten "ııra sakın, müşfik bir sesle konuşmasına başlamıştı:

- Çocuklar beni dikkatle dinlemenizi istiyorum. Yanlış anlaması için kısa bir açıklamayı uygun gördüm. "Niçin biz? Neden buradayız?" gibi bir sürü sorular var bel- | U de kafanızda. Belki de, düşündüklerinizin hiçbirisi değil...

Sizler farklı, hatta personel arasında huzursuzluklar çıka-

? m uç fikirli insanlar olduğunuz için buradasınız. Sicilleriniz

inildi önüme. Bunu çok açık bir dille ifade edişimin sebebi

u İşinize son verileceği filan yok. Ben kavga, gürültü, düş-

I ıkla hâlledilecek hiçbir şeyin olmadığını öğrendim hayat-

ı I lostluk, saygı, sevgi ve insanların birbirlerini daha yakın-

bir şekilde ifade edecek. Beni bir baba, bir ağabey, bir dost bul ederek yapacaksınız bunu. Bir patron olarak değil... İşye rinde beğenmediklerinizi duymak istiyorum özellikle...

Bakın çocuklar, yanlış anlaşılmalı diye söylüyorum. Burası bir galibiyet ya da mağlubiyet yeri değil. Sabırlı, anla) ve hoşgörülü bir tarzda fikirlerin seslendirildiği yer olmalı...

Kabaca bir davranışa, hakaret içeren bir lisana ve küçüms yip, karşınızdakileri incitmeye kesinlikle hayır. Bu sohbet günlerini tertiplemeyi gerekli görürken şunu düşündüm. Sahider de farklı düşüncelere sahip olduklarını söyleyen insanlar, ya şamak istedikleri dünyayı tarif ederken, kendi dünyasının şmda kalan insanlara da eşit imkânlar sağlamayı düşünüyorla ve onların da fikir yelpazesindeki yerlerini korumayı istiyorla mı? İşte bunu çok merak ettim...

Ben taraf değil, sadece bir dinleyiciyim aranızda. Ahlâkî de kuyu zedelememek, kişilik haklarına, inanç ve fikir özgürlüğü ne saygı duymak şartıyla, işyerinde arkadaşlarınızla, sık sı tekrarlanan ve üretime bile sekte vurabilen münakaşalarını seslendirmenizi istiyorum sizlerden...

Bunu şunun için hatırlatıyorum sizlere: Unutmayın zaj olgunlaşmamış fikirler, ürkek ve tedirgin oldukları için hoşg rülü olamazlar. Onun için de haksız olanlar, suçlarını, yahu zayıflıklarını örtebilmek için hep yüksek perdeden konuşmaj tercih ederler; ve hatta bu uğurda bilinçsizce suç işlerler... Si ler bu çizgiyi unutmayıp, medenî, kuşatıcı bir tavırla sunmaj çalışacaksınız fikirlerinizi...

Şimdi isteyen kürsüye çıkıp, arkadaşlarının arasında tartış tığı fikirlerini burada hiç çekinmeden seslendirebilir.

oturmuştu. Konuşmacıyı ve dinleyenleri karşısına almıştı.

İlk gün, enteresan fikirler atılmıştı ortaya. Sistemler, inançlar ve bazı inançların insanın kendisine karşı bile bir aldatma-ı adan ibaret oluşu tartışılmıştı.

Tabiat ve onun gücü, ateistlik, mezhepler, sosyalizm ve da-lıa ileri boyutları, komünizm, kapitalizm ve dinler...

Her konuşmacı kürsüye çıkıp fikirlerini seslendirirken di-K'-rleri onu dikkatle dinliyor, farklı farklı notlar alıyorlardı defilelerine.

Adem Bey hayret içinde ve dikkatle dinliyordu konuşmacıları. Bir şey daha vardı onu hayrete düşüren. Armağan'ın iki I taftadır hiç konuşma ihtiyacı duymayışı... İnançlı bir delikanlıydı o... Sabırla beklemişti Adem Bey. Bu farklı fikirlerin içinde savunulmadık tek görüştü Armağan'ın seslendirmek için üstlendiği... Herkes konuşuyor, sorular soruyorlardı birbirlerini: ve Armağan iki toplantıda da susuyor, sadece not alıyordu defterine.

İşçilerin sömürüldüğü, maaşların yetersiz oluşu gibi görüş-l'i; patron-işçi ilişkileri, inanç farklılıklarının personel arasında gürültüler koparan zıtlaşmaları; az iş, kolay

kazanç, servet düşmanlığı ve daha neler neler... Adem Bey hayretler içinde, ?alnr la dinliyordu yüreklendirdiğı konuşmacılarını...

Bugün son defa toplanmışlardı. Herkes son konuşmasını ya-I itcak ve belki de aralarındaki fikrî platformda bir buluşma nok-lası olup olmadığını açıklayacaklardı. Bu toplantı Adem Bey'e | Bn çok önem taşıyordu... Gözleri sık sık Armağan'ın üzerinde dolaşıyordu nedense... Yine herkes sırasıyla söz isteyip, son savılacak fikirlerini sunmaya başlamıştı. Armağan da hiçbir değı-

ları toparlamaya başlamıştı. Nihayet seminerin sonuna doğru, Adem Bey'e bakıp parmağını kaldırmış, söz istemişti ondan... Derin bir nefes almıştı Adem Bey Armağan'ın gözlerine bakıp:

- Söz mü istiyorsun?

- Evet efendim.

Espri yapmadan edememişti:

- Arkadaşların da seni dilsiz sanmışlardı.

Buruk bir tebessüm vardı dudaklarında. O da konuşmak için kürsüye geçmişti. Gözden geçirmişti daha önceki konuşmacıları. İsimlerini, fikirlerini ezberlemişti hepsinin de...

Daha önceki konuşmacılardan çok daha değişik bir yöntemle başlamıştı Armağan.

Herkesin merak konusuydu. Hiç konuşmamış, hep susmuştu. Sürekli not almış, hiç kimseye soru yöneltmemişti... Onun için de merak edilmişti... Gizemli bir kutuydu o şimdi kürsüde...

Duru bir yüz, dost bakışlar ve buruk bir tebessümle başlamıştı konuşmasına:

- Merhaba arkadaşlar. Hepinizi selâmlıyorum. Adem Bey benim de patronum. Çünkü ben tahsilimi onun bana verdiği imkânlarla sürdürmekteyim.

Bunu niçin yaptı inanın ben de sizin kadar merak ediyorum. Ancak, sizlere açıkladığını ben de duydum ve bunun üzerine katıldım aranızda... Her ne için olursa olsun, fikirler çiçek bahçesidir benim için. Sevecen, saygılı, şeffaf ve kuşatıcı oldukça tabi. Herkes en güzel kokunun dünyaya kendi bahçesinden yayıldığını sanırmış. Tabi ki, daha güzel bir kokuya rastla-yıncaya kadar... Benim bahçemin çiçekleri canhıraş açar... En güzel kokuyu, insanlığı en şefkatli kuşatan sevgiyi o bahçenin

pfik, ay, güneş, bütün yıldızlar, mevsimler ve iklimler bütün kâinat onun...

Tepeden düşer gibi bir giriş...

Kapitalizm, Komünizm, belki maaşlarınız bile beni fazla ilgilendirmiyor... Tanıdığım o insan kendi hakları kadar çalıştırıl ıklarının haklarını da korur. Tabi imkânlar neyse ona göre ve yeterince. Beni daha çok inanç ayrılıkları ve çalışılan kurumun huzurunun bozuluşu ilgilendirmekte. Ayrılıklar ve dayatmacılık hiçbir zaman çözüm olmamıştır hayatımızda.

Düşünen her beyin, bunu mutlaka fark edecektir... Ben, kendi fikirlerimden söz açmak istemiyorum. Fikirler, belgelere 'Kıvanırlarsa bir anlam ifade ederler. Aksi taktirde doğarlar, lııstalanırlar ve silinip giderler.

Her insanın kendi arzularına göre oluşturduğu bir dünya l&TÜşÜ vardır... İşte bu, yaşadığımız dünyanın en büyük handikaplarından bir tanesi ve de en önemlisidir bence.

Beyinlerde menfaat ve arzulara göre üretilen dünyaların | .ıvgası yaşanır yeryüzünde... Sistemler, insanın yaratılışında-11 kurallara aykırılık içindeyse, hayatın temel yapısı bozulur; ve çelişkiler, farklı düşüncelerin zıtlaşması, isyanlar başlar; kavgalar çoğalır yeryüzünde... İnanılmaz vahşetlerin kaoslarını yaşar insan.

Neden inançlara peşin bir tepki içindeyiz? Niçin başkalan-nıii elde ettiği emek karşılığı servetlere düşmanınız? Neden ko-I iv bir hayat ve yorulmadığımız nimetleri elde etmek için kafa \ınuyor, isyanlarımızı fark etmiyoruz yüreklerimizin?... Yalı iii, niçin inanmalıyız Yaratıcı'ya; ve onun kurallarına saygılı > imalıyız? İnanç, itaat, isyan, haram ve helâl kavramlarının

Diyorum ki, en büyük eksikliğimiz kendimizi sorgulamadan yaşayışımız. Yitik değerlerimizi keşfedip ona sarılmayışı-mız ve dahası kendimizi keşfedemediğimiz için, Yaratıcı'ya sı-ğınamayışımız; ve işte bunun huzursuzluğunu yaşıyoruz cemiyetlerde...

Hepinizi de dikkatle dinledim. Tepkiler, hırs, özü sorgulamamak... Onun içinde isyanlar yatıyor düşüncenizde... Bu üçüncü ve son toplantı bildiğim kadarıyla. Ortaya konulan tek şey vardı benim gördüğüm.

Her konuşmacının diğer konuşmacının fikirlerine dudak büküşü ve benimsemeyen tavırlar takmışı...

Parmaklar kaldırıldı ve fikirlere katılmayışlar sergilendi yüksek seslerle:

"Onlar senin doğruların..." İşte, reddiyelerin tek bildiriydi bu...

Evet, ben de şu an aynı tepkiyi veriyorum. "Onlar sizin doğ-rularımızdı..." Bu ne bir sonuç, ne de bir belge değildi bence. Fakat, değişmeyen tek doğru vardı ki, hayatta onu hiç kimse yakalayıp seslendiremedi bana göre. İlâhî kuvvetin hayata değişmez kurallar olarak sunduğu doğrulardı bunlar. "İşte kılavuzunuz." demişti...

Konuşmalarınızın içinden cımbızla çekilecek doğrular da vardı "Benim doğrularım." dediklerinizin arasında. Onun vicdanlara koyduğu değişmezlerin doğrularıydı onlar da.

Önce ona sığınması gerekir insanın. Zira bütün canlı ve cansızların, değişmez kuralların kanun koyucusu o...

una. Dünya huzurlu yaşamak istiyorsa eğer, onun istediği doğ-ı ulara yönelmek zorunda olduğunu unutmadan yaşamalıydı... Çünkü, bütün kâinat ve insan onun eseri idi. Eserinin nasıl hu-/ur içinde bir hayat yaşayabileceğini de şüphesiz ki en iyi o biliyordu... İnsanlığın nasıl yaşaması gerektiğini, insanın hayat ^ ılavuzu olan kitaplarda bildirmiş ve o kurallara göre yaşanın. ısını istemişti. Haklara saygı ve dürüstçe yaşamak... Kişinin mal, can, namus emniyeti... huzurlu bir hayat istiyorsak onun kladıklarından mutlaka sakınmalıydık. Onda bir hayır var-ılı İnzler için; ve müsaade ettiklerinde huzur ve haz vardı in-nılık için.

Fuhuş yasak edilmişse, mutlaka yorumlandığı vakitlerde

? m alıcı sebepleri de sergilenecektir önümüzde. Bu neslin mu-lulazası içindi... Çocuğun gerçek babasını tanıması hakkı el-I" iic alınamazdı elinden... Mahsul alınacak tarlaya, önüne ge-i'ı tohum ekebilme hakkına sahip değildi.

Namus, haya ve erdemlilik kavramları yitirildiğinde, toplumlar kaosları "yaşayacaktı elbet. Aile kutsaldı, dokunulmazlı-ı vardı. Kadın erkeğini, erkek kadını paylaşılamayacaktı baş-I ı lyla... Bu, dünya barışının oluşması için gerekiydi. Toplumun en küçük çekirdeği olan ailenin dokunulmazlığı ohnahy-?lı İm yüzden...

İçki "haram" edilmişse, aklın muhafazası içindi. Kişilik ya-

i'i inin, gururun ve onurun incitilmemesi içindi. Düşüncenin

| uultılmaması, başkalarının uğrayabileceği haksız davranışla-

min hazırlanmaması, bedenin zarar görmemesi yatıyordu

? m temelinde...

İrkçılık... En büyük yanlışlarından birisiydi insanın; ve bu yasaklanmıştı Yaratıcı tarafından. Her canlı bir tek Yaratıcı'm; eseriydi ve herkes aynı anne ve babadan çoğalmıştı.

Birden fısıltılar başlamıştı. Kargaşa ve şaşkınlık yaşıyordu salonda bulunan arkadaşları...

Sabredememişlerdi daha fazla. Adem Bey merakla dinliye ve diğer konuşmacıları inceliyordu. Tansiyon inanılmaz biçimde artmıştı; huzursuzluk vardı hareketlerinde herkesin. İçlerinden bir tanesi müsaade almadan ayağa fırlamıştı ve sesinin ölçüsünü kaçırmıştı ona tepkisini iletirken:

- Onlar, senin doğruların. Benim bir ırkım var... Armağan buruk bakmıştı söz sahibine:

- Ben kabilelere verilen isimlerden söz etmiyorum... Ser haklısın arkadaşım. Demek ki vatandaşlık dersinde bize mille olmanın özelliklerini iyi öğretememişler. Her toplumun içind çeşitli renkler mutlaka olacaktır. Ama bunlar hiçbir zaman bölünme virüsünü taşımamalıdır. Milat olmak, o coğrafyada yaşayanların bölünmez bütünlüğüdür. Hepimiz bu topraklar için canımızı vermişiz, yine de veririz. Millet olmanın özelliği birlik ve beraberliklerdir. Sevinçler de acılar da ve bütün müşkülatlar da yüreklerin toplu vuruşu. Sakın bana ayrılıklardan söz etme...

Başka bir genç fırlamıştı ayağa:

- Ben inanmıyorum senin inandıklarına, diye haykırmıştı o da... Mecbur muyum inandığın gibi olmaya?

Sakin bir çehreyle gürültünün bitmesini bekliyordu patron, Müdahale etmemişti kimseye ve sadece ve sadece anlamlı bakışlarla dolaşmıştı üzerlerinde...

yordu tepkisini:

- İnanmıyorum senin anlattıklarına.

Armağan, aynı sakinlik içindeydi tepki sahibinin gözlerinin ii.:i ne bakarken:

- Neye inanıyorsun?

İstifini bile bozmadan cevaplamıştı onu, kinayî bir eda takınmıştı bakışları:

- Şeytana!

Gözler delikanlının üzerinde parlamıştı, yalım yalımdı... İçlerinden bir delikanlı şuurunı yitirmişçesine haykırırken, ar-I- .u lası elini ağzına kapatarak sil kafasını duyurmamak için çırpını yordu:

- Senin Şeytan'mın...

Yeniden hareketleniyordu ortalık. O, haykıran ağzı kapatan nü hışımla tutup çekmişti delikanlı. Derin bir nefes almıştı öf-t ilenen genç.

Adem Bey karışmıyor, dikkatle takip ediyordu onları...

Armağan anlamlı bir bakış uzatmıştı ayaktaki delikanlıya ve "im tepki duyan arkadaşına.

- Ben hep susmuştum ve dikkatle dinlemiştim sizleri. Konuş tuklannız yanlış bile olsa susmuştum; sıra bende diyince-vı1 kadar.

Fikirler birer birer çözülürken yeniden sakinleşmişti içeri-? 1... Armağan son konuşmacının gözlerine dikmişti gözlerini:

- Bütün yanılgılar, toplumlarda inançlara olan dayatmala-ı m ürünleridir. Eğitimsizlik ve inancı "çağdışı" safsatasıyla bir İciara bırakıp, insanlığın atar damarlarını ve huzuru kurut-

— ^>-1/ juoauıgjuu/, juayayı senaryosunda, imtihan için gerekli bir oyuncudan ibarettir... Şeytan, insanın damarlarındaki kanla birlikte dolaşan, düşüncemizle içi içe yaşayan bir kurttur bedenimizde... Ona küfrederek değil, onu keşfederek zararsız hâle getirebilirsiniz ancak.

Ateist genç fırlamıştı yerinden. Belli ki, kafalarındaki tuğlaların yerlerini oynatmaya başlamıştı Armağan.

Bundan önceki konuşmalarda bu kadar değildi. Alevlenmişti düşünceler ve sesler yükseliyordu zamanlı zamansız...

- Ben Allah'a inanmıyorum, diye bağıırıyordu bir genç. Armağan öfkelenmiyordu ne yapsalar:

- Ben bağıırmasanız bile sizi duyabiliyorum aslında. Şimdi söyleyin o hâlde. İnanmadığınızı söylediniz. Sanatkâr olmasa, orta yerde eser olur muydu sizce?

- Sanatkâr tabiattır.

- Tabiat kimin eseridir diye sormazlar mı insana?

- Kendisi oluştu!

- Öylesine akıllara durgunluk verebilen sistemleri tesadüflerin eline bırakabilir miyiz sizce?

Delikanlı daha da yükseltmişti sesini:

- Allah'ı kim yarattı diye sormazlar mı sana?

- Sorarlar elbet.

- Kim yarattı?

- Onu, kim, onu kim? diye yola çıktığınızda, her şeyin sahibi olan tek güç çıkacaktır sonunda ortaya. Her varlığın kendisine muhtaç, kendi varlığı hiçbir varlığa muhtaç olmayan, başlangıcından ve sonundan söz edilemeyen bir güç çıkar karşımıza. İşte o, bütün kâinatın Yaratıcı'sı ve tek sahibidir.

tün ihtiyaçlarını insana sunan o değil mi?

- Tabiat proje hazırlamayı bilir mi sence? Hava, su ve güneş olmasa ve aklımıza daha gelmeyen elementler... Toprak ne yapardı sence tek başına? Demek o, üzerinde çalışılan bir proje ?ima projeden haberdar değil.

- Haberdar.

- Bu bir ispat mı sence de?

- Evet.

- Topraktan daha önce kendisini tanıdığını söyleyebilir misin? Kimin eserisin ve sen kimsin?

- Gördüğün gibi bir insanım işte.

- Bu da bir ispat değil sonuçta. İsyân ve kaçış. Tepki ve hır-1.1 ılık sadece bunlar. Ama neden?

- Siz öyle kabul edin.

- Bu bir kaçış demiştim, ispat değil. Unutmayın, sıkıntılı unlarımızda sığınak arayan birer eseriz; ve sahibimize yakarı-11/. üstesinden gelemediğimiz sıkıntıların sonunda...

Düşünen, hisseden, sevinen ve acı çeken, merak eden, kor-i,ıu, hatta korkunun tepkisini çoğu kez isyana çeviren bir cihazdan ibaretiz.

Donanımlı, hırsı, ihtirası ve arzuları olan bir şaheserdir in-.111. İnsan bedeni, akıl almaz bir donanımda. Ben bir doktor m layı olarak inceledim bunları.

Beyin, göz, kulak, burun, kalp ve ciğerler, damarlar kaslar, ?.mirler vesair... Duyan, soluyan, gören, işiten, algılanan, inci-ıımi, sevinen, hisseden, duygulanan müthiş bir cihaz... Nefret ? ilebilen, kin duyan ve haz alan, sezebilen...

Bırakın bünyemizdeki sayısız fabrikaların bizim bilincimiz

besinleri ayıran, kanı yapan, bağırsakları, ve görevlerini inceleseniz inanmak için yeterdi.

Ben ufuk açmak istiyorum düşüncelerinizde. Peşin bir reddiye ile dinlemeyin lütfen... Sadece bağırsaklardaki o ihtişamı tesadüflerin ellerine bırakmak ister miydiniz?

İradeleriniz altında tutamadığınız organlarınızla bütünleşen ihtişamlı bir cihaz düşününüz. Doğan, büyüyen ve ölen bir varlık nasıl olur da sahipsiz ve yaşadığı hayattan sorumsuz olabilir, bunu düşündüğünüz olmuş muydu?

Teknolojinin zirveleştığı çağımızda eceli gelen insan için dünya insanı el ele verse, elinden bir şey gelmediği bir gerçek değil mi?

Şimdi bütün canlıları düşünmenizi istiyorum sizden; önce çekirdeği; sonra, hayatın devamı olan döllemeyi... Sistemleri düşünün biraz. Ayı, yıldızları, güneşi, toprağı ve onun nasıl üretebildiğim...

Bütün canlıların yaşayabileceği ortamın hazırlanışını. Mevsimleri, karı, yağmuru, suyu, havayı ve bütünüyle bir hayatı düşünün arkasından...

Dünya'nın ve bütün kâinatın, atmosferin ve onun üzerindeki sistemlerin değişmeyen kurallarını ve işleyişini düşünün... Ve aklınız varsa, hadi bunları tesadüflerin eline bırakın. İtaatsiz, sorumsuz ve isyanlarıyla yaşa, seni Yaratan'a karşı. Yaşayabilir misin? Kendi adını da elit, aydın koy sonunda... Çağdaş insanım de kendine; ve yine aynı mantıkla derinleştir dilersem düşünceni. Ve yok de, işe yarar mı bu?

Şimdi biraz daha derinleştirin düşüncenizi derseniz. Can-lî.irin, ten, göz, ses renklerini ve insanların parmak izlerinin İmizlemeliklerinin projesini tabiat mı akıl etmiş?... Çiçeklerin kokularını, renklerini, desenlerini tabiat mı çizip hazırlamış?

Meyvelerin tadını, rengini, ambalajlarını, vitaminlerini,

İnılara uygun bir şekilde tabiat mı planlamış?... Bütün kâina-ı içindeki sistemlerin şaşmazlığını en ince ayarlarına kadar v.i |)ip tabiat mı düzenlemiş? Güneş'in ışık ayarını, enerjisinin lûkenmezliğini, oksijeni, karbondioksiti, hidrojeni ve monok-•?ili, tabiat mı hazırlamış?

O zaman, tabiat da bir eserden ibaret değil mi? Bu ihtişamı ii, akıl sır ermez sistemlerin ve kanunları elinde tutan bir gücün varlığını hissedemeyen, onun inceliklerinin derinlikle-

İl m; inemeyen akıldan, alim ya da aydın olur mu sizce?

Tek yönlü yetiştirilen bir insan, bilmediklerine müspet bir m. ı<lan bakabilir mi?

Eğitim, ruh, beden ve madde üçlüsünün ekseninde aklı per-v.meleştermemişsek, eksik olmaz mı malzememiz? Kullanıma, t ihıvuzu olmadan sunulan bir alet, bir cihaz, hayata nasıl baş-lır düşünebiliyor musunuz? Tahrifat görür ve durur... Bunları .ıkılıca incele ve daha sonra isyan et edebiliyorsan.

Yanardağlar kapaklarını fırlattığında, akıttığı ateşten nehir-l' iin ürpertisine şahit oldu mu gözleriniz? Üzerinde yaşamak-ı ı olduğumuz dünyanın kabuğunun içindeki dünyayı düşleyeniniz olmuş muydu hiç? İçinde sıcak ve soğuk suları bir arada l>.undıran, alevleri, gazları bir arada bağrında gizleyen dünyanın üzerinde yaşamaktayız... Ateşin üzerinde yaşayan insan ve

tabiat. Değişmeyen ilâhî kanunlar ve bütün canlı mahlukatın projesi. Bunlar mı tesadüf?

İnsanın değişmeyen sonunu kim koydu? Bütün canlıların serüvenini bilmemiz gerekiyor. Bu değişmez sonları değiştirei başka bir güç var mı sizce?...

Şu sözler başka bir ağızdan sunulabilir mi? "Her doğan canlı bir gün mutlaka ölümü tadacaktır." "Dünya geçici bir sı naktır."

- Evet, arkadaşlar böyle söylüyordu rehberimiz. "Dünya ahiretin tarlasıdır, burada ne ekerseniz ahirette onu biçeceksiniz."

Yine bir delikanlı tepkisini koyuyordu ayağa kalkıp:

- Sen Kur'an-ı Kerim'i anlatıyorsun durmadan. Ya Hristiyanlar ve Yahudiler? Onlar da Tevrat ve İncil'den örnekler sunarak doğrular bunlar derlerse, yine ortaya ayrı dünyalar ve ayrı düşünceler çıkmayacak mı?

- İncil, Tevrat ve Kur'an. Bunlar aynı kaynağın doğruları. Tahrif edilmemiş, insan elinin ona dokunup ilâhî emirlerin dokularını bozmamış olunması şartıyla fark etmez.

Konuşmamı kısaca özetliyorum... Yaratıcı'yı size hatırlatmayan bir cisim ya da bir canlı var mı yeryüzünde?... Kâinat kimin eseri olabilir?

Güneş, yıldızlar, gezegenler, ışığı daha dünyamıza ulaşmayan sistemler... Uzak boşluğundaki bütün sistemlerin birbirlerine zarar vermeden yüzüşleri... Yerçekimi, rüzgârlar, okyanuslar, nehirler, rüzgârla döllenmeler, yanardağlar, suyun kaldırma gücü, bütün fizik kanunları kimin eseri?

Bir delikanlı yükseltiyordu sesini:

- Elektriği kim buldu? Ona bakıp gülmüştü:

— u, saaee dit Keşii. var uıam uiriitumiii ımjs. ctmcoı. juu-piklerin çakışı, yağmur, kar... Kâinat kitabının sistemler zincirinden birer halka sadece...

Sonuç şu: Yaratıcı'nın insanların içine yerleştirdiği inanç duygusunu yaşayan ve düşünebilen bir insan bulamamışsa, o mutlaka inanç engellidir... Bu, aklını yeterli yönetemediği için hir delildir...

Düşünen insanlarda inanç duygusunu bastırmaya bu yüzden kimsenin gücü yetmeyecektir... Bunun en önemli belgesi tarihtir...

Manevî eğitimsizliklerin faturası her çağda huzursuzluklar olarak ödetilmiştir toplumlara.

Gönderilmiş dini öğrenemeyenler, onun varlığından uzak Ititılmaya çalışılanlar, kendilerini yanlış yönelişlere bırakarak İnanç duygusunu gidermeye çalıştıkları için, toplumların sü-ı.kli başı ağrıtmıştır...

İlâç şu: Ham düşüncelerin kabuklarını Kur'an havanında döverek, akim ve yönelişlerin çizgi dışı olanlarını silip, özü ii ayan bir simyacı gibi yaşayacaksınız...

İşin özüne gelmek istiyorum. Adem Bey ruh inceliklerini ilgilemek için burada. "Haklar, verilen emek karşılığı" mesaimi vermek için bizleri burada topladığı

kanaatindeyim. "Ko-l.ıy kazanç peşinde olanlar servet düşmanı olanlardır. Verilen ••inek karşılığında iş yerleri ayakta kalırlar. Birlikte emek verelim ve emeğimizin karşılığını alalım. Ekmek yedikleri tezgahı hor kullananlar önce kendi ekmeklerini yitirirler. Buna göre uyumlu, huzurlu ve anlayışlı çalışalım." demekte. Mesajını aldım kendi payıma; sizler nasıl düşünmektesiniz bilmem.

Başka bir yorum yapmamıştı. Kâğıtlarım kürsüden toplayıp ? i'bine koymuş ve yerine geçmişti. Kapanış için konuşacaktı pıllon.

Anlamalı bakmıştı yanındaki delikanlıya ve o da aynı şekilde kulağına dudaklarını yaklaştırıp mırıldanmıştı:

- Bal, arının tarifine muhtaç bir ürün değildir...

Adem Bey toplantıyı noktalamadan hepsini birer birer süzmüştü. Babacan bir seslenişle onlara ulaşmaya çalışıyordu.

Sonuç neydi? Niçin toplanmışlardı burada ve niçin fikirlerini savunacaklardı? Herkes sadece bunun merakı içindeydi...

Adem Bey başlamıştı konuşmaya:

- Hepinize teşekkürlerimi sunuyorum. Çocuklar, bir merak vardı içimde. Uç insanları ve onların uç fikirlerini dinlemek... Konuştunuz, fikirlerinizi savundunuz... Benim vardığım sonuç şu:

Herkes içindeki hazineyi aramaktan vazgeçmemeli... Bence, kendinizi sorgulayın ve doğrularınızı kesinleştirmeye çalışın.

Şunu anladım: "En koyu cehalet, hakkında hiçbir şey bilmediğin bir şeyi reddetmektir. Kimse, bile bile kötü değildir; her kötülük bilgi sanılan bir bilgisizlikten gelir. Yapacağın en büyük yanlış, bir başkası için çalıştığına inanmaktır. Hayatı kaybetmekten daha acı bir şey vardır, bu da yaşamın manasını kaybetmek."

Bu iş yeri hepimizin ve hepimiz insanız. Benim ikazım şu: İş yerinizde huzuru arayın ve kendi mülkünüz gibi davranın. Size verilmiş bir fırsattır bu. Huzuru arayın, ama sakın huzuru bozan siz olmayın.

Yorum sizin çocuklar... Bence insan kendisini tanımışsa, hayatı ve onun manasını da anlamıştır. Bu toplantıların amacı sadece ufuk açmaktır...

BÖLÜM DÖRT

Armağan'ın ilçeden ayrılışının tam yedinci yılı dolmuştu... Fakülteyi bitirdiğinde ihtisas sınavını başarıyla hak etmişti...

Artık o mütehasssılık yolunda bir doktordu... Yedi yıldır ayrıldığı mekâna dönmeyişi, geride bıraktığı insanların yüreğinde derin acılar bırakmıştı... Annesinin, Maviş'in, hatta Nüfus-ÇU'mın telefonları bayatlamış bir inadın tepkisini kıramamışlı... Katı, aşınmayan bir protesto inatlaşması içine girmişti Armağan...

Güliden, öğreniminin beşinci yılında hukuk fakültesini bitirip, o çok özlemini duyduğu ilçeye dönmüş, stajını bile tamamlamıştı...

İnanılmaz bir heyecanla atılmıştı mesleğe... Ceza hukuku ıvukatıydı o artık...

Önüne çıkan taliplerini her defasında, evlenmeyi henüz düşünmediğini seslendirerek kibarca ugurlamıştı... Bu davranışı, kendi zihninde bile bir soruyu gündeme getiriyordu ister istemez.

İnanılmaz bir heyecanla atılmıştı mesleğe... Ceza hukuku ıvukatıydı o artık...

Adem Bey'le kopmayan bir bağ vardı aralarında. Ziyaretler ardı arkası kesilmeksizin sürüp gitmişti...

Artık gerilerde kalan "Uç fikirli sohbeti" iş yerinde müspet sonuçlar vermesine rağmen, çocukları bu olanları duyduklarında inanılmaz şekilde yadırgamışlardı...

Adem Bey, çocuklarının banttan dinlediği konuşmalarından sonra onlara güvenini aşın şekilde yitirmiş, bütün hareketlerini gizliden gizliye mercek altında tutmaya başlamıştı...

Çocukları babaları için duydukları evlilik hazırlıkları, konusunu üstü kapalı bile olsa, yüksek sesle ve çeşitli esprilerle gündeme getirmişler, bunda da oldukça başarı sağlamışlardı.

Artık bazı girişimlerini çocuklarından saklı tutmaya başlamıştı.

İlçedeki özel hastane tamamlanmış, beş yıldızlı otelin açılışı bile yapılmıştı... Ayrıca yörenin en güçlü tekstil fabrikası üretime başlamıştı... Bu yeni, seçkin "A.Ş."nin, seçkin ekibini, çok güvendiği elemanlarından Namık Bey'e kurdurmuş ve onu geniş yetkilerle donatmıştı.

Armağan'ı inanmayacağı bir sürpriz bekliyordu... Vekâlet vermesini istemişti ondan Namık Bey adına. Şaşırmıştı. "Adıma şirket kurar, hisse belirler, alır, satar" sözcükleri yazıyordu noterde verdiği vekaletnamede.

- Namık Bey!

- Bilmem, patronun emri. Ağzını sıkı tut, bu sır için ve faz-lı da kurcalama. Merakını giderebilmek için şu kadarını söyleviyim. Patron seni çok seviyor ve sana güveniyor...

Susmuş ve sevinmişti. Namık Bey'in de içinde bulunduğu, belli bir hisse verildiği şirketin ortağıydı Armağan. Bunu anlamıştı sadece...

Maaşı vardı. Yurttan ayrılmış, özel bir daire tutmuştu kendisine.

Yine görüşüyor, dertleşiyorlardı. Ayrılmaz bir parça olmuşlardı âdeta... Adem Bey ne vakit sıkılsa telefon açıp ya çağırıyor ya da:

- Müsait misin doktor, diye soruyor, dertleşmek için baskın ?•ıpiyordu...

Torunu yaşındaki delikanlıyla, yıldızı barıştı. Onunla gö-ı uşmediği anlarda bir boşluk hissediyordu hayatında. En azın-<I.uv telefon açıp dertleşiyordu... Yalnızlığın hüznü düşmüştü yüreğine. O diktiği, özenle baktığı bir fidan gibiydi Adem Bey'in hayatında... Ona güveniyordu...

Yaşı artık atmış sekize basmıştı. Nüfusçu çoktan emekli olmuştu bile. Artık evden camiye, camiden eve... Bazen kahvenin bahçesinde çay yudumlayarak tükeniyordu arta kalan günler...

Seçim vardı gündemde. Reis hâlâ yeniden seçilebilmek için yoğun çaba gösteriyordu... Armağan'ın ihtisasının noktalana* çağı günler gelip çatmıştı.

Adem Bey sevinçliydi. İlçeden iyi haberler geliyordu. Kadro tamamlanmış, hastane faaliyete geçmiş, otel farklı bir ihtişamla açılmış ve rağbet görmüştü... Müthiş bir alanı kaplamıştı otelin sahası. Emsallerinden farklı yanı, içkisiz ve aileye İii tap ediydi...

Tekstil, ihracatta en görkemli seviyesine ulaşmıştı. Hastan, büyük şehirlerdeki teknoloji ve ihtisası aratmayacak nitelikteydi

muığı aegışıK duyumlar onu son günlerde haddinden fazla hırpalamış ve üzmüştü... Bir çözüm arayışı içindeydi günlerdir... Çözüme ulaşmak için yoğunlaştırdığı düşünce yorgun ılışürmüştü Adem Bey'i...

Kırgındı çocuklarına. Yapmacık gülücükler, babalık şefkatinin verdiği hassasiyetle kırgınlığın üzerine çektiği perde... Ço-ı tıklarına hissiyatını sezdirmeyecek kadar başarılı sayılırdı...

Oynadığı mutluluk oyununun rolünde, gam yüklü duygula-1111 altında ezilişini ustalikle gizleyişiydi onu çocuklarıyla aynı ? ılının altında tutan...

Çocuklarının gölgesinde kaldıklarını savundukları, kişilik \ 1 n.s imalarının ön plana çıkmama hadisesinin engeli olarak crilişi, hissiyatını ve vicdanını yorgun düşürmüştü...

Önlerinde artık engel olmamak için bütün projelerini de ta-Mi.mılamıştı...

Günlerdir geç saatlere kadar çalışmıştı bunun için... O, münzevi yalnızlıkların ürpertisini her soluğunda duyan bir in-ııdı artık.

Projelerini tamamlayıp evdeki kasasına yerleştirmiş ve kilitli inişti. Bedbin, usanmış ve bitkin bir hâlde olmasına rağmen I ii m ii yansıtmamak için çırpınan bir hâli vardı aslında...

livinde ve yalnızdı. Saatine baktığında vaktin hayli geçmiş Olduğunu gördü. Telefonun yakınındaki koltuğa oturmuştu... Derin düşüncenin adamıydı ahizeyi kaldırdığında. Tereddüt !? indeydi ama yine de beynindeki düşünce galipti. Numaratö-H I 1.1 s tığında yüzündeki endişeye rağmen, umursamazlık ifa-

ı de vardı...

Armağan inanılmaz bir heyecan içindeydi yatağından fırla-ında... Işığı yakıp ahizeye sarılmıştı.

- Armağan.

Yüzündeki ifadenin şekli değişmişti. Yorgun bir sesti ve sahibini tanımıştı:

- Buyur Adem amca.

- Armağan, biraz vakitsiz ama gelebilir misin eve kadar?

- Kötü bir şey mi oldu?

- Yok bir şey. Birazcık iyi hissetmedim kendimi, evhamlandım işte.

- Hemen çıkıyorum. -Gel.

Bunları söyledikten sonra telefonu kapatmıştı.

Apar topar giyinip hazırlanmış, âdeta sokağa atmıştı kendisini. Caddenin kenarındaki çınar ağacının gövdesine bağlanmış taksi durağının ziline dokunmuştu...

Armağan'ın bütün ısrarlarına rağmen özel hastaneyi istemişti.

- Vücudumu ezberleyen bir dostum var orada: Prof. İhsan Yücel. Varır varmaz aramalısın onu.

Her şey istediği şekilde olmuştu. İhsan Bey de gelmişti mı ayene. Tahliller ve titiz bir tarama yapılmıştı vücudunda.

- Korkacak hiçbir şeyin yok, demişti. Sadece yorgunsun... Aşırı strese bağlı bir mide spazmı.

Teşhis buydu...

- Öyle diyorsan, öyledir doktor; dinleniriz. Çıkıyor muyum ..midi?

- Hayır! Birkaç gün burada misafirimiz olduktan sonra.

- İyi ya, öyle olsun

Günün ilerleyen saatlerinde çocukları da duymuşlardı has-1.11 andığını... Gelinleri, torunları ve çocukları... Hastane bir uğ-ıık yeri olmuştu onlar için...

Çocuklarının üçü birden İhsan Bey'in odasındaydı. İsa konuşuyordu hepsinin yerine de:

- Doktor Bey neyi var babamın?

- Önemli bir şey değil. Aşırı yorgunluk ve stres. Yakınmalar başlamıştı ardından:

- Dinlemiyor ki bizi. Siz de aileden sayılırsınız doktor. Ya-ı ırtık oldukça ilerledi. İşi bıraksın diyoruz; ikna etmek mümkün değil.

- Neyse, telâşlanmanıza sebep yok. Turp gibi hâlâ; korkma-

Mil.

- Anladım. Yarın sizinle biraz daha detaylı konuşmamız ODÜmkün olur mu?

- Neden olmasın.

- Armağan!

- Geldim efendim. İyisiniz ya?

- İyiyim, iyi. Yalnız uykusuz bıraktım seni.

- Fark etmez Adem amca, serde gençlik var. Üstelik alışkınız bizler...

İyi gördüm sizi.

- Geçti, iyiyim şu an. İhsan Bey'e söz verdiğim için buradayım. Yoksa çoktan çıkmıştım.

- Kalmanızda fayda var bence de. Yüzündeki ifade değişmişti patronun:

- Ne o, bilmediğim bir şey mi var yoksa?

- Allah korusun Adem amca, inanın ki hiçbir şeyiniz yok. Herkeste olabilecek şeyler bunlar... Sadece birkaç gün beyninizdeki bütün olumsuzlukları boşaltıp dinlenmeniz gerekiyor.

- Anladık. Düşünmeyiz canım...

Üç kardeş şirketin toplantı salonunda buluşmuştu. Babal n yüzünden bir burulduk vardı içlerinde.

Emektar çaycı kalmıştı yine ve şeytan dürtmüştü onu d İsa otoritesini daha bir başka hissettirmeye başlamıştı kan lerine bu akşam.

- Beni can kulağıyla dinlemenizi istiyorum. Babamız yor gun ve hasta. İnatçı ve hırslı. Bu yüzden de işi bırakmaya yi laşmıyor ne yapsak. Nasıl etsek de "yeter" diyebilsek ona? Bı nu ben de kestirebilmiş değilim doğrusu.

ı»a uuaz; uana aevlendirmişti konuşmayı:

- Şu yaşa geldik, üçümüz de babamızın gölgelerinden başka hiçbir şey değiliz... Hissedilir şekilde bir kişilik eksikliği mevcut üçümüzde de. Babam bütün başarıyı hâlâ kendisinde görüyor. Her alanda da hâlâ söz sahibi ne yazık ki o.

Devletin mecburi emeklilik yaşı bile atmış beş. Babam onu 11.1 asalı tam üç yıl oldu.

İdris ilk defa fikir yürütüyordu:

- Babam çok tecrübeli bir iş adamı; bunu kesinlikle unutmamamız gerekiyor. Bence o, bizlere bu haliyle bile lâzım. Yapılar temellerin üzerinde durmayı başarırlarmış. Bunu sakın göz ardı etmeye kalkışmayın. Şirket hâlâ onun tecrübesine muhtaç. Üstelik o, çok içli ve alıngandır. Nasıl bir el çektirise teşebbüste olduğunuzu az çok sezmekteyim. Bunu ne içimizde itİİaffuz eden olsun, ne de başkasının yanında.

Sert ve anlam dolu bir tepki veriyordu kardeşlerine:

- Sen neler söylüyorsun öyle... O senin kadar bizim de ba-İKimiz herhalde... Koruyucu meleği olma hemen de bir çaresi-n»! bakalım birlikte. Yanında üçümüzün şahsiyeti de silik. Göldüler olarak yaşadık kanatlarının altında.

- Ağabey, anlayamıyorum sizleri. Neden böyle düşünüyorsunuz anlayabilmiş değilim. İtibarımız var piyasada. Sınırsız harcama hakkımız var. Daha ne istiyorsunuz ki? Anlayamadığım tek konu işte bu.

- Budala! Hayat sadece yemek içmek, harcamak mı sence ha?

- Ağabey!

- Ne var?

jjuraKiayıp sigarasını uumaiuauİKLciii suum

- O başka!

Musa morali bozuk bir şekilde çıkışmıştı İdris'e:

- Ne o beyzadem! Yoksa müstakil iş sahibi olmaktan korkuyor musun? Beceremezsen bedava danışmanlık da yaparız sana korkma.

Karmaşıktı düşünceler. Üçü de usanç içinde ve huzursus lardı konuşurlarken:

- Bilmiyorum. Olacaksa da, dozunda olmalı bence.

- Tamam, dozunda. Yani kabul ediyorsun...

- Kırmadan ve evlâtça.

Hastanede farklı bir akşam başlamıştı. Önce çaycısı gelmişti ziyaretime. Durumu hiç de sakın değildi emektarın... Adem Bey, derin bir incelemeye almıştı önce ve sonra da seslenmişti:

- Gel bakalım.

Yaklaşmıştı; sönük bir çehresi vardı patronuna bakarken:

- İyisiniz ya beyim?

- İyiyim iyi. Yaptın mı söylediklerimi? Durgun ve buruktu:

- Ne o, beceremedin mi yoksa?

- Becerdim becermesine. -Eee?

- Şimdi vermesem.

- Neden?

- İki udu, otuz beş tane uyku

Cebinden küçük bir teyp çıkarıp patronuna uzatırken,

- Buyur bey, demişti.

- Tamam, sen gidebilirsin şimdi. Yalnız kalmak istiyorum.

- Tamam efendim de çocuklarınız da hastanedeler şu an. İM Hey ve Musa Bey doktorunuzun odasındalar.

- Anladım, sen git şimdi.

- Baş üstüne efendim.

Çaycı kapıyı kapatır kapatmaz teybi açmıştı...

(Hin batmak üzereydi. Oldukça tedirgin bir hâli vardı teybi dinlerken. Dikkat kesilmişti kapıya. Ayak seslerini duyar duy-ın.1/ . basmıştı teybin düğmesine. Usulca yastığının altına sür-müştü teybi ve uzanmıştı yatağının üzerine.

Akşamın fersiz ışıkları camdan içeriye doluyor ve çehresini 1 İli izliyordu. Yüzünde çöreklenen hüznün rengiyle karışıyor-du .Akşamın esmerliği...

Açılan kapıdan içeriye İsa ile Musa birlikte girmişti... Göz-rinin içine bakmıyordu. Bugün neşesi yoktu ve ıstırap çizgi-İtrli oynaşıyordu çehresinde. Çocuklarının sorularını kısa kısa ? ipliordu:

Nasılsın baba?

Eh işte. İla soruyordu:

Moraliniz bozuk. İla'ın bir nefes çekmişti ciğerlerine alev alev:

- Haa o gelmedi bugün.

- Neyse uyukum var. Siz de gidin. Musa tedirgin bakmıştı babasına:

- İyi de, akşama kadar yatıyorsunuz zaten.

- Doktor bol istirahat etmemi istedi.

- Tamam baba, sen bilirsin. Dinlen tabi. Hem şu dünya yükünü kim taşımış sonsuza kadar omuzlarında ki?

- Doğru bu! Kim beraberinde götürmüş ki kazandığını? Gün gelir bırakırsınız elbet üzölmeyin.

İsa heyecanlanmıştı:

- Tabi baba gez toz. Gerektiğı vakitlerde yine soralım sana.

- Bulursanız sorarsınız elbet!

- Allah korusun baba.

- Evlâdım, sözün gelişi işte, aklınıza hemen kötü şeyler gelmesin.

İki kardeş birbirlerine bakmışlardı... İsa elini öpmüştü

önce:

- Sen biraz daha istirahat et. Kendine iyi bak baba.

- Tamam, bakarız. Güle güle...

Onlar tam çıkış hazırlığımdayken İhsan Bey girmişti odaya. Onları birlikte uğurlamışlardı. Odanın kapısı örtöldüğünde İhsan Bey hastasını dikkatlice incelemişti. Dosyasını gözden geçirip Adem Bey'e:

- Bak dostum, ya elimdeki dosya yalan söylüyor ya da sizin çehreniz.
- Hayırdır doktor?
- Dosyadaki tahliller normal; ama moralin bozuk.
- Haa ona aldırmmamalısın. Ben iyiyim...
- Aldırma be doktor, senden de hiçbir şey saklanmıyor. Mo-1 ilim bozuk işte...
- Ben de onu araştırıyorum.
- Şey, yok bir şey.
- Yok bir şey, derken gözleriniz çok önemli bir şeyin olduğunu söylüyor...

- Eh ona benzer şeyler var aslında. Hani derler ya dostum: "Kvîât deniz suyuna benzer. Tuzludur içilmez, derindir geçil-

İİİ'H'Z."

- Anlıyorum. Ama onlar yetişkin insanlar. Çoluk çocuğa ka-nışmış hepsi de. Maddi sıkıntıları yok. Geniş bir iş sahan var. İ tırak onları, istedikleri gibi çalışıp kazansınlar. Sen de, kendine bak biraz.

- Doktor, senin dilinin altında da bir şeyler var. Sağlığım

lıo/.uk mu o kadar?

İhsan Bey birden toparlamıştı kendisini:

- Sağlığınla alâkası yok konuştuklarımın.
- O hâlde üzme beni.
- Çocuklarınızla ilgili!
- Bir kabalık mı ettiler size karşı?
- Hayır, bana karşı değil.

- Anlatsanız...

- Çocuklarınız sizin artık çalışmanızı istemiyorlar...

- Haa bu muydu söylemekte zorlandığınız? Artık ben onları r/.berledim doktor.

- Bu biraz farklı.

Durup, keskin bakmıştı gözlerine:

Kısaca izaha çalışmıştı:

- Yaşınız?

- Atmış sekiz.

- Onu biliyorum.

- Açıkça anlat doktor. Daha rahat izah etmelisin anlayabilmem için. Korkmayın doktor, bu ihtiyar delikanlının aklı yerinde hâlâ.

Bunları söylese de, rengi solmuştu konuşmasını sürdürürken...

- Buna güçleri yetmez, ancak böyle bir şeye teşebbüs edişleri çok üzer beni doğrusu.

- Onun için de buna fırsat vermemelisin?

- Anlamadım?

- Ne istediklerini biliyorsun.

- Doğru.

- Benden duymadınız yine de.

- Senden önce duydum, meraklanma.

Armağan girmişti odaya. Hayret içinde bakmıştı doktora ve Adem Bey'i incelemişti peşinden.

Bu anlamlı bakışın ardından doktora mırıldanıyordu:

- Nasılsınız hocam?

- Sağ ol Armağan. Ya sen?

Üzgünsünüz yine?

Sen yoksun diyedir.

Geldim işte. Yanındayım bu gece.

Tamam konuşuruz o hâlde...

Taburcu edilmişti. Gam yüklü bir yüreği vardı hastaneden nyrılırken... Çocuklar, babalarını şirkette işinin başında görün-ı 8 çok şaşırmışlardı.

İsa hayretini gizleyememişti babasını makamında görünce:

- Çıktın mı?

- Haa evet, çıktım...

Musa, arkasından İdris, babalarının elini öpmüşlerdi. Musa İi.11 ir soruyordu babasına:

- İyileştin mi baba?

- Pek sayılmaz.

tsa taşı gediğine koymuştu:

- Babacım hâlâ bıraktığın gibi buralar. Görüyorsun ki, batır-m.ıdık.

Adem Bey anlamlı seyrediyordu İsa'yı ve mırıldanıyordu:

- Üçünüz de oturun karşıma.

Birbirlerine hayretle bakmışlardı... Tedirginlik basmıştı lırpsini de. Babalarının dediğini yapıp, üçü de oturmuştu kar-tjısına. Pür dikkat, babalarının üzerinde birleşmişti bakışları.

Adem Bey sözü hiç uzatmadan konuşmuştu:

- İşi bırakıyorum!

Örtülü bir sevinç rüzgârı esmişti yüzlerde. İsa tercümanları olmuştu yine:

- Hayırdır baba çabuk pes ettin?

- Her neyse. Oldukça gecikmiş bir karardı da diyebilirsiniz... Önce oturup aranızda bunun "nasıl olması gerektiğini" tartışın ve sonunda beni notere çağırın. Bütün varlığımı üzerinize geçirip çekileyim köşeme.

İdris endişelenmişti:

- Baba çok yanlış bir karar bu.

Daha sözünü tamamlamamıştı. Kardeşleri sert tepki veriyordu İdris'e bakışlarıyla. Hiç önemsememişti o, ve konuşmasını sürdürüyordu:

- Hiç değilse dördüncü ortak siz olmalıydınız.

İsa, oldukça sert bir üslupla susturmaya çalışmıştı kardeşi ni:

- Budalalık etme! Görüyorsun ki, babam oldukça yorgun dinlenmeye ihtiyacı var.

Babaları içli içli bakıyordu ve İdris kahırlı bakışlarını dil misti ağabeyinin gözlerine:

- Görüyorum!

Bir sürtüşme başlamıştı aralarında:

- Yani, ortak olmasa şirketten ihtiyacı olan harcamala yapamayacak mı demek istiyorsun?

- busun! Dana şimdiden anlaşmazlık girdi arınıza. Musa arabulucu olarak girmişti söze:

- Bu anlaşmazlık sayılmaz babacığım.

- Pekâlâ, bana şunu söylemenizi istiyorum: Solak Holding ilçe mi bölünüyor, yoksa bölünmeden üçünüzün üzerine mi devrediliyor?

İsa kardeşlerine öncelik tanımadan müdahale etmişti:

- Şey, bölünmeden tabi ki babacım. Üçümüz de yönetimde ve değer bazında aynı haklara sahip olmalıyız.

Diğerlerine de bakıp sormuştu:

- Anlaştınız mı bari bu konuda? Musa:

- Bence mahsuru yok, diye mırıldanmıştı.

İdris'in üzerindeydi bütün gözler. Baba, ayrıca ona da sormuştu:

- Ya sen?

Güç durumdaydı. İçli bir nefes almıştı babasının gözlerine luıkarken... Dudaklarını sakız gibi çiğniyordu sıkıntısından. Hicap pırıltıları buhar buhar kaynaşıyordu siyah gözbebekle-

nıde:

- Babacım bölüşmeye ne gerek var, üzerinizde kalsın. Güç ?.izde olsun yine.

Babası da şaşırmıştı, kardeşler de bu söze. Hınç vardı yüz-lnrindeki ifadelerde. İdris aldırış etmiyordu hiçbirisine de.

- Bu da'bir fikir. Ancak, sorumluluğu da üzerinize bırakanı k noktalamak istiyorum buradaki görevimi. Bildiğiniz gibi,

rmız saygınlığınızı arum, auşuuuıı u u amayısın uııuuua umıa şevkle çalışır, muvaffak olursunuz. Babanın azalan aklıyla yürümez elbette bir holding!

Çehreler değişmişti yine. İdris'in gözlerinde buluşmuştu kuşkulu bakışlar ve anlamlı bir yaklaşım içinde müdahale etmişti baba:

- Bırakın şimdi suçlu aramay. Bunlar düşündüklerinizse, mertçe durmalısınız arkasında... Yok, öyle bir düşüncenin varlığından söz edilmemişse, alingan olmamalısınız bence... Neyse, şimdi beni iyi dinleyin. Bütün hazırlıklar en kısa zamanda yapılmalı. Noterde atılacak imza kalmalı sadece.

Şöyle ya da böyle. Bu sizlerin arzusuydu. Unutmayın... Babanın kuklası olmaktan kurtuluyorsunuz demektir bu en azından...

Holding sizindir bundan böyle çocuklar. Kutlarım sizleri, holdingi kazandınız. Fakat, henüz anlayamadığınız hassas bir konu var bunun arasında. Holdinge karşılık babanızı kaybettiniz.

Casus aramaya başlamışlardı aralarında ve bulmakta da gecikmemişlerdi. İki kardeş sert bakışlarıyla tehdit ediyorlardı İdris'i.

Adem Bey farkına varıp azarlamıştı onları yeniden:

- Size aranızdan suçlu aramamanızı söylemiştim az önce. Şayet, mutlaka bir delil istiyorsanız verebilirim de!

Elini ceketinin cebine indirip küçük bir teyp çıkarmıştı. Teybi masasının üzerine koymuş ve düğmesine basmıştı...

Kendi sesleriydi duydukları... Yüzlerine baktığında utanç çehrelerinde acımasızca tutuşmuştu...

Boğuntulu anlar yaşıyordu çocuklar... Başlar öne eğikti...

zım. Sizler için evlenmedim annenizin vefatından sonra. Yalnızlığı içime gömdüm, tükenmeyen gecelerimde...

Evlenmedim. Hastalık var, güç yetmezlik var hayatın içinde. Şu hâlimle bile hanginizin köşesinde kalsam eşiniz "buyursun" der?

Bunu düşündünüz mü hiç daha önce?... Hele de akıl hastası yaftası vurulmak istenilen bir babayı! Dilerim, çocuklarınız yalnızlık günlerinizde size aynı sonu yakıştırmassın...

Sizlere kırgınım. Bunu inkâr edemem. Çünkü babalar da insandır. Onlarda da alınganlıklar vardır, hem de en ileri boyutlarda.

Onlarda kırılırlar ve onlarda ağlarlar... Şimdilik, yani devir imzasını atacağım güne kadar evimdeyim. Ondan sonra bu ?..chri de terk ediyorum... Ne ziyaretinizi ne de aramanızı istemiyorum bundan sonra. Bu veda oldukça hazin olacağı benziyor çünkü... Doğup büyüdüğüm ilçeye dönüyorum... Yüreğimi ıırada bırakmıştım yıllarca öncesi.

Tıpkı toprağını benimsemeyen egzotik bir bitki gibi yaşamıştım bu şehirde. Biraz da sizler çalışın.

- Affedersin baba...

- Affedersin baba...

- Affedersin baba...

- Affetmem, çok zor çocuklar. Ben sizleri rüzgârın hırçın ? -işlerinden bile sakınmışım bugüne gelinceye kadar. Ancak, luşarılı olmanız için yine de yürekten dua edeceğimden şüp-İu'iiiz olmasın.

Beni hiç düşünmeyin. Bu yetmiş merdiven dayayan deli-

- Hadi bakalım diledikleriniz oldu işte.

İdris hareketlenmişti. Eline yapışmıştı odadan çıkarken:

- Baba, beni de mi affetmedin?

Buruk bir tebessüm vardı kuruyan dudaklarında:

- Sen oldukça onlardan farklıydın çocuk... Yeter mi bu kadarı? Başını önüne eğdiğinde çoktan ıslanmıştı kirpikleri...

Şoföre bile gerek duymamıştı. Özel eşyalarını taşımıştı çaycı arabasının bagajına. Kasasmdaki özel evraklarını doldurmuştu öncesinden çantasına. En son, emektar çaycısıyla da ve-dalaşmıştı.

Duygularına hâkim olmaya özen gösteriyordu. Kendisini inanılmaz şekilde sıkmıştı. Açılan kapısından yorgun binmişti arabasına ve yine kontağı açmazdan önce, yorgun bir el salla-yışm ardından kapamıştı aracın kapısını...

Çocukları ve idarî görevde bulunan elemanlar, sıralanmışlardı vedalaşırken. Çocukları taştan heykelleri andırıyorlardı onu uğurlarken...

Yıllardır emek verdiği, çılgıncasına kafa yorduğu alın teri döktüğü iş yerinden hüznün komasında, içler acısı bir manzarada ayrılışı yıkmıştı onu...

Yorgun sallanan ellerin uzağmdaydı artık. Derin bir nefes almıştı... Doğru evine sürmüştü arabasını...

- Erken geldiniz. Rahatsız mısınız yoksa?

- Yok canım, iyileştik ya. Emekli oldum, emekli. Bir müddet evdeyim... Daha sonra da belki başka bir yerlerde... Nasıl, gelir misiniz sizler de benimle?

- Emriniz olur beyim. Yoksa!...

- Haa, satmadık canım. Burası yine bizim. Sıkıldıkça, bakarsın gelip yine de kalabiliriz hani.

Şimdi ben istirahatteyim. Arayan olursa, dinlendiğimi söylersiniz.

- Baş üstüne efendim. Canınızın çektiği bir yemek var mı?

- Sen işini bilirsın.

Armağan ihtisasını tamamlamıştı. İlk müjdeyi Adem Bey'e vermek için koşmuştu... Bugün tam sekizinci yılı bitmiş, ilçeden ayrılışının dokuzuncu yılından gün almıştı... Evde olduğunu biliyordu. Geldiğinde Adem Bey bahçedeydi. Sarmaşıkların üzerini ahenkle ördüğü çardakta oturmuştu. Salih Efendi semaver kaynatmıştı onun için ve aheste aheste çayını yudumlu-yordu.

Armağan'ı karşısında bulunca gözlerinin içi gülmüştü sevinçten.

- Gel bakalım Armağan.

Akşamın uçuk rengi düşmeye başlamıştı bahçeye. Âdeta, bakışlarıyla test ediyordu karşısında bekleyen delikanlıyı:

dan önce:

- İhtisası tamamladım efendim.

- Bu çok güzel işte. Tebrik ederim.

- Sayenizde efendim.

- Bırak şimdi bunları ve ikinci güzel haberini ver bakalım.

- Bedelli askerlik işi de tamam. Yani, gününde başvurdum.

- Sen şuna daha iki ay buralardayız desene.

- Evet efendim.

- Nüfusçu'ya çok özlettin kendini. Anneannen ve annene de... Susmuş ve konuşmak istememişti nedense...

Armağan bedelli askerliğini tamamlamış, teskeresini alır almaz soluğu yine İstanbul'da almıştı ve yine ilk ziyareti Adem Bey'e olmuştu...

- Emrinizdeyim efendim.

- Tam bir asker tekmili. Kendini hazır hissediyor musun yani?

- Sayenizde efendim.

- Artık hastanenin baştabibi sensin. Benzer yanlarımız var seninle çocuk. İkimiz de kaçarcasına ayrıldığımız o ilçeye dönüyoruz.

İkimizin de dönüşü muhteşem olacak. Ben çocuklarım.ı karşı kendimi yeniden ifade edebilmek için başlayacağım ha-

nın?

Cevabı yine sükûtu olmuştu, Armağan'm.

Bir haber ilçenin üzerine dehşetli bir bomba tesiriyle düşmüştü... Birkaç gün içinde, sınımsız kuşatmıştı ilçenin ufuklarını.

Yeni bir patron geliyordu ilçeye ve bu "Adem Solak"ti... O, yeni baştan onarılan ve muhteşem bir manzarası olan ilçedeki «•vine yerleşmişti bile...

Nüfuscuların hanesi bayram yaşıyordu günlerdir. Ayrılık tükenmiş, özlemler oldukça giderilmişti... Armağan, artık Burçak Hastanesi'nin baştabibiydi... Buna bağlı olarak Burçak fakstil ve Burçak Otel de vardı ve Adem Bey bu tesislerin sahibi ve başıydı.

Bu haber çok ama çok konuşulmuştu ilçede... Nüfusçu, Adem Bey ve Armağan'la birlikte yeniden itibar kazanmıştı...

Eski dostlarının arasından, ondan çocukları ve torunları İQİN iş isteyenler, aracı olması için ricacılar çalışıyordu kapısını.

Artık, Burçak A.Ş.'li günler başlamıştı ilçede. Eski reis, küskün arkadaşının kapısını çalmayan tek insandı ilçede...

Son üç seçimdir kazanamamıştı. Yine seçim vardı gün-ılfimde...

şündüğü eşine karar verememişti adayların arasından... Kendisi de yıllardır cevabını bulamamıştı aslında bu tutumunun...

İzdivaç teklifinde bulunanları inceliyor ve kesin bir kararlılıkla reddediyordu...

Kıyası değışikti düşüncesinde. Gönlü bir fotoğraf çizmişti ve sahibini arıyordu. Armağan silinmeyen bir iz düşürmüştü anlaşılan yüreğine... Kalbinin değışmeyen tek argümanıydı o yıllardır. Fakat o vehim hâlâ kemirmekteydi beynini...

Geldiğini duyduğu günden beri heyecan doluydu. Onu görmek, bir bahane bularak uğrayıp, tebrik etmek istiyordu aslında. Fakat, bir türlü cesaretini toplayamamıştı nedense.

Günler yorucuydu, hatta bir vuslat özlemi içindeydi. Kendisine bile izah edemeyeceği yürek çarpıntılarının işkencesini yaşıyordu Gülden... "Ah Adem hoca olsaydı..." yoktu o artık. Daha fazla dayanamamıştı dünyanın kahrına ve arkasında hazin bir hikâye bırakarak, kendisinden ayrı yaşayan eşi ve çocuklarına, hatta bütün seven ve sevmeyenlerine ebediyen veda etmişti...

Adem Hoca ölmüştü o ilçeye döndüğünde...

Bölüm Beş

"Her muhit kuşatılır, her muhkem bölge düşer, Hakikat karşısında dil susar, belge düşer... Dolunayın hilâli, gündüzün gecesi var, Ovaya gölge salan, dağa da gölge düşer..."

Bugün hava, sert rüzgârların kuşatması altındaydı. Deniz ınıılmaz öfkelerle kabarıyor, iri azgın dalgalar köpürtüp gö-:• doğru çekiyor ve yeniden hırçın şaklayışlarıyla inip, keskin 11 ruşlarıyla kamçılıyordu suları...

Mevsim artık sonbaharı bile eskitmek üzere olduğu günlerini yaşıyordu... Yaz aylarında, tıpkı göçmen kuşlar gibi ilçeyi wiit edinen turistler, Akdeniz'in bu şirin ilçesini buruk veda-lurla terk etmeye hazırlanıyordu...

Çok az turist kalmıştı ilçede... Yoğun talebin ardından, yine İtki sakinliğine dönmüştü ilçe...

Aslında geçip giden yıllar çok şeyi değıştirmişti ilçede...

um davasının şokuyla sarsılmıştı. Eski reisin oğlu Çolak Suat, yirmi dokuz yıllık karısını boşamıştı...

İki kız çocuğu vardı boşadığı eşinden ve ikisini de evlendirmiş torunları olmuştu.

Son yıllarda hep işlerinin iyi gitmeyişinden yakınmıştı Hayat ona arzularının hiçbirisini de vermemişti anlattıkları göre.

Evliliğe ilk adım attığında Nüfusçu'nun kızını istemişti. Aldığı cevap belki de hayatının ilk şokunu yaşatmıştı ona...

İlçenin belediye reisiydi babası. O da babasından devrale çıktı... Bütün hayallerini yıllardır reislik üzerine kurmuştu Suat. İkinci şokunu reisliği, babasından alamadığında yaşamıştı Babası ona:

"Bu defalık da..." demişti her seferinde...

Hüsrân, yıllar öncesinde kendisine verilen bu vaadin olumsuzluklara açılan kapısıydı. Onu, iç zindanlarında müebbol hapse kilitlemişti...

Reisliği, yine kaybetmişti babası... Gençlik çağlarındaki on candan arkadaşının, Küskün Adem lakabıyla tanıdığı Adem Solak'm ilçeye dönüp, yeniden gönüllerde taht kurusuyla yenik düşmüştü eski reis...

Adem Bey tecrübeli, inatçı, kurt bir is adamıydı ve çevre inanılmaz şekilde genişlemişti. Hastane, özel okul, beş yıldızlı otel ve tekstil kralı olmuştu yörede... Yıkılmaz bir kale görü mü mündeydi artık ilçede... Fakirler, atak insanlar iş sahibi olmuştu yanında.

Halkın dilinde çok eski bir aşk ihanetinin intikamının alındığı söylentileri dolaşıyordu. O küskün yürek, öcünü çok acımasızca alıyordu eski arkadaşından.

Yıkılış, çok debdebeli başlamıştı. Yaşlı reis, eski itibarının yanı sıra maddi imkânlarını da yitirmeye başlamıştı. Hatta, yuvanın temellerindeki çatırtı, sarmaya başlamıştı ilçeyi...

Oğlunun tam yirmi dokuz yıllık evliliği son bulmuştu; ve sesler yükseliyordu günbegün:

- Onlardan her şey beklenir...
- Daha kötü olsunlar. Az mı zulmettiler fakir fukaraya!...
- Kanun yumruklarıydı bir zamanlar...
- Alma mazlumun ahım, çıkar aheste aheste...
- Kadına yazık oldu...

- Aslında kurtuldu fukara. Az mı ettiler zavallıya. Bir ekmek, bir tokmak...

- Derler ki, kızları istemişler annelerinin ayrılmasını...

Halkın dilinde çeşitli yorumlar vardı. Herkes, dilediği şekil-ılo konuşup meseleyi abartmıştı...

Eski reis artık yaşlanmıştı. Gönül yorgunlukları da yıllara rklenince, bedeni biraz daha yıpranmıştı...

Hüzünlü bir sonbahar akşammdaydı ilçe. Koyu bir bulut tabakası örtmüştü semalarını...

Toroslar'm tepesini yalayarak esen bir rüzgâr, kara bulutla-ım kâbus renkli örtüsünü incitmeye başlamış, hatta, onları yer yor parçalamıştı. Çatıların tepelerinde ıslıklaşıyor, evlerin pencerelerine hırçın tokatlar indirerek esiyordu...

içii Dır seyirle inceliyordu babasını. Dikkatini kısık bir sesle çekmek ister gibiydi:

- Baba!

Eski reis, kirpiklerini indirmiş, anlamlı bir seyir tutturmuştu oğlunun gözlerinde:

- Söyle.

Çekingen, inadına alingan ve sitem doluydu sesi:

- Dargın mıyız hâlâ?

Gözlerini başka istikâmete çekmişti onu cevaplarırken. Oldukça küskün bir yüreğin ifadesi sinmişti çehresine. Sigarasından taze bir duman çekmişti ciğerlerine ve kahırlı bir solukla üflüyordu dudaklarının arasından:

- Ne güzel ettin de boşadın karını; mı deseydim?

- Baba, anlayışlı olmalısın biraz da. Ben hiç sevmemiştim ki onu.

- Yirmi dokuz yıl sonra mı hatırladın sevmediğini?

Başını hafifçe önüne eğmişti. Konuşurken, babasının gözlerinin içine bakmaya cesareti yoktu anlaşılan.

- Sadece seni kırmamak içindi o...

Keskin bir dokunuştaydı bakışları. Küçümseyen, azarcı öfkesini frenliyordu. Babasına karşı saygısını yitirmemiş intibamı veren, düşük tonlu bir sesi vardı.

- Yaa demek öyle ha? Ben istedim diye evlendin, çoluk ço-

- İsteseydin, yani üzerinde dursaydım Hasret'i alırdın bana.

Elem doluydu babanın çehresi. Eski bir yarayı deşelemişti Suat...

- Bu düşüncenin rüzgârına kapılıp, yanlış oynadık hep yıllarca. İnsanların fikirlerini, hatta gönüllerini yumrukla ya da parayla kazanma yolunu seçtik.

Bu yöntemle yaptığım evlilik unutmamalısın ki, bana hayatımın azabını yaşattı bir ömür boyu. Sana da aynı azabı yaşatmamak içindi üzerine gitmeyişim...

Sen onu yaşamadın, bilmezsin. Böylesi evliliklerde erkek, mazinin üzerindeki külleri deşelemekten bile ürperti duyarak yaşar...

Konuşurken, terler bulgur bulgur sökülüyordu yüzündeki deriden... Keskin çizgilerin istilâsına uğrayan çehre alev ren-gindeydi:

- Sen, Küskün Adem dedikleri insanı bilir misin?

- Kim bilmez ki?

Sesi biraz daha düşmüştü. Bir fısıltı şeklini almıştı konuşması:

- Ona neden Küskün Adem dediklerini de bilir misin?

- Bilirim! Annemi istermiş gençliğinde. Sen, ondan daha /engin ve güçlü olduğun için seni tercih etmiş annem.

- Başka?

- Annem için gönlü ondaymış derler öncesinde. Sen reis oğluymuşsun. Geleceğin reisi gözüyle bakılıyormuş sana.

Nefret çizgileri istilâ etmişti suratım:

- Ot geldin, saman gideceksin dünyadan. Pirincin içindeki taşı ayıklayamıyorsun hâlâ...

- Sen, babanın sana yaptığı fedakârlığı yapmadın bana.

- Hâlâ orada mısın? Başka şeyler konuştuğumuzu sanıyordum ben...

Önce sorumun cevabını anlamalısın. Bak, herkesin dilinde bir türkü, bitip tükenmeyen içli bir hikâye oldu hayatımız. Sen bile başkaları kadar rahat söyleyebiliyorsun. "Annemin gönlü ondaymış, sen aralarına kara çalı gibi girmişsin." diyebiliyor-sun sorulduğunda.

Oysa ben, bunları hatırlamak bile istememiştim. Biliyor musun, bir erkek için en zor kabuldür bu hayatında. O kuşku, o vehim ve o eziklikle yaşadım işte.

Annenin gözlerinin içine anbean, biraz duygusal, biraz derin baksam ve karşılığını aynı ölçülerde alısam, severek baktığım o gözlerin kirpiklerinin hançerleri delerdi yüreğimi. Ömür boyu vicdanımda dağlaşan azabın şokunu yaşattı bana hayat.

Ben yaşadım, sen aynı işkenceleri yaşamamalısın diye üzerinde durmamıştım... Anladın mı şimdi beni?

- Ama sen aldın!

Acı acı yutkunuyordu Reis: -Keşke...

- Baba!

Hiç göstermek istemediği bir yanını sergiliyordu Reis... Islak gözlerine aldırış etmeksizin bekliyordu oğlunun gözlerinin içinde:

- Baba, bırak şimdi mazinin seni üzen iklimlerinde dolaşmayı da beni dinle biraz. Bir görev düştü yine sana. Babamsın, başarmalısın bu defa.

Konuşmak için hiç hazırlıklı değildi Reis. Duyguların etkisiyle buharlanan gözler, fırsat vermiyordu konuşması için.

Suat sözlerine devam etmişti fırsatı değerlendirip:

- Baba sahi, o yıllar öncesi yarım bıraktığımız işi yeniden canlandırmak ister misin ha?

Hayret ifadesi vardı babasının gözlerinde. Güçlkle mınl-danmıştı:

- Anlamadım?

- Ben evlenmek istiyorum.

Düşüncesi biraz daha karışmış, ışıklar biraz daha netleşmişti gözlerinde:

- Kiminle?

Başını önüne eğmişti korkusundan ama yine de yüreklen-dirmişti kendisini mırıldanmıştı. Sesi oldukça titrekti:

- Yarım kalmış bir hikâye işte.

- Bunun için mi boşadm karını?

- İster!

- Nereden biliyorsun?

- İster dedim ya! Sen orada kal ve görevini yap sadece!

- Olmaz o iş.

- Baba!

- Yakışık almaz dedim sana.

- Neden?

- Ben olmayacak duaya amin demedim hayatımda.

- Bunun duası tamam dedim ya sana.

- Sen çıkarsana şu ağzındaki baklayı.

- Ben Armağan'ın babasıyım!

Reis beyninden vurulmuş gibi çırpınmıştı önce. Elindeki sigaranın izmaritini hırsıyla bastırmıştı kül tablasına. Alevlenen bakışlarıyla tutuşturuyordu odanın içini:

- Neee?...

Gözleri şimşekler çakıyordu durmadan Suat'a bakarken. Yaşlı adam akordu bozuk, düzensiz bir sesle bağırıyordu:

- Ulan it! Arkadaşlık ünsiyetinin kan bağı kadar kutsal olduğunu bilmez misin sen?

Suat tedirgin ve ürkekti. Tehlikeyi sezen bir kaplumbağa gibi elbisesinin içinde büzülüp kalmıştı...

Yaşlı adam teessürün tezahürüne kaptırmıştı yorgun bedenini... Kâbus dolu edaların eşliğinde çırpınıslara bırakmıştı kendisini... Hazin bir nefesle içini çekerek haykırmıştı:

- Yalan!

- xjvgl uaua:

- Bilmez misin ki Nüfusçu yıllardır suçluyu tükenmeyen bir sabırla arar. Sanırım bu çaba onu mükâfatlandırmak için değil.

- Biliyorum!

- Onu bulduğu an vuracağına yeminli olduğunu da biliyor muydun?

- Biliyorum.

Babası sesini iyiden iyiye yükseltmişti:

- Ulan bilirsin de hâlâ ne demeye sır küpünü kendi ellerinle kırmak için cüret edersin?

- Barışırız!

İçini söken bir soluk daha tazelemişti Reis. Önünde duran sigara paketine uzanmıştı. Titreyen dudaklarının arasına bir sigara sıkıştırabilmiş, ferî çekilen parmaklarıyla güçlükle  akmıştı  akmağını. Soğuk bir ter nöbeti daha s k n etmişti yüzünden.

- Benim tanıdığım Nüfusçu yemin etmi se, gereğini yapar sonuçta...

- Benim tanıdığım Reis de korkmazdı baba.

Reis kararlıydı. Sert bir lisanla uyarıyordu oğlunu:

- Vazgeç dedim sana.

- Vazgeçmem! Sen gidip istemezsen, yemin ederim ki ben bir fırsatını bulup isterim Hasret'i babasından.

Reis dudaklarını hınçlı çöküşlerle eziyordu dişlerinin arasında:

- Deşelememelisin küllerin üzerini dedim sana.

olacaktım engelledin. Bunu yapamayacaksın baba!

- Olsaydın elindeyse. Bu, babanın oğluna hediye vereceği bir makam mı ki, baban sana reislik versin?

- Engelledin en azından. Hep önümde aşılmayan dağ oldun. Baban gibi fedakârlığı düşünmedin oğlun için.

- Yine menfaat var düşüncelerinde ve yine kaypaksın!

- Baba bunun şakası yok. Yemin ettim!

Sıkıntısı kalbinin atışlarını bile değiştirmişti Reis'in...

- Nasıl oldu, anlatır mısın şunu? Hiç inandırıcı değilsin "Ben Armağan'ın babasıyım." derken. Seni kesin bir lisanla reddeden, beğenmediğini yüreklice seslendiren o kız, nasıl olur da senin anlattığın gibi korkunç bir işi tutar? İnsan inanır mı buna?

- O tutmadı. Reis kızmıştı yine:

- Olmamış bir işin pisliğini de almamalısın üzerine.

- O hâlde biraz sabret ve dinle beni.

- Anlat!

- İstemiştik babasından. Senin de bildiğin gibi aldığımız olumsuz cevap çileden çıkarmıştı beni. Ne yapsam hazmede-memiştim. Sana ne kadar ısrarımı belli etmeye çalışsam kızıyor, kesiyordun sözlerimi. Üstesinden gelemeyince, yani seni aşamayınca umudumu da kesmiştim. Fakat, ne yapsam çıkmıyordu aklımdan baba. Çok sevmiştim onu. Teklifini bu yüzden kabul etmek zorunda kalmıştım. Ayşe, onu unutturur sanmış-

nına alıp, nayırlı olsuna gelmişti bize... Hasret evde yalnız olmalıydı.

Şeytan kanıma karışıp, damarlarımda dolaşmaya başlamış-ı... Bir kaçamak yapıp ayrılmıştım yanınızdan... Sarhoş bir düşünceyle soluğu kapılarının önünde almıştım. Evlerinin ışığı yanıyordu. Hiç düşünmeden zillerini çalmıştım... Az sonra duyduğum ses onundu. 'Kim o?' diye ses vermişti dışarıya.

- Benim, reisin oğlu Suat, diyebilmişim. Titrek bir sesi vardı:

- Babamlar sizdeler.

- Biliyorum. Gözlüğünü evde unutmuş. Babamla bir şeyler okuyacaklarmış, demiştim.

Konuşmamıştı. Ses, soluk kesilmişti ve ben bekliyordum dışarıda. Biraz sonra kapı hafifçe aralandı. Gözlüğü uzatıyordu kapının aralığından...

Elime hayatımın fırsatı geçmişti o an. Kapıya olanca gücümle dayanıp açtım, içeriye girer girmez kapıyı kapadım ve çılglık atmasına fırsat vermemek için ağzını elimle sıkı sıkı kapadım.

Şimdi inandın mı baba? Zorla! Reisin oğluna "yok" diyişin cezasını veriyordum ona. Öyle yetiştirmiştin çünkü beni. Biz efendiydik, herkes kölemizdi. Bize "yok" denilemezdi baba... Sen de söyledin ya biraz evvel. İnsanların duygularını bile yumruklarımızla idaremez altına alırız ya da parayla. Ben de senden gördüğümü yaptım, günah benim mi şimdi?

- İğrenç bir hikâye anlattığın. O, en yakın arkadaşımın kızıydı her şeyden önce.

üücü oamıı umusu oıurauKiajı odanın duvarlarına:

- Defool!...

- Öfke de bir şeyi hâletmez baba. Bunu da biliyor muydun? Hataların işlendikten sonra dönülmez oluşu hakikattir. Bence bundan sonra Nüfusçu'yu kızını bana vermeye nasıl ikna edeceğimiz üzerinde düşünmeliyiz.

- Asla! Bu sır duyulduktan sonra ne yapsak Nüfusçu seni vuracaktır, unutma bunu!

Yüreklenmişti bir kere, anlamlı bakıyordu babasının gözlerine:

- Adam vurmak kolay mı söylediğin kadar?

- Belki de sen onu... Sonuç neyi yaşatır bizlere şimdiden bilinmez. Unut, içinde kalsın o sır ve günahınla birlikte git bu dünyadan.

- Babasıyım onun!

- Sus artık, rezil herif! Daha fazla tahammülüm kalmadı seni dinlemeye. Zerre kadar aklın varsa eğer, vazgeç ve günahlarının affı için yalvar Allah'a...

- Vazgeçmem!

- Sen eceline susamışsın. Benim bundan sonra yapabileceğim hiçbir şey yok bu hususta. En fazla bir dostumu da sen kaybettirmiş olursun bana. Ben de bir evlâttan olurum bu akıl-

Annesi yanlarına geldiğinde tuhaf bir bakışı vardı onlara. Belli ki, bir şeyler sezmişti... Sofralarını kurmuştu önlerine... İştahsız bir atıştırmanın sonunda Suat, usulca sofradan kalkıp odasına geçmişti...

İçi içine sığmaz bir hâldeydi... Yıllar yılı beyninin ses ve mez mahzenleri arasında saklayıp, hücre mahkûmu gibi tuttuğu sırrı bugün azat etmişti...

Sigarasını dumanlamıştı... Odanın içinde huzursuz voltalar atarak döneleyip duruyordu... Neden sonra odanın balkona açılan kapısından gölge gibi dışarıya süzülüp, rahatlamak için derin derin nefeslenmeye başlamıştı...

Deniz, hâlâ hırçın dalgaların kıyasıya boğuştuğu bir alandı... Geceyle benzerlik vardı aralarında... Dalgalar kıyasıya vuruyordu kıyılara. Suat, sermest bir eda içinde çekiyordu sigarasının dumanını, içine.

Uzaklara, çok uzaklara bakıyordu. Gemilerin fenerleri vuruyordu devleşen dalgaların üzerlerine.

Bulutları hoyrat bir rüzgâr alıp, Toroslar'ın tepesine sürük-lüyordu... Yıldızlar açığa çıkmıştı bu yüzden.

Limanını az önce terk eden bir gemiye perçinlemişti gözlerini. Düşünüyor, dudaklarının arasında küçülen sigarasını sö-mürüyordu...

Yıllar yılı içinde hapsettiği mahkûmu kaçırmıştı. Bu yüzden suçluluk vardı yüzünün renginde...

O dar ufukları genişletemediği hâlde, hâdiseleri bütün bo-226

ı Dirakmış, gözlerini tavana dikip öylece kalmıştı.

Aslında bütünüyle şeniyet hissini yitirmişti. Düzgün bir muhasebe yapamayacağını anlamıştı en azından ve bölük pörçük düşüncelerin işkencesini duya duya geceyi uykusuz gözlerle sabaha bağlamıştı...

Denizin arşafı daha bir düzelmişti bugün... Dalgalar iyiden iyiye sakinleşmiş ve uykuya vermişti kendisini...

Karşılarda, daha uzak mesafelerde, uçuk bir benzin, hüznünü andıran rengi vardı semaların...

Reis henüz kalkmamıştı yatağından. Yetmişine merdiven dayayan annesi ayaktaıdı. İlçe çoktan hareketlenmişti Annesi, oğlu daha kahvaltısını bile yapmadan sessiz sedasız evden ayrılırken sormuştu:

- Nereye?

- İşe.

- Çayın hazırdaı.

Duraklayıp, anlamlı bir seyirle incelemişti yaşlı kadını.

- İştahım yok. Mağazayı açtıktan sonra çorba isterim.

- İyi ya, sen bilirsin. Güle güle.

- Eyvallah.

Annesi aklına bir soru gelince, aceleci bir lisanla bekletmişti Suat'ı:

- Dur hele biraz. Sahi, akşamki hararetli konuşmanız neydi?

- Babama sormadın mı?

- Hayır.

- Aldırma, boş ver. Yani, yoktu bir şey.

- Yahut da, çok şey vardı denilemez mi?

- Bu kadarını sezdin madem, daha ne derinleştiriyorsun ki?

- Bilmek istiyorum.

- Haa, şu kadarını bilmende fayda var. Sana bir yardımcı getirmek istiyorum.

- Boşandıktan sonra mı?

- Onu değil.

- Ya, kimi?

Zorlanmış, acı acı yutkunmuş ve sonra da, vazgeçmişti söylemekten:

- Akşam konuşuruz. İşim var şimdi.

Annesi beynine çakılan bir sözü ulaştırıyordu arkasından:

- Babanı dinlemelisin bu konuda. Geriye dönüp öfkeyle seslenmişti:

- Hani hiçbir şey bilmiyordun?!

- Keşke duymamış olsaydım.

- Ne yazık ki, duymuşsun işte.

- Babanı dinlemelisin.

İkaz dolu bir ritimdeydi bu ses. Karşılığı yine itiraz olmuştu:

- Anne şunu bilmelisiniz ki, ok yaydan çıktı.

- Oklar hâlâ kılıfında ve sakın onları yerinden çıkarmayı deneme!

- Hayır anne, bu defa sadece kendi doğrularımın üzerinde yürümek istiyorum. Sonu tufan bile olsa!

- Yanlış yaparsın oğul. Baban eski kurttur, onu dinlemelisin bence.

O ifrit bir aklın rüzgârına kapıldığının larkmaa Diye di... Gerçekleri hep umursamadan göz ardı ederek yaşamıştı. Karmaşık bir ruh yapısı içinde çırpılmışlar verdiğinin bilincinde dahi değildi.

Sıkıntılarını sorgulayamadığı için, yine buhranlarını yaşıyordu. Aslında, bütün yol ayrımlarında çoğunlukla yanılgıların adresine doğru yürüyen, kayıp bir yolcusuydu o hayatın... Belki de, hep kendisine uzanmasını arzuladığı görünmez bir elin beklentisi vardı çaresizliklerinde...

Öfkeli bulutlar sarmıştı tepesini yine. Kör bir cesaretin peşine takılmıştı; sürüklendiğinin farkında bile olmadan gidiyordu onunla...

Nüfusçu'nun evinin önüne geldiğinde, saat henüz sekiz otuzdu... Biraz oralarda bekleyip koyup kotardıktan sonra ani bir tereddüdün baskısıyla kararından cayıp dükkânından yana çevirmişti yolunu...

Gerilimli, gönülsüz ve mustaripti tezgâhın başına geçtiğinde... Çay söylemişti ve sigarasını eksiltmiyordu dudağından... İçeriye duman istilâ etmişti.

Sık sık saatine bakışı, zamanı ne kadar güç erittiğinin bir belgesi gibi yansıyor. Son baktığında, yelkovanla akrep on bir hanesinin üzerinde buluşmuşlardı...

Mutsuzluk, öfkesini kudurtan bir hâl almıştı dünyasında... Elli bir yaşındaydı. Saçları eskisi kadar gür değildi bu yüzden. Çizgiler oluşmuştu yüzünde ve gücünü belli ölçüde yitirmişti. Yıllar çok şeyini almıştı onun da elinden... İçli, derin bir nefesin ardından efkâr dolu bir "Of..."la aralamıştı kuruyan dudaklarını.

Belki de, olumsuzluklarını test eden en belirgin itirafıydı

varın ayıuazııuarınaa...

Yerinden usulca kalkıp mağazanın kapısını umursamaz bir duyarsızlık içinde kapamıştı... Dünyayı bir pula satan gamsız edalar içinde yürüyordu kaldırımlarda. Yeniden, az önce geriye döndüğü yolların üzerindeydi adımları...

Ona göre mantıklı, hatta insanca bir işti tutmak için kendisini yüreklendirdiği...

Herkesin merakla beklediği paslanmış bir sırrı duyuracaktı ve bir oğul, bir de kadın sahibi olacaktı. İffetini temizleyecekti Has-ret'in... Belki de hayatının en dürüst işini başaracaktı böylece.

Boşandığı karısı geliyordu ara ara gözlerinin önüne ve kızları, torunları... Kadını, küçümseyen bir eda içinde seyrediyordu Suat'ı... Bir ses yeryüzünü inletircesine yayılıyordu kâinata:

"Vicdan azabından kurtulmak mı? Sen hayatın boyunca azap ektin dünyaya. Azap biçeceksin, azaaap!"

Dişlerini sıkıyordu kıyasıya ve dudaklarını çiğniyordu dişlerinin arasına verip. Nüfusçu'nun kapısının önüne geldiğinde soluk soluğaydı. Sıkıntıları yüzünden henüz kontrolü altına alamadığı heyecan, onu gittikçe bunaltıyor, nefesi kapaklarını fırlatmış yanardağlar gibi hararet püskürtüyordu.

Bulgur bulgur terler kabarmıştı alnında. Evin ziline üzerine çöken bir parmak sesini duyurmayı başarmıştı içeriye...

Bitkin bir hâldeydi beklerken. Artık, iş işten çoktan geçmişti bile...

Maviş aralamıştı kapıyı. Toparlanmış hatta şaşırmıştı. Çekingen bir tavırla bakıyordu yaşlı kadının suratına. Yorgun bir sesle duyurmuştu kendisini:

- Şey, girmeyeyim teyze. Müsaitse buraya kadar gelebilir mi diyecektim de.

- Gir evlâdım, yabancı mısın?

- Bir şey söyleyip gidecektim.

- İyi ya sen bilirsin.

Konuşmaları kulağına kadar geliyordu Nüfusçu'nun. Sesi tanımıştı o da. Yanlarında belirmişti konuşurlarken:

- Hayırdır Suat? Girsene içeriye.

- Girmeyeyim Dursun amca. Birkaç dakika vaktin varsa...

- Vaktim çok, gel hele.

- Dışarıya çıksan diyordum da.

- Allah Allah! Abdest aldım, camiye gidecektim. Bekle o hâlde.

- Tamam...

Ayakkabılarını giyip çıkmıştı Nüfusçu. İlçenin güneyine dönüktü istikâmetleri.

Biraz yürüdükten sonra yolun kenarındaki kıraathaneye ilişmişti gözleri... Sokağın, geniş meydanında durmuşlardı ikisi de.

- Şurada bir çay içsek?

- Evlât, kahveye girmem şimdi.

- Hem bir şeyler konuşup, hem de çay içsek demiştim.

- Meraklandirdin doğrusu beni. Kahveye girmeye ne gerek evlâdım, şuracıkta anlat her neyse.

Kararsızlık içinde çırpınıyordu... Az sonra cesaretini toplayıp hazırlamıştı kendisini... Seyrek fasıllarla aynı hareketleri

»LU. duygusal, açılmamış bir sesi vardı konuşmaya çabalarken:

- Dursun amca, bana kızmamaya çalışılmaz mı? Şaşırmıştı Nüfusçu:

- Hayırdır Suat? Seni bugüne kadar böylesine ezik görmemiştim doğrusu. Bir sıkıntın olmalı senin.

- Var ya. O sıkıntının tek çaresi de sensin Dursun amca. Buruk bir tebessüm belirmişti yaşlı adamın dudaklarında.

- Ulan hergele, senin sıkıntına amcan çare de ne diye ezilip büzölürsün öyle?

Az da olsa rahatlamıştı Suat. Biraz öncesine nazaran durulmuş, vuzuha kavuşmuş bir çehresi vardı. Heyecanı birazcık olsun yatışmış, yüzündeki terler soğumuş, o hırçın çizgilerin gerginliği az da olsa yumuşamıştı... Sakin bir deniz kadar anlamlı ve dikkatliydi bakışları... Yaşlı adamın çakır gözlerindeki ummanlarda kendisini yitirmişçesine hayran bir seyir tutturmuştu. Şefkati bekleyen bir hâli vardı onu incelerken. Onun limanına sığınmak istercesine yakarış içindeydi sesinin tonu:

- Dursun amca biliyorsun ki, ben karımdan boşandım.

Yaşlı adam yolun kıyısında durmuş, dikkat kesilmişti Suat'a. Hilkinin sırrını çözecekmiş gibi derin ve anlam doluydu bakışları:

- Evet.

- Şey, evlenmek istiyorum da.

Garip bir seyir tutturmuştu üzerinde ve biraz daha dikkatli bakıyordu suratına:

- Bunu oturup babanla konuşmanız gerekmez mi?

- " Kendi işini kendin halletmelisin." dedi bana

- Belli ki kızmış, boşandığın için sana.

Biraz önceki müşfik çehre değişmişti. Mesajını aldığını Suat'a hissettirircesine gözlerini kısarak daha etkili bir vechhe kazandırmıştı kendisine:

- Hem ne yapabilirim ki senin için?

- Dursun amca ben Hasret'i istiyorum; Allah'ın emri Pey-gamber'in kavliyle...

Öfkesini yutkunmak için çırpınmıştı bir an:

- İyi de, evlâdım, yine bir usul hatası var davranışlarında. Yolun ortasında, damdan düşer gibi Allah Allah! Biliyorsun ki, yıllar öncesinde bile Hasret seni istememişti. Şu yaşta kalkıp da nasıl söylenir ona ki? Hem gençliğinde istemeyen, şimdi ister mi?

- Şey Dursun amca, şimdi isteyebilir. Çünkü, şartlar o günlerden çok daha farklı ikimiz için de.

- Neymiş ki, o değişik olan şartlar?

- Bilmem, siz bir sorun isterseniz. Kızmıştı anlaşılan:

- Bak evlâdım, bu yol ortasında olacak iş değil. Dahası Hasret başımızdan geçen o talihsiz hikâyeden sonra hiç kimseyle evlenmeme karârı aldı. Onu yeniden incitmek istemem. Unut-malısın bence bu meseleyi. Ne talipliler çıkmıştı ama o hiç yorum yapmaksızın, "Olmaz." diyerek kesip atmıştı.

- İçimde öyle bir his var Dursun amca. Bu defa mutlaka "evet" diyecektir.

Yaşlı adam garipleşmişti. Öfkesini açığa vurmamak için sabırla direniyordu:

- Dursun amca, ben Armağanın babasıyım.

Nüfusçu bir an için duyduklarına inanamamıştı. Depreme tutulmuş bina gibi sallandığını hissetmişti önce. Aptallaşmış, düşüncesi durmuştu âdeta. Bön bön bakıyordu Suat'ın gözlerinin içine...

Alnındaki deri kırışıklarla doluydu... Oval alnın üzerine düşen dalgalı kırçıl saçlar dikenleşmişti ve her birisi beynine zehirli hançerler gibi batıp çıkmaktaydı... Dehşet verici bir manzaraydı o şimdi... Terler boncuk boncuk sökülmeğe başlamıştı yüzündeki derinden... Kaşları inadına gerilmişti. Birden alevlenen gözler çakmak çakmak parlayıp sönerken, Suat'ı tehdit eden keskinlikteydi takındığı tavrı...

Gayrı ihtiyarî zuhur eden bütün hareketleri iç alemindeki şaşkınlıkla irtibatlıydı...

Dürüst kişiliği kadar siyasetçi, kurt bir politikacı yanı da vardı Nüfusçu'nun.

Derin bir soluk indirmişti ciğerlerine. Hiçbir şey olmamış gibi değişmeye zorluyordu kendisini...

Aslında, ince ince bir titreyiş içindeydi vücudu ve bunu gizlemesi hiç de mümkün olmamıştı...

Kendisini inanılmaz bir şekilde sıkmaya başlamıştı titreyişini giderebilmek için ama başaramamıştı ne yapsa.

Sesine yansımıştı bedenindeki titreyiş:

- Şok ettin beni Suat. Herkesten şüphelenmiştim ama senden asla... En yakın dostların böyle kaypaklıkları inan hiç geçmemişti aklımdan... Ne de olsa önce bunu senin yaptığından emin olmam gerekiyor... Bana doğruları anlatır mısın baştan?

ezik duygular içindeydi izahı:

- Affedersin Dursun amca... Çok arzulu istemiştim onu biliyorsunuz siz de. "Yok" diyişini kabullenememişim doğrusu...

Sana olan saygımın gereğiymiş sükûtum. Babamın isteği üzerine sonunda boşadığım kadınla evlenmişim. Bizim eve "hayırlı olsun" için geldiğiniz gündü... Yanınızdan ayrılıp sizin eve koşmuştum. Kapıyı çaldım açmadı. Baban gözlüğünü evde unutmuş, istiyor dedim...

Getirdi sonuçta... Aralanan kapıya yüklendim ve açtım...

Nüfusçu güçlükle duruyordu ayakta. Bir an kendisinden geçmiş gibi bağırmişti:

- Yeteer!...

Sesine susturucu takmıştı az sonra. Güçlükle soluyordu, fakat direniyordu ayakta durabilmek için.

- Bak, sen şimdi buracıkta bekle. Hasret'e de sorayım aynı hâdiseyi. O da senin anlattığın gibi anlatırsa, mesele yok. Hâllerimiz endişen olmasın...

Nefesi alev alevdi yaşlı adamın. Artık, gizleyemediği öfkesiyle zor duruyordu ayakta. Dudakları harareten yapış yapıştı. Güçlükle açıyordu onları konuşurken:

- Sen bekle burada, ben hemen dönerim. İffetimiz temizlenmiş de olur işin sonunda. Yıllardır acı çektik bu yüzden biliyorsun.

Çözememişti yaşlı adamı Suat. Boynunu bükmişti sadece. Sanki kanı donmuştu damarlarında. Beyni çalışmıyor, bir robot gibi ya da bir kukla gibi duruyordu yerinde...

Yönü az ilerideki kıraathanenin bahçesine dönüktü... Dalgın, bön bakışlarıyla seyrediyordu yoldan gelip geçen insanları...

Güneş tepeye dikilmek için uğraşıyordu... Ezana, yarım saatlik bir zaman kalmıştı...

Nüfusçu yalpalayan adımlarla dengesi bozulan vücudunu eve kadar zor taşımıştı...

Hasret bahçede olmalıydı. Maviş çıkmıştı ilk olarak karşısına:

- Ne diyordu o adam?

Bozuk öfkesiyle cevaplamıştı Maviş'i:

- Yok bir şey.

Maviş derinleştirmek istiyordu konuyu:

- Gelmezdi pek, diye ısrar ediyordu.

- Bir işi varmış anlaşılan. Hasret nerede?

- Bahçede. Nüfusçu! Bir değişiklik var bugün sende. Öfke buhar buhar ağıyordu soluğundan:

- Maviş, varma üzerime şimdi, sonra konuşuruz.

Evin bahçeye açılan kapısına yönlendirmişti adımlarını. Maviş arkasından baka kalmıştı...

Bahçenin kenarında yeşilin en canlı tonları gülümserdi insana... Desen desen, renk renk çiçeklerin mor güllerin arasında dolaşırken, portakal ağaçları, zeytin ağaçları ve frenk incirleri, limon ve nar ağaçları bir başka lisanla kuşatırlardı insanın ruhunu...

^.^ ugvumu uu ununun aıunaan seyrealıırlı çardaktan. Mevsimin sonbahara veda seremonisini hazırladığı şu günlerde bile bahçe muhteşemdi... O, işlerini yoluna koyduktan hemen sonra soluğunu bahçede alır, sitemlerini burada defterinin

sayfalarına işler, gamlarını burada Toroslar'dan esen rüzgârların önüne katarak eritmeye çalışırdı...

Çardakta oturmuştu. Yine duygularının yoğunluğunun esiriydi... Kalemı vardı elinde ve defterinin sayfası açıktı...

Yıllar onu yaşlandırsa bile, çok şey çalamamıştı aslında. Mutlaka fizikî eksiklikleri olmuştu, aynı tazeliğinde değildi cildi; ama yine de güzel sayılırdı... Gözlerini Toroslar'ın bulutlarla sarmaş dolaş olduğu doruklarına dikmişti...

Yıllardır, manastıra kendisini kapatmış bir rahibe hayatıydı yaşamaya çalıştığı... Bütün hayatı bu bahçede ve ahşap evin duvarları arasındaydı... Kendisini maneviyata adanmıştı... Sır küpü delinmemişti yıllardır... Beyninin katı, ses vermez duvarlarının arasına hapsetmişti o talihsiz gecenin acılarını...

Oğlu ona "abla" diyordu ve gocunmuyordu bunun için. Şefkat duygularındaki incelik, başkalarınınkinden daha farklı ve daha şeffaftı...

Toroslar'm başına toplanan alaca bulutlarda bekliyordu gözleri. İç argümanlarından inciler dizmeye çalışıyordu defterinin sayfasına.

Satırlara bile sır vermemişti senelerdir... Keskin bir çağrı ile irkilmişti:

- Hasreeet!...

Bu çağrı, bu sesin azametindeki sertlik, duyguların huşu veren ritmindeki hazzın şeklini değiştirmişti.

Gözlerini sesin geldiği istikâmete dikip, hummalı bir seyirle bakmıştı... Babasıyla göz göze gelince toparlanmış, defterin sayfasını kapatıp karşısında hazır ol vaziyette durmuştu...

Nüfusçu başım hafifçe önüne yıkmıştı. Gözlerine bakamıyordu sorusunu sorarken... Utancın renginde bir sesi vardı:

- Hasret!

- Efendim baba?

- Sana bir şeyler soracağım. Buna sadece "evet" ya da "hayır" diye karşılık vermek yeterli.

İyiden iyiye şaşırmıştı:

- Evet baba

- Reisin Suat geldi, "Armağan'm babası benim." dedi. Evet mi, hayır mı?

Hasret şiddetli bir sarsıntı geçirmişti duyar duymaz. Hayretini iki heceli bir kelimeyle açığa vuruyordu:

- Baba!

- O bunları bana anlattı diyorum sana. Doğru mu, yanlış mı? Sadece bunu söyleyeceksin.

Münzevi çaresizliklerin ıstırapıydı gözlerinden yansıyan. Yakarış dolu, titrek bir sesle frenlemek istiyordu babasını:

- Bu konu kapanmıştı.

Gözlerini Hasret'in gözlerine dikmişti Nüfusçu:

- O yara hiç kapanmamıştı benim yüreğimde. Bak kızım; belirsizlik arz eden hâdiselerin arkasına sığınıp, onun göz kır-pışlarma perdeler çekerek yaşamak, yarınlar uzanacak en kahpe tehlikelerin devamını onursuzca bekleyişle iç içe yaşamaktan ibarettir.

Seni sınamak, yanıltarak ağızından haber almak yöntemi de-suyıymış.

Kızıl 'kızıl olmuştu yüzü ve hiç beklenmedik bir anda celallenmiş, bahçe dolusu bir nara atmıştı:

- Doğru mu bunlar?!...

Bitkin bir hâldeydi Hasret. Baş fersiz bir hareketle düşmüştü önüne. Gözleri solgun, benzi uçtu. İçli, dolukan bir sesi vardı babasını cevaplarırken. Artık sır küpü çatlatılmıştı:

- Doğru, diyebilmişti sadece ve gözlerinden tespih taneleri gibi sıralanmıştı yaşlar... O kolunu parçalayan kurşunlar da bendendi baba; ölmedi...

Öğle ezanı oldukça yakındı... Nüfusçu Hasret'ten cevabı alır almaz, bahçenin patika taşlarının üzerinden sendeleyerek yürüyüp içeriye geçmişti... Maviş vardı arkasında. Onu gölgesi gibi takipteydi.

- Ne bu telâş Nüfusçu?

- Hatun, Allah aşkına bir müddet ilgilenme benimle! Konuşuruz sonra dedim ya.

- Değiştin birden. Bağırılmazdın bana hiç.

Yalvarırcasına bakmıştı gözlerine. Gözleri buhar buhar kaynıyordu eşine bakarken:

- Maviş kırmam seni. Gel gör ki, bana birazcık zaman tanınmalısın. Peşimde gölgem gibi dolaşırsan kızdırırsın.

Yatak odasına geçmişti hızlı hızlı ve fazla beklemeden çıkmıştı dışarıya.

Maviş dayanamamış, yeniden sormuştu:

Soluk soluğa gelmişti sokağın meydanına. Esnaf işiyle meşguldü. Etrafından gelip geçenlere aldırış bile etmeden o kafasındaki adrese doğru yürüyordu... Ona odaklanmıştı düşüncesi, sadece ona...

Çakır gözlerinden parlayan şedit ışıklar, ürperti vericiydi. Suat'ı aramıştı bıraktığı noktada... Oradaydı. Görünce derin bir nefes almıştı ve aceleci adımlarla yaklaşmıştı yanına.

Suat Nüfusçu'yu görür görmez, sırtını yasladığı palmiye ağacından çekmiş, mahcup bir yüzle hazır ol vaziyetine geçmişti karşısında... Yaklaştığında o müthiş bakışların derinliklerinde boğulur gibi hissetmişti kendisini... Kuşkulu bir karşılık veriyordu bakışları, ve boğuntulu bir sesle mırıldanıyordu:

- Doğru muymuş Dursun amca?

Kahrını gizlemek için çırpınmıştı önce. Beceremeyince öfke dolu bir sesle cevaplamıştı Suat'ı:

- Doğruymuş ya!

Cebinden paketini çıkartıp, sigara tutuşturmuştu ince ince seğiren dudaklarının arasına... Çakmağını çıkıp, yanık bir tiryaki ustalığıyla çekmişti dumanını sigaranın ve yine aynı efkârla bırakmıştı dışarıya.

- Yalnız, bir teklifim var bunun için sana.

Kuşkuyla sevinç bir aradaydı Suat'ın yüreğinde. Hiç düşünmeden cevaplamıştı Nüfusçu'yu:

- Emrin olur Dursun amca.

- Başımız önümüze eğik gezdik yıllardır. Şu kahvenin için-

Keskin bakışlarını dikmişti Suat'a:

- Nasıl, yapabilecek misin söylediklerimi?

Kaypak bir zeminde hissetmeye başlamıştı kendisini. Bir şekilde hâl ve hareketlerine sinen tedirginlik, gözlerinden iç dünyasının mahrem sırlarını döküyordu dışarıya. Buruk bir kabul vardı sıkıntılı dudaklarının arasında:

- Sen çağırırsan yaparım. Kabul etmişti Nüfusçu:

- Gel benimle.

Yıllardır çay içmek için bile girmemişti içeriye. Sadece kahvenin bahçesinde oturur, çayını içer, sohbet ederdi.

Kahvenin önündeki meydanlıkta durmuştu ve Suat'a talimat veriyordu:

- Sen burada dur şimdi.

- Tamam Dursun amca.

Kahvenin kapısını açıp içeriye dalmıştı. Birkaç adım yürüdükten sonra durup içeridekileri gözden geçirmiş ve beklenmedik bir davette bulunmuştu onlara.

Tavla ve iskambil oynayanların, masaların etrafında oturan seyircilerin dikkatini çeken, şaşırtıcı bir sesi vardı:

- Komşular. Beni tanıyanlar ve tanımayanlar. Hepinizden Nüfusçu Dursun'un bir ricası var. Birkaç dakikalığına meşguliyetlerinizi bırakıp, kahvenin önündeki meydanlıkta toplanmanızı istiyorum sizlerden. Eski reisin oğlu Suat'ın bir itirafı olacak. Hepinizin huzurunda, yılların merakını bitirecek bir itirafı bu... Özellikle benim için çok önem taşımakta bu itiraf. Gelir

natırı sayılır bir kalabalık toplanmıştı... Kahve boşalmış, meydandaki kalabalığı gören esnaf çıkmıştı dükkânlarından...

Suat, kalabalığın karşısında kâbus dolu bir edaya kaptırmıştı kendisini. İnce bir titreyiştir almıştı vücudunu. İçini çekerek, derinleştirdiği nefesini kalabalığın arasında güçlkle yinelemeye çalışıyordu.

Nüfusçu, herkesin yerini aldığı bir sırada Suat'ın yanma yaklaşmış kalabalığa çevirmişti yüzünü:

Gizleyemediği öfkenin sarsıntısına kapılan bedeni yorgun düşürmüştü, onu ve kalbinin atışlarının ikazını hissediyordu:

- Komşular, diye yükseltmişti sesini. Çoğunuz tanırırsınız Nü-fusçu'yu... Hayatım boyunca bilerek hiç kimseye haksızlık ettiğimi hatırlamıyorum... Gelin görün ki, aranızda yıllardır acıların en kahpesiyle yaşadım... Kızıma "yolsuz", torunuma "piç" denildi... Şimdi sizlere bu iğrenç oyunu nasıl işlediğini itiraf edecek Suat.

Dinleyin, sır küpü delindi ve karar sizin bundan böyle.

Herkes koyu bir merakın içindeydi ve gözler aynı noktada, Suat'ın üzerinde birleşmişti...

Kalabalığı dikkatle incelerken gözlerindeki ifade, bıçağı gören kurbanın ürküntüsünü yansıtıyordu...

- Kavak yellerinin başımda deli deli estiği günlerdi, diye başlamıştı konuşmasına. Askerden yeni dönmüştüm. Babam evlenmem için hazırlık yapıyordu ve annem bana sormuştu: "Kimi istersin?" Hasret'i demiştim. Babam gitti ve ısrarla istedi. Candan arkadaşım gibi bildiğiniz gibi Dursun amca babamın. Hasret "Olmaz." demişti ve ben yıkılmışım aldığım haberle...

1. zulmüm yaralıydı evlensem de.

Reisin oğlu bir kız tarafından istenmemiş, reddedilmişti. Bu reddiye içimde büyüdü ve canavarlaştı o günlerde.

Dursun amca evliliğimizin ikinci haftasında "hayırlı olsun" için gelmişti. İçimdeki o canavar irademi benden almıştı o an.

Yanlarından ayrılıp evlerine gittim. Baban gözlüğünü istiyor diyerek Hasret'e kapıyı açtırdım. Aralanan kapıya omuz verip, içeriye girdim ve elimle ağzını kapatıp çığlıklarını kestim. Zor kullandım, olanlar da oldu işte. Hasret suçsuzdu.

İşte komşular, huzurunuzda yıllar sonra olsa bile gerçekleri anlattım ve rahatladım. Şimdi de bu azabı içimden söküp atmak için eşimi boşadım. Hasret'i Allah'ın emri, Peygamber'in kavliyle hepinizin önünde Dursun amcadan istiyorum.

Kalabalık şaşkınlık içinde çalkalanıp kaynaşmaya başlamıştı. Havada helezonlar çizerek arşa çekilen öfkeli bir ses çekmişti dikkatleri.

Açıkça küçümseyiş ve aşağılayan bir eda, Nüfusçu'nun çehresinde, çizgiler, korkunç derinlikler kazandırmıştı.

- Yıllardır bizi küçülten, yere baktıran hikâyeyi sahibinden dinlediniz. Şimdi de kızımı istemekte. Sizce versek mi?

- Ver!

- Ver!

- Ver! -Ver!

Soluğunu güçlükle alıp vermekteydi Nüfusçu... Suat'a bir adım daha yaklaşmıştı. Derin derin bakıyordu gözlerinin içine. Anlamalı bir sesi vardı:

Buruk bir sevincin dalgalanışı göze çarpıyordu suratında...

- Hep istedim onu ağa. Yine de istiyorum işte.

- Küçük yerlerin kanunları çok büyük olur. Ya kanunlar ne söyler onu da bilir misin?

Elini hışım ile indirmişti beline. Tabancanın kabzasını sıkıca kavramış ve çeker çekmez tetiğe götürmüştü parmağını.

Kalabalığın kaynaşmaları paniği artırmıştı. Sesler, acı acı çığlıklar çekiliyordu gökyüzüne. Suat çaresizliği yudumlayan bakışlarla panikteydi. Sessizlik, kurşun sesleriyle bozuluyor ve ufukları parçalayan acı bir çığlık çekiliyordu semalara:

- Köpeek!...

Nüfusçu tetiğe peş peşe dokunmuştu...

Kalabalık kaynaşmış, panik artmıştı. Sesler, acı acı çığlıklar halinde çekiliyordu gökyüzüne... Kuşlar uçuş istikâmetlerini bile değiştirmişlerdi havada...

Suat çaresizliği acı acı yudumlayarak cansız serilmişti kahvenin önündeki meydanlığa...

Nüfusçu'nun kanı damarlarında donmuştu; tıpkı bakışları gibi. Hiç hareket etmeden Suat'ın can verişini seyretmişti bir müddet...

Kalabalıktaki huzursuz kaynaşmaları gözden geçirmişti son defa; ve yine derin bir nefes almıştı:

- Oh be! Rahatladım işte...

Yılların tükenmeyen azabını işte bu kelimelerin üzerine yüklemişti...

Başka hiçbir şey söylememişti. Tabancası elinde, yönünü evlerinden yana çevirip yürümüşü...

kuşatmıştı meydanı... Reis duyup koşmuştu ve annesi... Kızlarına duyurulmuştu sonra haber ve yakınlarına... Meydan, bir ağıt yerine dönmüşü çok geçmeden...

Çığlıklar, beddualar ve tehditler savruluyordu yer yer... Meydanda toplanan insanların yüzlerinde tek ifade şekliydi şaşkınlık...

Polis çok çabuk davranmıştı. Nüfusçu yorgun adımlarla yürürken, daha evine ulaşmadan kesilmişti yolu.

Bir sesin azameti dumura uğrayan aklın hücrelerini harekete geçiriyordu...

- Duuur! Teslim ol!...

Durmuştu ve sesin geldiği istikâmete yönünü çevirip beklemeye koyulmuştu. Anlamalı bakıyordu polislere ve ortalığı velveleye veren aracın siren sesine dikkat kesilmişti... Oldukça rahattı. Yorgunluğu sinmişti hareketlerine sadece. Elinde maskot gibi oynadığı tabancasını uzatmıştı kendisine yaklaşan polise.

İlçede fısıltı gazetesi bugün en popüler tirajındaydı. Haber bir solukta ve abartılı bir şekilde yayılmıştı ilçede...

Paslanmış bir sır küpü, çok fena parçalanmıştı. Hasret'in eski nişanlısı eczacı, haberi duyar duymaz tezgâhın üzerine acımasızca indirmişti yumruklarını.

- Soysuuuz!...

En korkunç bomba, ilçede kurulan özel hastanenin baştabibinin odasında patlatılmıştı.

Armağan neye uğradığını bilememişti haberi aldığıında. Önce telefonu çalmıştı. Ahizedeki ağlayan sesin sahibini hemen tanımıştı:

a Kupu Kırıldı oğul. Babam katil oldu, katiil!

- Ablaaa!...

- Yavrum, koş!

Hasret ahizeyi elinden bıraktığında annesi bekliyordu yanında. Dayanamamıştı anlaşılan, oturduğu koltuğun üzerine pelte pelte yığılıp kalmıştı Hasret...

Annesi feryat ederek sarılmıştı kızına:

- Bu da mı gelecekti başımıza?...

Gözyaşları, anne ve kızı boğacak gibiydi... Ana kız birbirlerine sıkı sıkı sarılmışlardı.

- Anne işte bu yüzden ifade edememiştim kendimi. Odanın içinde ürperti veren, vehmi gittikçe artıran sıkıntılı

bir hava vardı. Gözyaşlarına yetiyordu güçleri... Armağan'ı bekliyorlardı ikisi de cankurtaran simidi gibi...

Armağan kapatır kapatmaz yeniden telefon çalmıştı. Aceleci bir şaşkınlık içinde yerinden almıştı ahizeyi.

Aşınası olduğu bir ses, otoriter bir emir ulaştırıyordu Arma-ğan'a:

- Ben Adem.

- Buyur Adem amca.

Aşağıda arabanın içindeyim ve seni bekliyorum. Bir haber aldım. Taşkınılık istemem, yanıma gel.

Kalbinin atışları bile değişmişti. Tedirgin hâli titreyişe dö-246

Evden aldığı haberi doğruluyordu Adem Bey'in açıklamaları. Koşarak inmişti aşağıya ve aracın açık duran kapısından içeriye kendisini âdeta bir külçe gibi atıp, bırakmıştı koltuğun üzerine.

Kapı kapatılmıştı. Arkada Adem Bey oturuyordu ve şoföre emri de o vermişti:

- Emniyet Müdürlüğü'ne.

Bakamamıştı yüzüne Adem Bey'in. Dişlerini sıkıyordu sürekli ve başını arkaya yaslayıp kalmıştı öylece.

Arkalarından en az beş araç dolusu insan takipteydi onları... Adem Bey derinleştirmemişti meseleyi. Hatta hiç konuşmamıştı yol boyu...

Daha neler olacaktı? İlçede yeniden edindiği kişilik, uzun yılların üzerini örtmeye yetmediği o sn1, yeniden oturmuştu gündeme. Belki de eskisinden bile zor durumda kalacaktı. Üstesinden gelemeyeceği, altından kalkamayacağı sözler savrula-caktı vakitli vakitsiz...

Gam öylesine çökmüştü ki omuzlarına, perişan bir hâli vardı. Çocukluk günlerini hatırlamıştı. Yol boyu o günlerin dehşetini yaşamaya başlamıştı yemden.

Nüfusçu'nun her şüphelendiği insanın önünde, kendisini günah keçisi durumuna getirdiği günleri... Tekmelerle, tokatlarla yerlerde sürünüşünü; tozun kirin arasında belendiği o inanılmaz günleri hatırlamıştı.

Hafızasından silmek için çırpındığı o azap günlerini yaşıyordu yeniden... Okul sıraları, liseli bir kıza ilân-ı aşkı. Ne kadar hadiseyi sığdırmaya çalışmıştı o kısacık yola...

Sevememişti kimseyi o yüzden. Ya da yüreğinin derinliklerine gömmüştü duygularını.

Liseli bir kıza bırakmıştı kalbini ve ilk ve son seslendirişiy-di duygularını... O, hayatında iz bırakan, onurunu yok sayan, gururunu fena hâlde hırpalayan günü hatırlamıştı yine. Kâbusun koyulaştığı şu anda beyin, o günün azabını da eklemişti bilincine.

O günlerde bahar en ihtişamlı dekorlarını kurmuştu ilçede. Genellikle üç renk hâkimdi tabiatı. Beyaz badanalı evler, yeşilin her tonuyla tabiatı kucaklayışı ve höykürüşü; Akdeniz'in mavi suları eşliğinde, yakın bir akşamın alacılığı vardı ufukta...

Okuldan henüz yeni çıkmışlardı. Günlerdir aklına hâkim bir duygu yoğunluğu vardı yüreğinde... Başında deli deli esen bir sevdanın yeli, onu her akşam okul çıkışında Gülden'in peşine takmaya başlamıştı... Bunu sadece kendi yüreği biliyordu.

Gülden, o derin Ve anlam dolu bakışlardan bir şeyler hissetmiş, hatta bazen iradesini dizginleyemeyip o da kendisini zaman zaman bakışların akışına kaptırmış, umut vermişti Arma-ğan'a...

İşte, Gülden'in bakışlarına verdiği olumlu tepkinin hayatında kalan izleri...

En son, beklediği anı da yakalamıştı. Gülden birlikte yürüdüğü arkadaşlarından ayrılmıştı... Bir kırtasiye dükkânına girmişti... Armağan caddenin kenarındaki sedir ağacının altında durup, Gülden'in kırtasiyeciden çıkışını beklemişti.

Yalnızdı. Yolu, beklediği ağacın hemen yanından uğrayacaktı... Geliyordu ve göz göze gelmişlerdi yakınından geçerken. İçli, derin bakışları vardı Armağan'm; ve Gülden onu fark etmişti... İlk selâm Gülden'dendi. Her şey lehteydi:

Kalbinin atışını değiştirmişti bu ses. Heyecanlanmıştı elinde olmadan...

- Merhaba.

- Hayırdır birisini mi bekliyorsun?

- Evet.

- Önemli bir arkadaş olmalı.

Derin bir nefes almıştı gözlerinin içine bakarken:

- Bilmem, kabul ederse şayet çok önemli bir arkadaşım olacak.

- Merak ettim.

Yakışıklı delikanlıydı. Kumral dalgalı saçları, ela derin gözleri ve yüz hatlarındaki çekiciliğiyle göz kamaştırıcıydı.

Duygulan sindirilmiş, arzularının sık sık bastırılmış oluşu ona gülmeyi, hatta arzulamayı bile unutturmuştu... Gülden o yüzden imalı konuşmuş ve merak etmişti beklediği arkadaşını.

Sonuçta alacağı cevabı pek de yadırgamayacaktı bu yüzden... Bununla birlikte genç kızı da iç dünyasında silkelemiş, ürpertmişti acımasızca... Onun duygularını savurmuştu hiç beklemediği bir anda:

- Biliyor musun Gülden, artık lise yıllarını geride bırakmanın hazırlığı içindeyiz.

- Evet, bitiyor artık.

- Herkes bir tarafa çekilecek sonuçta. Değişik şehirlerde üniversiteler, evlilikler... Hayat her birimizi bir köşeye bırakacak.

Birbirlerine ilginç bakışları vardı ikisinin de:

- Evet, anlıyorum. Zaman değişiyor durmadan ve değiştiriyor da insanı.

- Kim bilir, belki de bir daha böyle hürce göremeyebiliriz birbirimizi.

- Bilmem belki de. Yalnız, bunların hiçbirisi de benim sorunun cevabı değildi sanırım.

- Acemilik işte. Bak sakın yanlış anlamaya kalkma beni. Seni bekliyordum.

- Daha da çok meraklandırın.

- Haa, evet! Çok iyi bir niyetle bekledim seni burada... Biliyor musun? Bütün saf duygularımla seviyorum seni. Ayrılısak, uzaklarda olsak bile unutmayacak kadar temiz duygularımla bağlanmışım sana... Üniversite bitince, güzel mutlu bir yuva kurabilmek için bekler misin beni?

Gülden tuhaf bir ürpertiyle irkilmişti. Kâbus dolu bir nefes alarak ayakta durabilmek için direnmişti âdeta:

- Armağan! Beklemezdim bunları senden.

Gülden'in verdiği olumsuz tepki tutuşturmuştu utancını Armağan'ın. Bakışları hüzne bürünmüştü birden...

- Kötü bir şey söylemedim ki. Seni beğendiğimi ifade ettim sadece...

Ne yapsa, sakinleşemiyordu. Sesi titrek, bakışları tedirgindi:

- Anlıyorum, anlıyorum ama sen, yani sen nasıl yaparsın bunu hâlâ inanamıyorum.

Arkadaştık, seninle biz. İnanan bir insansın her şeyden önce. Bunu şunun için söylüyorum... Acı acı yutkunmuştu Gülден:

- Yakışıklısın, gönül verecek kadar kendine güven duyusun normal. Orta yerde bir tereddüt olmasa, paylaşamazdı seni kızlar... Bak Armağan severim seni. Alınma sakın, bu hiçbirimizin

~-~* uuuu un gercex. .tier şeyden önce,

adı bilinmeyen baban bu ilçede yaşıyor ve aynı sokağın çocuklarıyız daha fenası. Bu sır açıklanmadan bence sen bu ilçede hiçbir kıza gönül vermemelisin. Bakarsın kardeş çıkarız ha, ne dersin? Bu söz hiçbir hançerin vuramadığı darbı vurmuştu Arma-ğan'a. Kanı damarlarında katılaşmıştı ve konuşmamıştı başka. Derin bakışlar bırakmıştı Gülден'in gözlerinde ve bütün benliğini kuşatan dayanılmaz acıları gömmüştü yüreğine...

Genç kız, Armağan'ı vurmuştu ama öldürmeden bırakmıştı caddenin kenarında.

Islak ve donuk bakışlarla uğurlamıştı genç kızı ve eve canlı bir cenaze gibi dönmüştü Armağan.

Kravatını gevşetmiş, gömleğinin yakasını çözmüştü. Çehresi zelzele görmüş bir bina harabesi gibiydi...

Kendisini zorlayan annesine, ilk sert sorusunu yöneltmişti hayatının:

-Abla...

Hasret, keder doluydu oğlunu seyrederken:

- Ne bu hâlin, söyler misin?

- Boş ver şimdi hâlimi ve sana soracağım sorunun karşılığını ver.

- Sor bakalım.

- Salih Ezgi diye birisini tanır mıydın? Afallamıştı oğlunun gözlerine bakarken:

- Ne demek oluyor şimdi bu?

- Soru işte.

- Söyler misin bana bu nasıl bir soru? '

- Abla, ben onun kızına gönül verdim. "Bakarsın kardeş çıkarız dedi." bana...

Kapatmış. Armağan gönlünü almak için çırpınmaya başlamıştı öfkesinin peşinden:

- Ağlıyorsun. Benim günahım ne bunda söyler misin bana? Elini duvara dayamıştı ayakta durabilmek için:

- Günahın yok senin çocuk. Gönlün rahat olsun, o kızı sev. Başka da soru sorma bana. Bu sorular çok incitiyor artık beni.

O gün olanları böyle hatırlıyordu. Eksik ya da fazla. Yarıda kesmişti hayallerim. Aracın fren sıkışıyla açmıştı gözlerini...

Emniyet Müdürlüğü'nün önü ana baba günüydü... Eski reis etrafında toplanan adamlarıyla yaklaşmıştı binanın önüne.

Reisin çehresi karanlık, bakışları meyustu. Nüfusçu polislerin arasında bekliyordu içerideki salonda.

Kalabalığı almamışlardı içeriye. Sadece eski reis iki polisin eşliğinde girebilmişti...

Nüfusçuyu polislerin arasında görünce acılı, kart bir sesle aşıyordu polis kordonunu.

- Nüfusçu yapmalıydın bunu. Hatır sayacaktın, arkadaştık biz. O bir dost çocuğuydu. Bu ilçeyi yıllarca idare eden bir reisin çocuğuydu o.

İhsan Bey ve Armağan inmişlerdi araçtan. Onlar da emniyet binasının giriş kapısına doğru yürüyorlardı.

İlçeli çok çabuk tanımıştı bu ikiliyi ve çok sevmişti... Kalabalığın arasından sıyrılıp içeriye girişlerini seyreliyordu herkes...

Armağan çarpmıştı gözüne ve Adem Bey. Nasıl da duygulanmıştı onları gördüğünde. Gözleri buharlanmıştı. Bakışlar pusluydu o an. Duygu yoğunluğu hat safhadaydı... Kinayî bir cevap veriyordu eski reise. Öfke dolu bir sesle, şairin mısralarındaki ritmi bozmadan tane tane döküyordu kelimeleri dudaklarının arasından:

"Her muhit kuşatılır, her muhkem bölge düşer, Hakikat karşısında dil susar, belge düşer... Dolunayın hilâli, gündüzün gecesi var, Ovaya gölge salan dağa da gölge düşer..."

Yeniden bir kaynaşma başlamıştı Nüfusçu'nun bulunduğu koridorun kenarında. Armağan yaklaşıyordu Nüfusçu'ya:

- Baba, diye duyurmuştu ona sesini...

Tutuklanmıştı Nüfusçu. Binanın önünde hazır olduğu bildirilen cezaevi aracının haberi ulaşmıştı ekibe... Buruk bir tebessümle bakıyordu Armağan'a.

Polisler tanıyordu onu. Yanına kadar sokulmuştu. Elleri kelepçeli olsa bile sarılmış, öpmüş ve koklamıştı dedesini... Yaşlı adam duygulanmıştı. Hazin bir sesle mırıldanıyordu:

- Üzülmemelisin benim için. Rahatladım. İçimdeki kurt öldü en azından...

Komiserin gözlerinin içine baka baka söylemişti bunları.

Ekip hareketlenmişti. Nüfusçu'nun etrafı etten duvar gibi örülmüştü cezaevi arabasına götürülürken.

Nüfusçu jandarmalar eşliğinde bindirilmişti cezaevi arabasına; ve peşlerindeki kalabalık karışmış, kaynaşmış ve yavaş

- Tamam Adem amca.

- Panik istemiyorum. Kader hâlâ senaryosunu sürdürüyor, unutmamalısın.

- Kadere inancım var Adem amca.

- İkincisi şu: Küllerin üzeri açıldı. Değişik sözler söyleyenler de olacaktır. Bunun için de ayrıca dayanıklı olmanı istiyorum senden. Senin imtihanın başkalarından çok farklı ve çetin; bunu unutmamalısın evlât.

- Her şey de bir hayır vardır diye düşünüyorum Adem amca.

- Şimdi gidip evi yoklamalısın. Onlar oldukça zor durumdadır. Gözlerinin içine oldukça etkili bakmıştı:

- İsterseniz birlikte gidelim.

- Neden olmasın?

Araca doğru yürüyorlardı... Adem Bey konuşmasını yol boyunca sürdürdü:

- Demek ki insan hayatta kimseye sonsuz bir güven içinde olmamalıymış.
Görüldüğü gibi, en büyük dostluklar bile düşmanlığa dönüşebiliyor. Bu an meselesi.

Tam araca binecekken etraflarındaki kalabalığı aceleci bir çırpınıyla aralayan genç bir hanım çekiyordu dikkatlerini.

Armağan'ın şaşkınlığı biraz daha artmış, yerinde çakılmış gibi kalmıştı onu görünce...

Adem Bey hayrete düşmüştü. Sükût içinde bir bekleyiş başlamıştı kalabalıkta.

ütsuntu bakışların ummanında boğulur gibi olmuştu Armağan. Gülden usulca ceketinin kolundan tutmuştu. Hüzünlü bir bakışı vardı onu seyrederken:

- Merhaba.

- Merhaba.

Adem Bey'e bakmış ve onu saygı dolu bir eda içinde selâm-lamıştı.

- Merhaba efendim.

- Merhaba kızım. Bak, işte avukatımız da ayağımıza kadar geldi.

Armağan şaşırmıştı:

- Tanışıyor muydunuz daha önceden.

- Evet ya. Merak etmiştim ilçeye gelir gelmez onu. Çağırdım tanıştık ve grubumuzun da sözleşmeli avukatlığını üslendi hanım kız.

- Yaa! Çok hızlı gelişmiş dostluğunuz.

Gülden'in acelesi vardı anlaşılan. Ceketinin kolundan tutmuş ve bırakmamıştı onu. Adem Bey'e sesleniyordu Gülden:

- Kusura bakmayın efendim. Armağan'la birkaç dakika özel konuşmak istiyorum.

- Elbette kızım. Müsaade senin.

Armağan sevinçle acıyı, ıstırapla korkuyu, utançla çekingenliğin mozaigindeki ruh ikliminin renklerini yaşıyordu duygularında...

Gülden kalabalığın arasından تنها bir köşeye doğru çekip götürmüştü onu. İkisinde de duygusallık son demindeydi. Ba-

bile:

auumaiiınş, ucangaç Dir ses, Doguntuiuyau istemese

- Biliyorum ki, çok zor durumdasın. Önce geçmiş olsun.

- Sağol.

- Müsaaden olursa dedenin avukatlığını üstlenmek istiyorum.

Armağan'm bir anlık duraklayışı bile üzmüştü Gülden'i.

Ilık, hazin bir sesi vardı. Mahcubiyet yüzünde alevler tutuşturmuştu yine. Armağan'a karşı unutamadığı bir suçluluğun hissi vardı yüreğinde. Şey, diye kekelemişti. Etkileyici bir şekilde bakıyordu gözlerine.

- Vakti değil ama kırgın mısın bana hâlâ?

Mustarip bir gönlü vardı. Geçmişini bir film şeridi gibi geçirmişti gözlerinin önünden. Kaosa düşen beyni, Gülden'in yıllar önce hakaret hanesine yazdığı o talihsiz sözlerini, korkunç bir azap gibi taşımıştı vicdanında.

Bakışları kırgındı fakat onu ikna etmeye çabalıyordu. Gözleri ayrı dudakları ayrı şeyler konuşuyordu aslında:

- Ben sana hiç kırılmamıştım ki.

Utancın izlerini taşıyan ürkek pırıltılar vardı gözlerinde.

- Çok sevindim işte buna. Şimdi vereceğin cevabı bekliyorum.

- Dedemin avukatlığı hususunda mı? -Evet

Derin bir soluk almıştı Gülden.

- /Yınyorum.

- Belki, hâlâ kırgınsın bana. Dudakların düşüncelerini süzmeye çalışsa bile, sesinin tonu ele veriyor kırgınlığını. Özür diliyorum Armağan. Geçmişteki o sözlerimi

hakaret gibi algıla-dıysan demek istiyorum... Ben de inançlı bir kızdım. O gençlik yıllarımda bile açıkçası, böylesine bir vehme kapılan gönlüm riskin karşısında ürpertiliydi.

Yüzü bulutsuz, bol yıldızlı bir gecenin parlayan ayı kadar duru ve müşfikti.

Derin gözlerinin üzerinde çift hilâl gibi duran kaşlar ve hemen altındaki uzun kirpikler yumulup açıldığında, hüznün sağanakları belirmişti.

- Bana o yıllardan kalma bir teklifin vardı, hatırlıyor musun?

Âdeta bir durgunluk ya da bir olumsuzluk ifadesi vardı Armağan'm edalarında:

- Şu an bunları konuşmanın ne zamanı ne de sırası.

Ev halkı panik içindeydi. Maviş ve Hasret korkulu bir hummaya kaptırmışlardı kendilerini.

Reis'in evi de onlarmkinden farksızdı. Acı kâbus gibi çökmüştü her iki hanenin üzerine de.

İlçede artık fısıltılar durmuş, meraklar sönmişti. İlk duruşma Gülден'in çok hararetle savunmasıyla dikkatleri çekmişti...

/ırmağan ahşap evin balkonunda denizi seyrederken, yüzünü yalayan nemli esinti âdeta içeriye girmesini ikaz edercesine sertleşmişti...

Evin salonuna geçtiğinde dikkatini çeken manzaranın üzerinde bırakmıştı gözlerini.

Annesi müthiş bir dalgınlık içinde elindeki mektubu okuyordu. Armağan'ın salona girdiğini bile fark edemeyişi mektubun önemini gösteriyordu.

Şaşkınlık ifadesi vardı delikanlının çehresinde. Hemen annesinin yanındaki koltuğa usulca oturmuş, fark edileceği anı beklercesine bir seyir tutturmuştu üzerinde...

Mektubun zarfını koltuğun kenarına bırakmıştı. Üzerindeki yazıyı açık seçik okuyabiliyordu Armağan: "Hasret Özel"

Koyu çizgiler oluşmuştu alnının derisinde ve kâbusa dönüşen bir öfke istilâ etmişti suratını.

Aldırış etmiyordu annesi. Mektubu okurken duyduğu umursamazlık çok rahatsız ediyordu doktoru. Nihayetsiz bir kuşkunun şokunu yaşamaya başlamıştı bakışları...

"Böylesine münzevi bir hayat yaşayan kadına ne mektubu bu!" diye derinleştirmişti düşüncesini... İradesi, mizacı, hatta zevk anlayışları bile kuralcı olan bir kadını, böylesine kendi dünyasına çeken bu mektubun hikâyesi neydi? Armağan şeytanın vesvesesine kapılan bir gönle sahipti...

Annesinin yaşma rağmen hâlâ efsanevî bir yüzü vardı insanı büyüleyebilen...

'Yoksa!...' diye irkilmişti ve daha fazla dayanamayıp hışım-

icöx asınaa tartandaydı oğlunun. Elindeki mektubu gözlerinin önünden çekip, kolunu koltuğun kenarına dayamıştı. Armağan'ın gözlerinin içine anlamlı anlamlı bakıyordu.

Durgun, neşesi sönük, hazin bir seyir tutturmuştu Armağan'ın gözlerinde... Armağan, henüz sorusunu sormadan titreyen parmaklarının arasında beklettiği mektubu oğlunun önüne doğru uzatıyordu:

- Bunu mu merak ediyorsun?

Uzanıp hiç tereddüt etmeden mektubu annesinin elinden almıştı:

- Evet anne.

- Okumadan önce biraz olsun onu sana anlatmamı ister miydin? Çok eski bir hikâyenin yeniden gündeme gelişi. Ni-şanlımdı! Düğün öncesi bütün takılarını iade ettiğimde ona bir de mektup yazmışım ve demişim ki: "Şayet yiğit bir insansan, artık ısrar etmemelisin." Sözünde durmuştu ve ısrar etmemişti ondan sonra. Sevgisini içine hapsedip, hayata küserek vermişti tepkisini. Evlenmemişti bildiğim kadarıyla...

Şimdi her şey ortaya çıkınca, küskün bir kalbin kilitleri de açılmış olmalı ki, enteresan bir teklifle duygularını açığa vuruyor. Ve soruyor şimdi...

Mektubun hemen altında yer alan Yahya Kemal'in dörtlüğü ile bir şeyler fısıldamak istiyor kulağıma. Olay bu.

Hayret komasındaydı âdeta annesini dinlerken. Mütereddit bir gönülle bekletmişti gözlerini elindeki mektubun satırları üzerinde... Sabredememiş olmalı ki, mektubun en altındaki dörtlüğün üzerine çekmişti bakışlarını:

Velhâsıl o rüya duruyor hâlâ yerli yerinde."

Derin bir "ah" vardı dudaklarında; ve bakışlarında hüznün... İncitmeyen, hicaplı bir sestî odanın sessizliğini ihlâl eden:

- Gecikmiş bir saadetin, belki de müjdecî satırlarıdır bunlar kim bilir...

Yaşanmamış sevgiler, kırık umutlar bırakmışız ardımızda. Kırık sandığın, kanatların iade edildi anne. Ait olduğun yerdesin artık, geç olsa bile... Müsterih bir vicdan, hür bir gönülle uçuş için hazırlayabilirsin kanatlarını...

Bakışları buhar buhardı Armağan'ı dinlerken... Donup kalmıştı, konuşamıyordu... Armağan, içli bir sesle mırıldanıyordu gözlerinin içine bakıp:

- Uçmaya hazır mısın ha?

- Takma kanatlarla da uçuşa hazırlanabilir mi insan? Ömür gençlik yıllarının nazlarını yitirdikten sonra da işe yarar mı o kanatlar?...

- Anne, insan hayata yakaladığı yerden başlamalı bence. Vuslat ne kadar gecikse de, yaşamaya değer...

Bugün karar verilecekti. Mahkeme çok harareti başlamıştı.

Eski reis daha salona girmezden önce kapının kenarında durmuş, sabırsız bir gönülle etrafını kolaçan ediyordu. Birisini beklediği hareketlerinden gün gibi aşıkardı.

Salon tıklım tıklım dolmuştu. Armağan'a takılmıştı sabırsızlanan bakışlar... Suratı yamulmuş, gözbebekleri yuvaların-

Her şeye rağmen kararlı bir halı varı.

Adem Bey'e keskin bir bakış fırlattıktan sonra, yanından salona geçmek üzere olan Armağan'm umursamaz hâline bozulup elini çelikten pençe gibi atmıştı onun koluna.

Azar ve öfke yüklüydü sesinin tonu:

- Dur gitme biraz.

Armağan'm huzursuz bir bakışı vardı kolundan tutup durduran adama.

Ve aynı sertlikteydi sesinin tonu:

- Neden?

- Ölen babandı. Mahkeme edilense deden. Ayrıca ben de senin dedenim; kan bağı var aramızda. Taraf olamazsın bu yüzden.

Eskimişti çehresi ona bakarken...

- Oğlun ve sen, bizim dünyamızda sadece kötü bir talih olarak varsınız... Bir daha da böyle sözlerle sakın karşıma çıkma.

Hışımınla çekmişti bileğini ve umursamadan yürümüştü salona.

Güliden'in hararetli savunusunun ardından karar açıklanmıştı. Nüfusçu dört yıl altı ay hüküm giyinmişti...

Mahkeme bitimi jandarmalar Nüfusçu'yu alıp cezaevi aracına bindirmişlerdi.

Armağan Adem Beyle birlikte binadan çıkarlarken patronu eski bir arkadaşının engeline takılmıştı.

Adliyenin önünde gamlı bir bekleyişe bırakmıştı delikanlı kendisini...

ueyen, cılız bir ışık kadar tedirgin ve ürpertilerle doluydu.

Umutsuz ve kırgın bir gönlü vardı onun...

- Yanında bulunuşum seni rahatsız ediyorsa gidebilirim. Bu ses, bu sitem ve bu kesin tavır altüst etmişti duygularını. Vehim rüzgârları esmeye başlamıştı içinde...

Ürpertilerini körükleyen toynak gümbürtülerini andırıyordu kalbinin atışları... Ürkütülen kuşların paniğe kapılan kanat çırpışlarına benziyordu hareketleri ve gözlerindeki tedirginlik...

Neyse ki Adem Bey'in yanlarında belirişi yapmacık bile olsa değiştiriyordu aralarındaki soğuk havayı. O, bir şeyler biliyor olmalıydı haklarında. Bakışları anlam doluydu bu yüzden...

- Güliden, aferin kızım; başarılı bir savunmaydı; kutluyorum seni...

Hassas bir yapısı vardı çehresinin. Ezik bir sesle içli bir cevaptı dudaklarının cümleleştirmeye çalıştığı:

- Sağ ol Adem amca. Makbule geçtiyse sevindim.

- Ne o; siz hâlâ eski kırgınlıkların etkisi altında mısınız yoksa?

Armağan derin bir sükûttaydı. Zor durumdaydı ikisi de. Gülден kaçamak bir cevap verebilmişti:

- Benim kırgınlığım falan yok Adem amca. Bir emrivaki vardı Adem Bey'in sözlerinde:

- Senin de bir kırgınlığın yoktu bildiğim kadarıyla değil mi Armağan?

- Şey evet Adem Amca.

Birbirlerini kaçamak bakışlarla süzüp ikisi de susmuşlardı.

Ay on dördündeydi; bu gece yıldızlar en işveli nakışlarını döşemişlerdi semalara... Dolunay gri gümüş rengine çalan romantik ışıklarıyla kuşatıyordu kentin ufuklarını...

Armağan odasına çekilmişti. Cumbalı balkonun açık duran kapısından gökyüzünü seyre dalmıştı...

Cep telefonunun sesiyle toparlanmıştı. Ekranı bakıp numarayı okumuş ve aceleyle basmıştı düğmesine.

- Armağan...

- Efendim.

Bir yabancılık, bir çekingenlik edası vardı ona karşı sesinin tonunda.

Gülден aramıştı. Alınganlık vardı onun da sesinde.

- Rahatsız ettiysem kapatabilirim.

Benzi uçuk neşesi sönüktü... Dağınık saçları, fırtınanın önünde ürpertiyle bekleyen kuru ağaç dalları görünümünde; gözleri tedirgin bir mum ışığı kadar fersiz ve son derece umutsuzdu bakışları....

- Gülден, artık bu tür konuşmalar beni sıkmakta. İstersen birbirimizi rahatsız etmemeyi düşünelim; sanıyorum başarabiliriz bunu.

Şaşırmıştı, panik havasındaydı sesinin tonu.

- Hangi anlamda yani?

-Ayrılıkların, ilgisizliklerin ruhumda açtığı boşlukları, zamanla dost bildiklerimin bakışlarında kaybolan özlemlerin yi-

__^-. —İİÜİ, uuuuumı öüü Kcusdidiüü, msaruann yaşam güçlerini yitirebileceklerinden hiç şüphem olmayacaktı.

- Korkarım ki ben hâlâ bir şey anlayamadım bu cevaptan. Adem amca bir emrivaki yapmış, onu aşamadığım için ben de senin gibi sükûtu tercih etmiştim o zaman.

Şimdi sana soruyorum; olumlu mu olumsuz mu? Unuttum seni; bir başkası var hayaümda diyorsan, saygı duyarım ancak...

- Dur; acele etme hele; bak istersen dinle, sana bu sorunun cevabını Bilal'in mısralarıyla vereyim.

- Dinliyorum.

"Bir candan iltifat bir candan gülüş Son nefeste bile unutulmuyor Bu sevdalı gönül, bu deli yürek Kâinat uyuşa uyutulmuyor.

Takvimler eriyip düşse duvardan Temmuzda eriyen kar gibi zaman Kesilse selâmın, bitse merhaban Sevgi unutulmaz, unutulmuyor."

Son iki yıl ilçede çok şeyi değiştirmişti... "Mehtap, iri güller ve senin en güzel aksin,

O rüya hâlâ duruyor yerli yerinde." diyerek gönül argümanlarının tercümanı olan mısraları postalayan Yasin, yıllara meydan okuyan sabrıyla arzuladığı yuvayı kurmayı başarmıştı... Hasret sinesinde sakladığı o buruk yürekle mesut bir görüntü veriyordu... Nüfusçu, o artık yaşlılığa hizmet eden adam, yıllarca dindiremediği öfkesinin hasadını topluyordu demir parmaklıkların arkasında...

Armağan, ilçenin en saygın simalarından birisiydi artık. Söz kesen, hatırlı ve soylu bir insan olarak yaşıyordu eskiden horlandığı toplumun arasında...

Adını 'Adem' koydukları bir de çocukları dünyaya gelmişti... Gülден mutluluk gülücükleri dudaklarından eksilmeyen bir anneydi şimdilerde... Ve Maviş, Nüfusçu'nun onlara bıraktığı kutsal bir emanetti...

Armağan ve Adem Bey el ele vermişlerdi ilçede... Yeni reis Adem Bey'in kendisine verdiği destekle seçilmişti... Emekler, ilçe insanlarının çehrelerini de değiştirmişti...

Ve Adem Bey'in geciken misafirleri nihayet gelmişlerdi ilçeye...

Gönüllere, içli bir not daha düşecekti zaman... Üç kardeş, kederin istilâsındaki yüzlerle çalmışlardı babalarının kapısını...

Ecdat hatırası onarılmış, şirin bir konak görünümündeki evin, ihtişamlı bahçesinden içeriye suçluluk duyguları içinde, girmişlerdi. Emektar aşçı ve eşi karşılamıştı onları... Aşçı, ka-

- Çocuklarınız ziyaretinize gelmişler efendim... Derin bir bakış fırlatmıştı mahmur gözlerini aralayıp:

- Salona al onları... Giyinip geliyorum...

Aşçının eşi yapmıştı istenileni... Üç kardeş, sessiz sedasız girdikleri salonda şaşkın anlar yaşamışlardı etraflarını gözden geçirirken... Üçünün de çerçeveli fotoğrafları asılmıştı duvara.

Ve annesinin fotoğrafı vardı bir köşesinde duvarın... İçerisi göz alıcı renklerin cümbüşündeydi... Kilimler vardı duvarlarda, el dokuması halılar serilmişti yere. Geniş salonun ortasında semaver ve yer sofrası bütün ihtişamıyla sergiliyordu kendisini... Estetik tam nirengi noktasındaydı ve müthiş bir zarafet sunuyordu göze.

Adem Bey çok geçmeden giyinip inmişti yanlarına. Buğulu bakışların hissiyatı sarmıştı misafirleri. Karşılıklı, nihayetsiz derinlikleri kurcalayan bakışlar, nemliydi hepsinde de... Görüntü kırık döküktü nemlerin istilâsından. Titrek, hazin bir sesteki dikkatlerini çeken:

- Demek sonunda bir babanızın olduğunu da hatırladınız! Yine en büyükleriydi tercümanları:

- Hiç unutmamıştık ki baba.

Sırasıyla elini öpüp sarılmışlardı babalarına... Sonunda duygusal bir bakış bırakmıştı Adem Bey çocuklarının üzeride; ve el işaretinin arkasından konuşmuştu:

- Oturun bakalım.

Üçü birden, yan yana babalarının oturduğu koltuğun hemen karşısında duran kanepeye sıralanıp oturmuşlardı.

Baba biraz nefeslendikten sonra, titrek sesiyle soruyordu: 266

uevapıyordu babalarını:

- İyiyiz baba, ya sen?

- Üçüncü baharımı yaşıyorum doğup büyüdüğüm bu ilçede. İsa başlamıştı söze yine:

- Sana karşı büyük haksızlık ettik baba. Senden üçümüz birden affımızı istemek için geldik.

Hazin, inanılmaz şekilde içli ve dokunaklıydı sesinin tonu:

- Bu yaşadığımız dünyada, artık bir gelenek hâlini alıyor çocuklar. Hiç düşündünüz mü, bilmem. Anne ve babalar çocuklarına kırılırlar bile, onları asla unutamazlar. Kahırlansalar bile, yürekten beddua edemezler. Gücenirler ama kopamazlar... Onlar çoğunlukla evlâtlarına iyi bir düzen kurabilmenin hayaliyle yaşarlar. Gerçekleştirmişlerse şayet, müsterih bir vicdanları vardır onlardan ayrılırlarken.

Müstakil bir bağ bağışlarlar, bakarsın bir salkım alamazlar içinden... İşte böyle çocuklar, sizler de benim gibi aynı duygular içinde çocuklarınız için yaşıyorsunuz. Hayat aslında bir ödünçten, bir keşikten, daha doğrusu bir devir teslimden ibaretmiş...

Baba ve anneler çocuklarına, çocukları kendi çocuklarına açarlar kanatlarını... Sizleri büyütürken içinizden birinizin kaşı kırışsa, bir rahatsızlığınız olsa, yüreğimiz kanardı... Yüzünüzün güldüğü anlarda bütün sıkıntılarımızı unuturduk. Hayatın çok kötü bir geleneği varmış meğer, kaçınılmaz olan. Babaların ve annelerin yavrularına gösterdiği şefkatin keşiği, ihtiyarladıkları ya da rahatsızlandıkları anlarda evlâtlarına geldiğinde, bakın neler olurmuş...

Babalar ve anneler evlâtları hastalandığında gözlerinin ta içine bakarlarmış. Dua ederlirmiş iyileşmeleri için...

«iivjuui? guzie-

111. ijua ederlirmiş onlar da. Hani o, hazin an için. Veda am yaklaştı mı diyen içten bir bakış...

Bilmiyorum, belki istisnaları da vardır bunun. Neyse... Hazin bir çehresi vardı Adem Bey'in. Söylemişti söyleyeceklerini ve "neyse" diye noktalamıştı sonunda.

- İyisiniz ya?

- Sağ ol baba.

Aynı sesler çıkıyordu dudakların arasından.

- Seni sormalı?

- Bunaklık mevsimi bizimkisi çocuklar, aldırmayın sitemlerime. Çocuklarınız, hanımlarınız da iyiler mi bari?

- İyiler baba, selâm söylediler hepsi de.

- Torunlarımı özlemiştim. Sığmadılar mı arabaya?

- Biz seni götürmek için gelmiştik baba.

- Zahmet etmişsiniz.

- Biz yeterince üzüldük baba. Bir daha deşelemesek eski günleri?

- Unutulmaz ki öyle şeyler evlâdım. İnsan, içinde her gün biraz daha derinleşen müzmin bir yaraya "Acımasana!" diyebilir mi hiç?

İsa, yakman bir sesle konuşuyordu babasıyla:

- Bizim sorunlarımız büyüdü baba. Mutlaka dönmelisin aramıza. Şimdilerde çok ama çok ihtiyacımız var sana. İs yerine gelip gitmesen bile, dizginler mutlaka senin elinde olmalı. Bu kanaate vardık sonuçta. İnan baba, özledik o günlerimizi.

. .uuu, uıııerde dolaşıp duran. Bizler yeni anladık boş yere anlatılmadığını:

"Altı yaşındaki çocuk böyle söylermiş: 'Babam her şeyi biliyor.'... On yaşındayken biraz azalmış güveni: 'Babam çok şeyi biliyor.' dermiş... On beşlerinde, yeni bulûğ çağı rüzgârları kafasında eserken, biraz daha değişirmiş işin şekli ve 'Ben de babam kadar biliyorum.' düşüncesi başlarmış kafasında insanın...

Yirmi yaşlarında daha da güven duyarmış kendisine ve cesur bir yürekle seslendirmeye başlarmış düşüncelerini: 'Babamın fazla bilgisi yok.' dermiş...

Otuz yaş, olgunluğa ilk adımları olurmuş 'Bir defa da babama sormalıyım.' düşüncesi yerleşirmiş bilincine insanın...

Kırkında daha belirgin bir dönüşümü yaşarmış düşünceler: 'Ne de olsa babam bazı şeyleri biliyordur.' demeye başlarmış... Ellisinde düşüncesini hürce seslendirmeye başladığı anlarını yaşarmış ve şöyle dermiş:

'Babam her şeyden haberdarmış.'..."

İşte bunun için affetmelisin bizleri baba. Çünkü, henüz hiçbirimiz o yaşlarda bile değiliz... Ne olur şu son sözleri de söyletme bize: "Ah, babam hayatta olsa da sorsaydık."... Acının en demli noktasındaydı bakışlar.

- Ne istiyorsunuz benden?

— Babacığım, korkunç anlaşmazlıklar girdi aramıza. Şirket çekişmeler yüzünden sallantıda... Kavgaları yaşıyoruz artık aramızda. Baba ne olur bu iş çok daha dönülmez noktalara gelmeden, sen aramıza dön; ve geriye al verdiğin her şeyi de.

Şayet dönmem diyorsan... Yine gel... Gel ve işleri üç eşit parçaya böl aramızda... Yine de bizim en çok istediğimiz ara-

Evlâtlarınıza iyi bir gelecek bırakabilmek için hazırlık yapın sizler de... Nöbeti devrederken borçlu olmayın onlara... Hazan, istemeseniz de hüznü beraberinde getirir. Sakın unutmayın bu mısraları, hatta çerçeveletip, gözünüzün önüne asm ve okuyun sık sık:

Gül ağacı demiş tomurcuğuna, Yarın rayihanı yel alıp gider. Annesi demiş ki yavrucağına, Bütün emeklerim, el alıp gider...

Geleceğin dünyasına da, bu mısralarında selâm olsun...

SON